

Småstycken på Prosa.

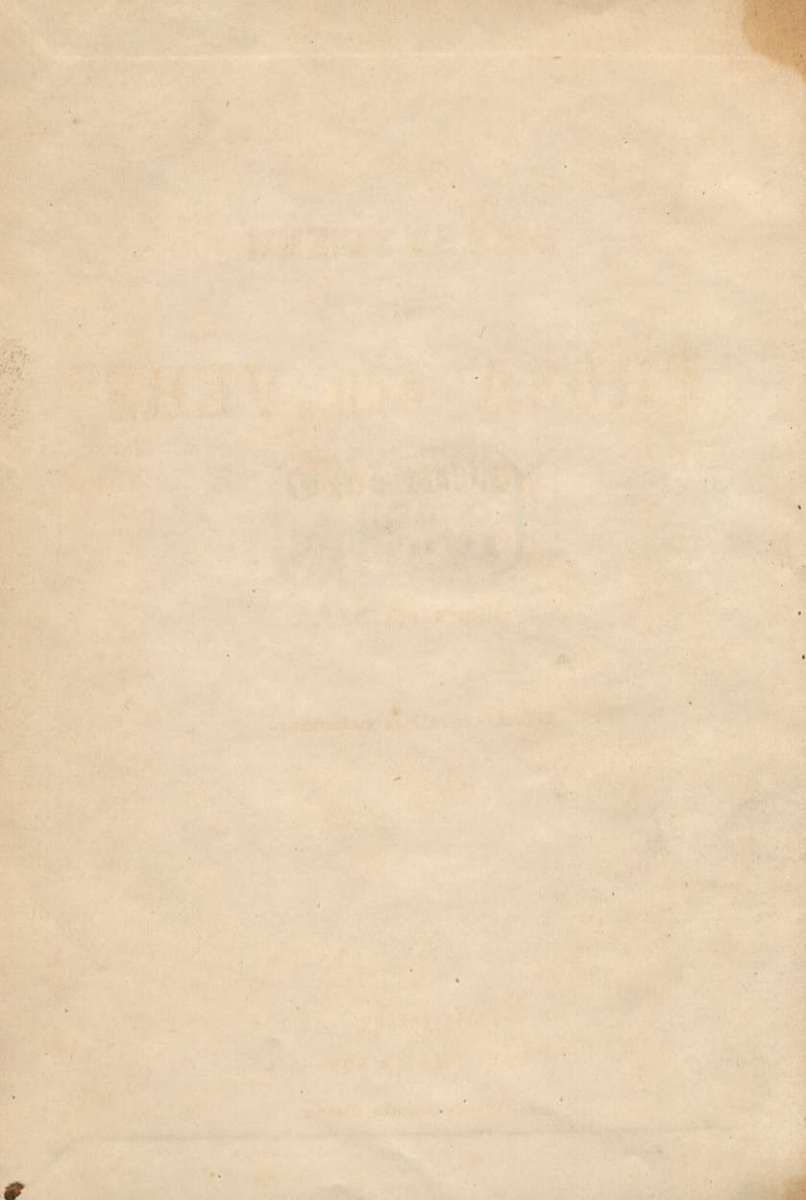
U.B.

UNIV. BIBLIOTH.
* 1876 *
HELSINGFORS

STOLEN BY [illegible]

[illegible]

[illegible]

100: -

- Kunnat its hyllypla
tu

Hmastycken
på
PROSA OCH VERS

för de unga,

af
MARIA och XXX.

HELSINGFORS 1874

G. W. Edlunds
förlag.

SMÅSTYCKEN

PÅ

PROSA OCH VERS

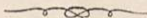
för de unga,

af

Marin och ***.

[M. Frenckell och Ines Lindström]

Med tre illustrationer.

HELSINGFORS,

J. C. FRENCKELL & SON, 1874.

G. W. Edlunds förlag.

SMÅSTYCKEN

1881

12

PHOSFAOR OCH VÄNS

1881

1881

1881

41

Innehåll:

Småstycken på Prosa:

	sid.
Borstnejlikan	1.
Fastlagsbullan	6.
Den lille brodren	8.
En fyratioårig skuld	10.
Fyratio år senare	14.
Etelhems solstråle	18.
Den gamle trädgårdsmästaren	36.
Tala litet och göra mycket	42.
Uppe och nere	47.
Det fremmande barnet	59.
Huru man lönar ondt med godt	70.
Lilla Lina	81.
Sjusofvaredagen	87.
"Krukan går så länge efter vatten, tills den spricker"	93.

Småstycken på Vers:

Huru sångerna kommo	100.
Isblomman	101.
Den glömda aftonbönen	102.
Den gamles fröjd	104.
Hvad solstrålen såg	109.
Snödrottningen	112.
En vårdröm i skogen	114.
Barnens majsång	116.
Vårens första lärka	117.

	Sid.
Blåsippan	119.
Huru sippan vaknade	121.
Under takåsen	123.
Derute bland axen	125.
Blommans lif	126.
Barnen på höängen	128.
Lilla Augustas sommarvisa	130.
Fiskarens sång	133.
Engeln och rosen	135.
Den lilla på torget	136.
Vallgossen	139.
Den skönaste perlan	141.
Tiggarflickans visa	143.
Sländan gör skymningsvisit hos sina små vänner . . .	144.
Goda andar	147.
Fjäriln	151.
Min första skoldag	153.
Såningsmannen	156.
Farväl till sommarn	158.
Det faller sol öfver vinterdrifva	159.

I.

Småstycken på Prosa

för de unga,

af Maria.

...	117
...	118
...	119
...	120
...	121
...	122
...	123
...	124
...	125
...	126
...	127
...	128
...	129
...	130

L

Smästyoeken på Prosa

...	131
...	132
...	133
...	134
...	135
...	136
...	137
...	138
...	139
...	140
...	141
...	142
...	143
...	144
...	145
...	146
...	147
...	148
...	149
...	150
...	151
...	152
...	153
...	154
...	155
...	156
...	157
...	158
...	159
...	160
...	161
...	162
...	163
...	164
...	165
...	166
...	167
...	168
...	169
...	170
...	171
...	172
...	173
...	174
...	175
...	176
...	177
...	178
...	179
...	180
...	181
...	182
...	183
...	184
...	185
...	186
...	187
...	188
...	189
...	190
...	191
...	192
...	193
...	194
...	195
...	196
...	197
...	198
...	199
...	200

Borstnejlikan.

Den som såg den lilla trasiga Greta springa omkring på herrgården, kunde ej tro hvilken viktig person hon var. Hon hade hundrade göromål att uträtta, tusende pligter att fylla. Hon skulle hemta ved, mata hönsen, sopa trappan, skaffa enris och granris, plocka spenat, rensa i trädgården, skura trädskedarne, kratta gångarne och springa ärender åt hela huset, börjandes från husherrn sjelf till drengpojken och dejan. Detta var nu ganska nyttigt för den lilla; alla barn borde hafva småsaker att uträtta och tidigt vänja sig vid att vara nyttiga och hjälpsamma. Greta gjorde också gerna hvad man bad henne om, men en sak smärtade dock hennes lilla hjerta, ingen brydde sig egentligen om henne, ingen sade henne ett vänligt ord eller vårdade sig om henne, när hon var sjuk och trött. Greta var fader- och moderlös och hade blifvit upptagen på herrgården som springflicka, då hon ej hade annat än tiggartafven för sig. Greta var en liten, snäll och pålitlig flicka, men ingen hade kommit att tänka på att hon också hade ett hjerta, som behöfde kärlek och vänlighet, man tänkte bara på att hon hade händer och fötter och använde dem. Mången gång då Greta såg frun i huset smeka sina barn, suckade hon: „jag har ingen mamma, jag“, eller, då hon såg tjänsteflickorna skämta och prata med hvarandra, sade hon: „jag har ingen vän och ingen kamrat“, ty hon ansågs mycket för liten och för simpel för att få vara bland de andra

tjenarne. Ofta voro människorna nog obarmhertiga att tilltala det lilla ensamma barnet i hårda ordalag, påminna henne om hennes armod eller på annat sätt förödmjuka och bedröfva henne. De menade kanske icke så illa, men gjorde likväl lifvet tungt för lilla Greta. Ofta nog hände det också att Greta, oaktadt hon egentligen var vänlig och godhertad, blef retad och gaf fula svar eller i vredesmod uppfyllde sina skyldigheter.

En gång hade Greta gått ut tidigt på morgonen till byn för att uträtta ett ärende. När hon kom hem, var hon ganska trött och het och kastade sig ned i gräset vid kökstrappan för att hvila sig litet, medan hon förtärde sin frukost, bestående af ett stycke hårdt bröd och några kalla poteter. Hon hade ej länge suttit i ro, innan köksan kom ut och ropade: „Greta, Greta!“

„Här är jag“, svarade flickan.

„Så, sitter du der lata barn? andra få sträfva och arbeta från morgon till qväll och du sitter bara i gröngräset och roar dig.“

„Men, kära Susanna, jag var ju nyss i byn på ett ärende.“

„Jo visst! Har jag icke sett dig leka med hundarne hela morgonen.“

„Det var i går. Jag har varit i byn och är så trött, och nu fick jag icke ens en droppe mjölk till mitt bröd“, sade Greta knotande.

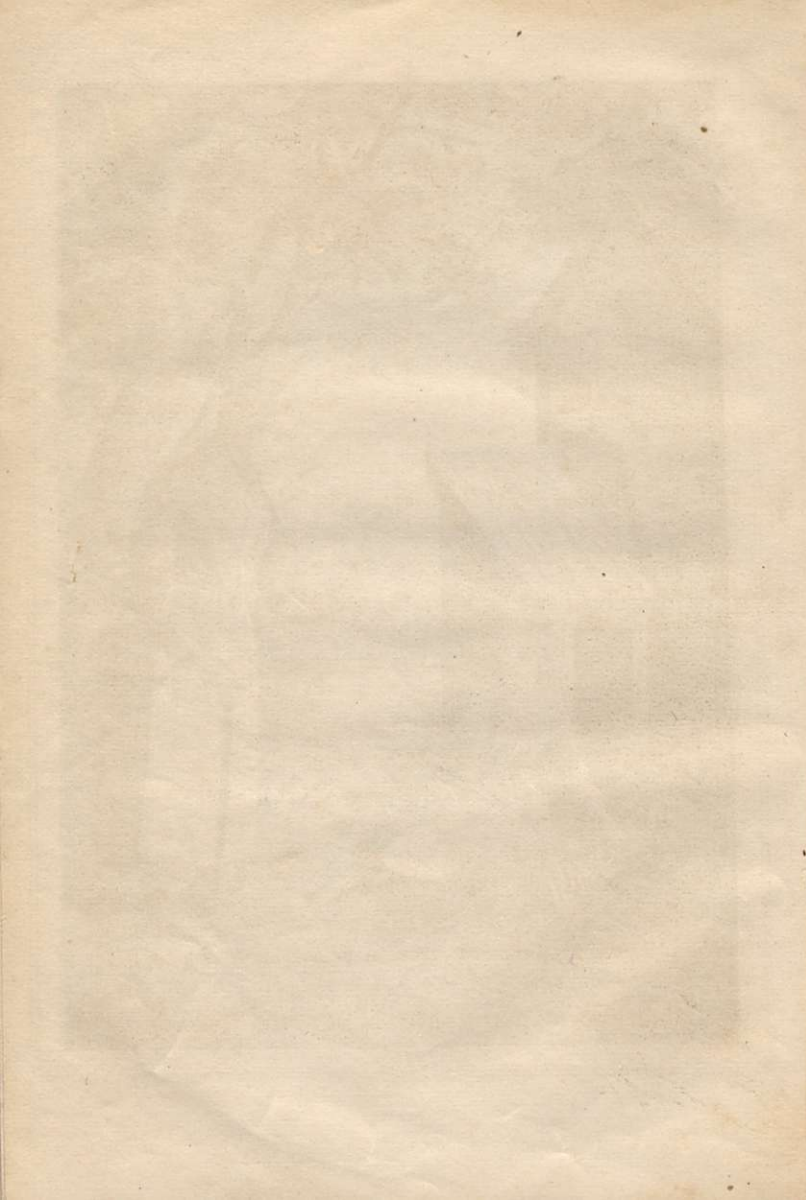
„Jaså, du knotar!“ utbrast köksan harmset, „hvad fick du hos din mor? sockerkaka visst?“

„Nej, Susanna, men jag fick åtminstone ett vänligt ord, det... får jag ej här“, svarade Greta med darrande röst.

Susanna tycktes blifva träffad af barnets svar och teg ett ögonblick, sedan fortfor hon litet vänligare: „nå, skynda dig

lith. F. Wilmann, Helsingfors

då att äta din frukost och gå sedan efter brödspaden, jag håller på att baka.“

Då Greta kom med brödspaden öfver gården, mötte hon drengpojken, icke alltför mycket större eller bättre än hon, men som dock ansåg sig stå högt öfver den lilla springflikan, emedan han tjenade för lön och hon endast för mat och kläder.

„Hvad bär du der, lilla apunge?“ ropade gossen. „Är det du som skall åka på den der in i bakugnen, hvad?“

„Akta dig att jag ej slår dig med brödspaden!“ ropade Greta rörd af vrede, men då kom fogden och bannade henne och sade: „huru vågar du, din fattiglapp, hota gårdens folk med sådana ord. Laga dig fort bort eller skall jag lära dig bättre seder.“

Greta skyndade rädd undan. Litet senare hjälpte hon till att rensa i trädgården. Trädgårdsmästaren stod framför blomsterparterren och hörde på hvad frun hade att säga.

„Rensa bort hvarje planta af de afskyvärda borstnejlikorna, lika omsorgsfullt som tistel eller annat ogräs. Jag kan ej fördraga dem, de äro så simpla och se så skräpiga ut.“

„De kunna just kastas på bakgården“, sade en af dött-rarna, „så få korna någonting att se på.“

„Ja, hufvudsaken är att de ej få växa här“, sade frun.

Trädgårdsmästaren började med tillhjälp af lilla Greta utrota de stackars plantorna.

„Jag är just som borstnejlikorna“, tänkte Greta för sig sjelf, „jag är för dålig bland bättre folk, bäst att man rycker upp mig också.“

Trädgårdsmästaren lät verkligen kasta dem på en mullhög på bakgården och Greta tänkte: „der skola de nog dö och vissna, det är dock skada!“

Men någon tid derpå såg hon likvisst den ena gröna plantan efter den andra sticka upp sitt hufvud ur mullen. Nu var bakgården visst ingen plats för blommor, vedlidret skymde för den bästa solen, korna promenerade der, hästarne tumlade sig der, hundarne sprungo der ständigt, hönsen krap-sade i mullen, köksan kastade afskrädet dit, ingen tänkte på att rensa eller vattna och ändå växte de små borstnejlikorna ihärdigt och troget, sköto blad efter blad och nöjde sig med sin simpla lott.

„Jag är just som borstnejlikorna“, sade Greta åter, „alla trampa på mig och ingen sol får jag och om jag förgås af törst eller hunger, det tänker ingen på.“

Så förgick en tid. Den ena dagen var som den andra för Greta, hon arbetade och sprang sig trött och fick ofta otack till lön.

En dag var det som om alla sammansvurit sig emot henne, hon fick bannor öfverallt och kunde ej göra någon i lag, slutligen sade också huspigan: „du är som ett ogräs, kära Greta, bara i vägen, utan att göra nytta.“

Det smärtade den lilla djupt, ty hon visste väl att hon försökte göra sitt bästa; hon gick bort till bakgården och gret bittert. Plötsligt upphörde tårarne att rinna och hon slog ihop händerna. Hon hade stannat vid mullhögen och hvad såg hon? Jo några borstnejlikor som blommade i de vackraste färger, purpurröda och ljusröda.

„Du gode Gud! trampade och föraktade! Och ändå blomma de, utan vård och utan sol, och ändå dofta de!“

„Det är den rätta ödmjukheten“, sade gamla Henrika, som just råkade gå förbi och hörde Gretas ord. „Jag är bara en fattig rotegumma, jag, och blir ofta nog föraktad och förtrampad såsom du, stackars barn, men, ser du, vi vilja vara

ödmjuka och fylla vår pligt, så går det oss väl. Det är ju den store Guden der uppe, som satt oss på denna simpla plats, det är icke stort bättre än att växa på bakgården, men för det få vi icke hänga hufvudet, himlen har vi öfver oss lika så väl som de höga, derföre skola vi blomstra som nejlikorna der.“

Den gamla Henrika haltade vidare, men för lilla Greta var det som om hon vaknat från en lång sömn, som om hon nu börjat se verlden i alldeles annan dager. Hastigt borttorkade hon tårarne, stämde upp en munter visa och sprang glädtigt till skogen efter enris.

Det gick bra hela dagen, Greta var flink och omtänksam och gjorde alla i lag. Den som såg det lilla ansigtet med sitt ödmjukt glada uttryck, måste fästa sig vid det, det nedtystade bannor och gäckeri. Naturligtvis voro icke alla dagar lika; det hände nog att mången obetänksam sårade hennes lilla hjerta, det hände också att Greta blef otålig, men nu hade eftertanken och samvetet vaknat, mångfaldiga gånger kom hon ihåg borstnejlikorna och då klarnade hennes blick. Det blef nu hennes käraste sysselsättning att på lediga stunder ibland springa med en mugg vatten till mullhögen för att uppfriksa blommorna. Och det som Greta gjorde för blommorna, det gjorde Susanna för Greta sjelf, hon hade fattat ett särdeles tycke för den lilla allt sedan barnet påmint henne om sin öfvergifna belägenhet. Susanna, som i botten var en god qvinna, tog hädanefter vård om lilla Greta och uppfriksade det lilla hjertat med månget vänligt ord. Greta slöt sig också med tacksamhet och kärlek till Susanna och bevīsade henne tusende små tjänster. Det hade borstnejlikorna åstadkommit.

Fastlagsbullan.

Det var en gång en liten fastlagsbulla, som stod så brun och färsk på bagarens hylla. Den hade också en hel mängd kamrater, alla lika färska och bruna, men den, som jag nu vill tala om, hade en liten olikhet, bagaren hade stött till den med brödspaden, när han skulle lägga in den i ugnen, derföre hade bullan nu en liten inbøjning i sidan. Detta ansåg bagaren för ett fel, men bullan sjelf tyckte att det var mycket nätt att hafva en inbøjning i sidan och var helt stolt deröfver.

„Jag blir visst köpt af förnämt folk“, sade bullan, „och kommer att ätas med bara grädde.“

„Var icke så säker på din sak“, sade en stor limpa, som ej blifvit köpt och derföre var några dagar äldre än fastlagsbullorna, „det är ändå ett fel att vara stött i sidan och förnämt folk vill hafva allt felfritt.“

Det blef nu middagstid och mycket menniskor kommo för att köpa fastlagsbullor. Der kommo också många fina jungfrur i silkesdukar och muff; då tänkte vår lilla fastlagsbulla: „nu är det min tur!“ och försökte se så god och appetitlig ut som möjligt. Bagaren tog den också flera gånger i handen för att lägga den i någon köparens korg, men då hette det alltid: „aj, aj inte den der, den är ju stött i sidan;“ då lade bagaren bort bullan igen och tog en annan. Detta missagade fastlagsbullan svårligen, den kunde ej förstå hvad det var för ondt uti att ha' en stöt i sidan.

Der kom också fattigare folk och köpte bullor, men icke heller de ville ha' en felaktig bulla. „Alltid ta'r man nu hellre en som är rund och vacker, efter de alla äro till samma

pris“, sade de, och vår lilla bulla stod ganska snopen på sin hylla och såg huru kamraterna gingo åt, så att icke mera än högst få voro kvar.

„Nå, det kan ännu komma någon“, tänkte den, „och jag kan få ligga på silfverfat och ätas med guldsked.“

Men der kom ingen, bara en fattig gumma stod helt ödmjukt vid dörren och vände en slant i sin magra, grofva hand.

„God dag, kära granne!“ ropade bagaren vänligt, „skall hon också hafva fastlagsbullor?“

„Ja“, svarade qvinnan med en suck, „jag har väl bra litet att köpa för, men min lilla Anna har så länge legat sjuk, hon är nu bättre och börjar bli' hungrig; gerna ville jag hafva en liten bulla åt henne, men de äro väl så dyra?“

„Den här kan hon få för halfva priset“, sade bagaren och lade den misslyckade bullan i qvinnans hand. Huru glad hon blef!

Hon tackade och välsignade och vände sig om för att gå.

„Vänta nu!“ ropade bagaren, „här är en limpa, som ni så gerna kan taga med, jag får väl betalt sedan när det passar sig för er. Smaklig måltid!“

„Gud skall löna er, granne!“ utbrast qvinnan rörd och skyndade gladt öfver gatan till sin låga boning.

När den lilla Anna fick se brödet, sträckte hon båda händerna emot modren och utropade: „ack! mamma, fastlagsbulla! En färsk fastlagsbulla!“

Fastlagsbullan hade legat i den fattiga qvinnans slitna förkläde och grämt sig öfver sitt olyckliga öde att komma till tiggare, att fattas af grofva händer, kanske att ätas på porslin och med tennsked, det var för ledsamt!

Men när den såg lilla Annas glädjestrålände blick och hörde modrens varma tacksägelse till Gud, tänkte den att det kanske ändå också var ett godt slut. När sedan bordet dukades, var det icke ens porslin och tenn utan bara en stentallrik och en trädsked och ett halft kvarter blåskummad mjölk.

Men limpan sade: „jag har hört berättas att man i de förnäma husen äter mest bara hvetebröd, derföre tycka barnen ej att det är så särdeles rart att få fastlagsbulla; men se bara på den lilla Anna här, huru lycklig hon är deröfver, hon som aldrig äter annat än groft rågröd eller hafrebröd. Skulle du ännu hellre velat komma till de förnäma?“

„Nej, nej! jag är nöjd här“, utbrast den lilla fastlagsbullan och i detsamma lade Anna sin trädsked i mjölken och så var det slut med den historien.

Den lille brodern.

Maja hade fått en liten bror. Hon var just icke mycket glad deröfver, ty hon hade flera systrar och bröder förut och måste hjälpa till att sköta och vårda dem, medan modren var ute på arbete, och ibland tyckte Maja att det var mycket tråkigt, hon hade hellre sprungit ute i byn med andra barn. Men det var nu icke rätt af Maja, ty hon hade sjelf varit ett litet barn och då hade hennes moder vårdat henne, derföre borde hon nu gerna hjälpa modren med de små syskonen. När den nyfödde var några veckor gammal, skulle han föras i badstugan. Det var en kall vinterafton, hvarföre modren omsorgsfullt insvepte den lille i en varm skinnpels och lade honom i Majas armar. Maja gick till badstugan, som var belägen ett litet stycke derifrån på andra sidan af gården.

„Håll honom vackert, och låt honom icke få för hett bad“, förmanade modren.

En beskedlig grannhustru hade lofvat bada den lille och Maja kastade bad.

Visst skrek han duktigt den lille bytingen, men när han väl kom in i pelsen igen, blef han snäll och nöjd och Maja tog honom åter i famnen och förde honom hem.

„Lägg honom i vaggan“, sade modren och Maja gjorde så, sedan började hon bädda åt de andra syskonen. „Han är så tyst, han sofver visst“, sade modren och gick till vaggan, men hvem kan beskrifva hennes förfäran, då hon vek upp pelsen och fann den tom.

„Maja! Hvar är barnet?“ utropade hon.

„I vaggan“, svarade Maja.

„Nej, pelsen är tom. Olyckliga barn! hvar har du gossen?“

„Kanske har han sprungit tillbaka“, förmodade en liten bland syskonen, som alla stodo kring vaggan.

„Eller kanske har han krupit ur vaggan“, sade en annan.

„Eller kanske leker han „kurra gömma“ med oss“, sade en tredje.

Men modren hörde ej på dem, hon störtade ur stugan ut på gården och skyndade till badstugan.

När hon kom ut, hörde hon ett spädt barns röst, hon ilade framåt genom drifvorna och, se! i snön vid vägen låg hennes lille gosse insvept endast i ett litet ylletäcke. Hon upptog barnet, tryckte det hårdt intill sig och skyndade vidare till badstugan för att åter få honom varm. När gossen sedan varm och lugnad inslumrat, svepte modren honom i sin egen klädning och förde honom hem. Under tiden hade Maja utgjutit många bittra tårar och ångrat sin vårdslöshet och sin kärlekslöshet mot den nye lille brodern. När hon såg modren

komma, skyndade hon emot henne, bad om förlåtelse och satt sedan så troget vid vaggan; aldrig mera knotade hon öfver att hon måste sköta honom.

Men gossen blef en rask, duktig gosse och en bra karl, fast han legat i snödrifvan en stund. Gud hade bevarat honom, så att han ingen skada fick.

Men Maja tackade Gud för det, ty om den lille dött, hade hon ju varit hans mörderska. Han blef sedan hennes kära-
ste bror.

En fyratioårig skuld.

Det var en frisk vintermorgon kort före jul. Gatorna i den stora staden S— voro snöbetäckta, lätta slädar ilade fram och lustigt klingade bjellrorna, träden stodo fulla af rimfrost och sparfvarne hoppade qvittrande och utan fruktan på torget emellan hästarne, pickande höfrö och hafra ur krubborna. Brådskande menniskor skyndade fram åt alla håll, gamla her-
rar, som vandrade upp till sina embetsrum, husmödrar, som gingo och kommo från salutorget, postiljoner med bref och beställsamma jungfrur med korgar, hederliga madamer med portörer, skolgossar och skolflickor med böcker och väskor, alla tycktes hafva brådtom.

En ung gosse med ett friskt och godt utseende kom hvisslande upp för gatan, sprang med några raska steg upp för trappan, som ledde till postkontoret och gick in genom den stora dörren. Efter några ögonblick kom han åter ut och svängde jublande ett stort bref i handen.

„Pengar, pengar!“ utropade han helt högt och ilade åter nedåt gatan. I hörnet mötte han en annan gosse. „Hurra,

Georg!“ ropade han redan på långt håll, „ett penningebref! Hela tio riksdaler. Nu kan jag köpa julklapper åt mamma och systrarna och så skall jag ha' en afskedsbjudning för mina bästa vänner; du kommer med naturligtvis.“

„Tack! Lyckliga pojke, jag har bara tre riksdaler.“

Richard gick med raska steg vidare. Nu stod han vid det hus han bodde, men just i porten stannade han vid åsynen af en yngling, några år äldre än han sjelf, som blek och med ett förstördt utseende stod lutad emot stenvuren.

„Herr Nyman! Hvad fattas er?“ utropade Richard bestört, som i ynglingen igenkände en gosse, som stod på bod hos handelsmannen som egde huset.

„Ack! herr Richard, det är slut med mig — en stor olycka har händt mig och ingen, ingen kan hjälpa mig derur. Min principal skickade mig bort för att vexla en större sedel och nu har jag, olycklige, förlorat 10 riksdaler, jag begriper sjelf icke huru. Min principal kunde möjligen förlåta mig, eller vänta tills jag kunde skaffa summan igen, men i går såg han mig sända just 10 riksdaler till min fattiga mor och nu har han låtit mig förstå, att jag måhända gjort ett lån och nu vill betala detta med hans penningar. Han har sagt mig att jag är skild från min tjänst, så framt jag icke redan i dag skaffar penningarne tillbaka. Ack! herr Richard, det vore icke en så stor olycka, om jag icke tänkte på min moder, som är enka, och mina små syskon, som ofta sakna det nödvändigaste.“

Richard kramade penningebrevet i sin ficka.

„Om jag gaf honom dessa, vore han hulpen“, tänkte han, „men... då hade jag intet öfrigt till julklapper och den trefliga bjudningen. Dock — det är allt småsaker mot den arme herr Nymans olycka... det vore dock skönt, att så kunna

glädja en människa . . . men bra ledsamt, att komma hem utan julklapper . . . dessutom . . . är Georg redan bjuden till mitt afskedskalas — hvad skall jag svara honom och dem der hemma. Säkert skulle pappa banna mig för en sådan obetänksamhet, man kan ju icke veta, huru det hänger ihop med penningarne, jag känner icke herr Nyman det minsta . . .“ Richard var nästan besluten att behålla sina penningar, men då han blickade upp på den olycklige ynglingen och såg den djupa bedröfvelse, som stod att läsa i hans ansigte, sade han: „herr Nyman, jag fick just nu ett penningebref hemifrån, det innehåller jemt tio riksdaler . . . jag tänkte . . . jag tänkte, om ni ville emottaga dem, så kunde ni få stanna kvar på er plats.“

Richard bröt hastigt upp brevet och lade penningarne i ynglingens hand, hvarefter han ville aflägsna sig. Den unge gossen hade stum åhört Richards ord, men nu fattade han hans hand och tryckte den varmt.

„Ädle gosse! ni vill hjälpa en okänd, ni vet ju icke, om jag någonsin kan betala er tillbaka dessa penningar, ja ni vet icke ens, om jag är nog redlig att *vilja* göra det.“

Richard blickade in i den talandes ärliga, tårfyllda ögon och sade: jag har ingen anledning och ingen lust att tro er vara en bedragare.

„Ni är olycklig och jag kan hjälpa er utan någon försäkelse. Bekymra er icke om återbetalningen, det är ju ingen hast med den och jag kan äfven gerna vara de tio riksdalrarne förutan.“

„Gud belöne er! herr Richard, och låte mig komma i tillfälle att en gång tjena er.“

Några dagar derefter satt Richard i slädan, som skulle föra honom hem. Georg och några andra af hans kamrater hade frågat honom, huru det skulle gå med den utlofvade af-

skedsbjudningen, hvarigenom de satte honom i stort bryderi, ty han ville icke säga dem hela sanningen och visste icke huru han, utan att ljuga, skulle förklara för dem, hvarföre någon bjudning icke kunde komma i fråga.

Der hemma omringade honom hans glada systrar.

„Är din kappsäck nu bra full med hemligheter? Du har väl ett halft dussin julklapper åt hvar och en af oss? Ja, ja vi sågo nog att Pappa skickade till dig penningar, hela tio riksdaler. Se, se, han kan ej hålla god mine, han blir alldeles röd. Jo, jo vi hafva nog reda på dina affärer. Säg oss nu, hvilka voro närvarande på din afskedsbjudning?“

„Jag hade ingen bjudning alls“, svarade Richard förlägen och sökte dölja sig bakom en stor smörgås.

„Prata du skräp! visst hade du ju en bjudning.“

„Nej.“

„Du har väl aldrig köpt julklapper för 10 riksdaler!“

Richard vred sig oroligt på sin stol. „Nej... icke det heller.“

„Men, min gosse, du hade väl icke några skulder att betala“, frågade hans moder oroligt med en pröfvande blick på sonens ansigte, som oupphörligt skiftade färg.

„Nej, mamma“, svarade Richard och blickade henne ärligt i ögonen, „det är icke någonting sådant. Jag hade icke tänkt säga er hvad jag gjorde med mina penningar, men jag ser att jag måste göra det. Jag tror icke, mamma, att det är någonting orätt, kanske obetänksamt, men jag kunde icke handla annorlunda.“

Richard berättade kort och enkelt den lilla händelsen och sade sedan: således, kära systrar, har ni icke att vänta er en enda julklapp af mig.“

Det hade blifvit alldeles tyst i rummet, alla sågo allvarliga ut och hvarje öga hade en vänlig blick för den unge gossen, som stod der med sitt öppna, friska ansigte vänt emot dem. Modren kysste ömt hans panna och sade: „du har handlat rätt. Efter hvad du berättat, kan icke heller jag tro ondt om den stackars ynglingen. Vill han bedraga dig, nå, då är hans skada större än din.“

„Hvem skulle hafva tilltrott vår sjelfsvåldige, obetänksamme Richard en så ädel handling“, hviskade systrarna till hvarandra.

Fyratio år senare.

I ett af de bästa rummen på stadens större värdshus satt en kulen vinterafton en äldre herre, smuttande på sitt théglas. Kappsäckar och koffertar stodo radade rundtomkring rummet och på dem voro jernvägsmärken från långt aflägsna orter fästade, man kunde af allt sluta till att det var en långväga resande.

„Hvad nytt?“ sporde den fremmande en ung gosse, som passade upp honom. „Det är längesedan jag var här, jag är egentligen gammal stadsbo.“

„Såå!“ utbrast gossen mycket förundrad, betraktande den gamles rika resdräkt och de dyrbara ringarne, som prydde hans fingrar.

„Det är dock närmare 40 år, sedan jag sist var här; jag var då en fattig yngling“, tillade han tankfullt. Betjenten betraktade honom alltmera nyfiken och förvånad.

„Går allt väl här?“ frågade den resande likasom uppvaknande.

„Åh ja“, svarade uppässaren, „i går inträffade här dock en sorglig händelse, en af våra mest älskade och aktade borgare, herr B—, förlorade hus och hem och allt hvad han egde genom en eldsvåda.“

„Herr B—! känner ni hans förnamn?“

„Richard.“

„Richard! Är det en äldre man?“

„Ja, så omkring 55 år skulle jag tro.“

„Son till advokaten B—?“

„Alldeles.“

„Har han familj?“

„Hustru och flera barn.“

„Kunde ingenting räddas?“

„Nej. Han bebodde en villa utom staden, elden kom lös under natten och upptäcktes för sent. De bo sedan i går hos en vän till herr B— här i staden, men der kunna de naturligtvis ej stanna länge. Det blir allt bra svårt för dem i början.“

Den gamle reste sig hastigt: „gif mig min mössa och min öfverrock.“

„Det är ett otäckt yrväder, der ute“, anmärkte uppässaren.

„Sak samma, gör som jag sagt. Kom och följ mig till herr B—.“

„Men det är sent, klockan är“

„Det är detsamma, skynda dig.“

Med raska steg gick den fremmande efter uppässaren genom de öde gatorna, värjande sig för snö och storm med upp-viken rockkrage.

„Här är huset“, sade uppässaren.

„Godt, då kan du gå“, svarade den fremmande och ringde.

En sömnig tjensteflicka öppnade.

„Är herr B— hemma?“

„Ja.“

„För mig till honom.“

„Det är så sent . . .“ svarade flickan tvekande.

„Ja, ja, om han icke sofver, så måste jag få träffa honom.“

Flickan förde den fremmande till ett närbeläget rum och gick bort.

Snart inträdde herr B—, en man med ett ädelt ansigte, nu synbart nedtryckt af bekymmer.

„Ni känner mig icke, herr B—? Men det är detsamma . . . jag har en skuld att afbetala till er. Se här.“

Den gamle lade en summa penningar på bordet.

„Jag känner er icke, min herre, och jag minns icke att någon skulle vara mig skyldig“, sade herr B— förvånad.

„Det är likväl så. Minns ni denna dag för 40 år sedan? Just denna dag? Vi hafva den 18 December. För 40 år sedan var ni en femtonårig gosse, ni var på postkontoret för att afhemta ett penningebref på 10 riksdaler.“

„Ah!“ utbrast herr B—.

„Dem ämnade ni använda till julklapper åt edra hemma-
varande samt till en afskedsbjudning för edra skolkamrater,
men i stället gaf ni dem åt en fattig yngling, som varit nog
olycklig att förlora en lika stor summa tillhörande hans prin-
cipal.“ Den gamle höll upp ett ögonblick för att torka en
tår. „Utan att känna ynglingen hjälpte ni honom försakande
ert eget nöje, — jag är Alexander Nyman, den samme fat-
tige ynglingen. Tio riksdaler med innestående ränta lemnar
jag er här jemte min varma tacksägelse för er ädla handling.
Den förhjelpte mig till min nuvarande ställning och goda om-
ständigheter. Jag stannade kvar hos min principal tills jag

blef hans companjon, och jag hade lycka i mina företag. Sedan många år drifver jag egna affärer och är en rik man.“

Herr B— stod tigande och upprörd framför honom.

„Herr Nyman, jag tackar er för er godhet att vilja bistå mig i denna svåra stund. Er skuld hade jag längesedan glömt. Tio riksdaler skall jag taga emot efter ni så vill, det är den summa jag, som gosse, lånade er, men det öfriga tillhör er, jag tänkte aldrig på någon ränta.“

„Jag tager icke ett öre tillbaka“, utbrast den gamle lifligt, „det tillhör er. Då jag emottog de tio riksdalrarne, gjorde jag inför Gud det löfte, att en gång betala er till sista skärfven. Nu kan jag det. Jag har, under alla dessa år, icke glömt min skuld, men det dröjde länge innan jag kom mig upp ur min fattigdom och sedan, emedan jag så länge vistats utomlands, hade jag förlorat er ur sigte.“

„Men . . .“

„Inga „men.“ Om ni envisas att emottaga hvad er med rätta tillkommer, så ligga penningarne inom några ögonblick der på elden. Tänk på edra barn.“

Den gamle mannen tryckte hårdt herr B—s hand och aflägsnade sig hastigt.

Nu inträdde fru B—, som från nästa rum åhört hela samtalet. De båda makarne tackade Gud för den oväntade hjälpen och lade sig till hvila, fulla af hopp och förtröstan.

Följande morgon bjöd herr Nyman herr B— och hans familj att tillbringa hela dagen hos sig på värdshuset. Der samtalade de båda männen om herr B—s bekymmersamma ställning. Herr Nyman erbjöd sig att låna honom en större summa penningar, på det han skulle kunna komma

öfver de första svåra tiderna. Herr B— emottog med tacksamhet detta vackra anbud. Herr Nyman slog sig ned i S— för återstoden af sitt lif, och blef en god vän till B— och hans familj. Han var en gammal älskvärd man och förstod att göra sig afhållen äfven af de minsta bland barnen. Småningom afbetalade Richard B— sin skuld till den gamle vännen, hvilken alltid emottog penningarne med ett välvilligt leende och sade likasom för sig sjelf: „redlig i all sin fattigdom.“

Vid herr Nymans död befanns det att han, som nu mera icke egde någon släging i lifvet, testamenterat hela sin stora förmögenhet till herr Richard B—. På pappret, som omslöt testamentet, hade herr Nyman sjelf med darrande hand skrivit: „en ädel handling belöning.“

Etelhems solstråle.

„Jag vet icke, hvarföre *vi* just skola vara så fattiga och hafva så många förtreter; jag vet icke, hvarföre mamma skall vara så klen och syskonen så besvärliga; jag vet icke, hvarföre pappa nödvändigt måste tråla och arbeta och vi andra lida nöd. Jag vet icke, hvarföre det skall gå *oss* så illa, när andra ha' det så bra.“ Så talade Sigrid Brander för sig sjelf, medan hon gick genom de leriga bygatorna och otåligt strök det af regnet fuktiga håret ur pannan. Hon passerade just nu förbi skräddarens lilla boning. Ett tjockt talgljus och en väldig brasa upplyste det treffiga rummet, der hela familjen sågs församlad; skräddaren satt på bordet jemte en lärgosse, de sydde flitigt och sjöngo en munter visa; skräddarfrun stod

vid spiseln och sysslade med en kastrull och tre eller fyra barn sprungo omkring i munter lek.

Sigrid suckade och ställde sin tunga börda på marken. „Huru lyckliga de se ut! Huru varmt der måste vara! Huru snälla barnen se ut!“ tänkte hon och stod en lång stund utanför det ljusa rummet, ända tills hon började frysa. Då upp-tog hon igen sin börda och gick vidare.

Strax utanför byn stod ett litet enstaka hus, med en förfallen trädgård, en söndrig port och några förvildade rosenbuskar i hörnet af gården. Det var Sigrids hem. Fönstren voro mörka, ingen brasa, intet ljus — man firade skymning så länge som möjligt. Då Sigrid inträdde i förstugan, hörde hon barnen gråta och sin faders hårda, bannande stämman. Hon suckade åter och tänkte på skrädarens varma, ljusa hem. Hon öppnade sakta dörren. Gossarne kifvades, klagade och greto och modren låg på sin säng och stickade, i rummet var allt i oordning, några kullfallna stolar vittnade om barnens vanliga, vilda lekar, och den tomma spiseln lofvade ingen varm qvällsvard åt den hungriga, frysande Sigrid.

„Jaså, du är hemma“, sade fadren, då han såg Sigrid, „hvarföre har du dröjt så länge?“

„Jag fick vänta . . .“ stammade Sigrid.

„Och så stod du väl vid hvarje port och pratade med alla flickungar“, sade fadren strängt.

Sigrid svarade icke, utan började långsamt aftaga sina våta kläder.

„Stackars barn!“ sade modren medlidsamt, „du är väl mycket trött och frusen och vi hafva ingenting varmt till qvällen“, tillade hon suckande.

Fadren tog den låda med böcker, som Sigrid hemtat, och gick in i sin verkstad, mörk och mulen som vanligt. De min-

dre barnen sutto sömniga och ledsna i hvar sin vrå, och de äldre gossarne småträtade vid fönstret.

„Ack! mamma, det är ändå bra olyckligt allt det här“, utbrast Sigrid gråtande.

„Hvilket då, mitt barn?“ frågade modren.

„Jo, att vi äro så fattiga och mamma är så svag och barnen så stygga ... och ... och ...“

„Det är allt sannt, kära barn, men det kan ej hjälpas“, svarade modren sorgsen.

„Ja, mamma, och just *det* är det sorgligaste, att vi aldrig kunna få det bättre“, fortfor Sigrid snyftande.

„Gråt icke mera, min flicka“, bad modren, „du måste göra upp eld i spiseln, annars uthärda vi ej här öfver natten. Tag sedan fram fisk och bröd till qvällsvarden och för lilla Lina till sängs, ser du, hon har somnat.“

„Alltid har *jag* så mycket att göra och gossarne vilja aldrig hjälpa mig“, klagade Sigrid.

„Jag skulle gerna hjälpa dig“, sade modren, „men min rygg värker så, att jag ej kan uppstiga.“

Medan Sigrid sysslade i det otrefliga rummet, blefvo gossarne högljuddare och plötsligt hördes ett klingande af glasbitar.

„Olyckliga barn! hvad hafven J gjort?“ utropade modren förskräckt.

„Fredrik slog sönder fönstret“, svarade den ene.

„Nej, det var Gustaf“, ropade den andre.

„Tyst, tyst! Pappa hör er“, förmanade modren, „ack! hvad skall han väl säga?“

Gossarne försvarade sig och skyllde på hvarandra och slutade med att gråta. Nu kom också fadren och märkte genast den skedda skadan, åter blef der bannor och hotelser,

så att Sigrid tyckte det var en riktig lättnad, då elden slocknade och hvar och en uppsökte sin hårda bädd.

Natten sänkte sig mörk och stilla också öfver detta olyckliga hem.

Det lilla, nu så otrefliga, huset, hade fordom haft en god och välmående egare, herr Etel, hvarföre också stället kallades Etelhem. Då var gården putsad och pryddig, trädgården väl skött, fönstren klara och rummen ljusa och nätta, då bodde der goda och glada menniskor. Men efter herr Etels död såldes huset och hade sedan gått ur hand i hand, tills det på gamla dagar kom i den fattige, bekymrade bokbindarens ego, som var Sigrids fader. Han sjelf var sysselsatt med sitt handverk och hans hustru var sjuklig och af ett sorgset lynne, barnen voro små och icke roade af något arbete, hvarföre hus och gård förföllo utan vård och eftersyn. Men fattigdomen var icke det värsta i detta hem, der var något, som var än värre, der var oenighet och ovänlighet, ingen bjöd till att vara god, alla voro mulna och ledsna. Det var ett sorgligt hem och det såg ut som om det aldrig kunde bli bättre.

Följande morgon gick Sigrid till glasmästaren, som bodde ett stycke inåt byn, för att bedja honom sätta in rutan.

„Jag vet dock icke, om pappa kan betala den genast“, sade hon med nedslagna ögon.

„Skadar inte, min flicka“, sade glasmästaren vänligt, „pappa betalar när han kan, ser du. Har ingen fara, jag och min gumma vi lefva nog förutan några fattiga penni, och pyrena der, du ser att de må förträffligt.“

Sigrid blickade omkring sig i kammaren. Tvenne gossar diskade, en nystade, en annan läste katekes och en liten flicka

sof sött i sin vagga. Det såg så treffligt och fridfullt ut, alldeles som hos skräddarens i går; här funnos också flera barn och glasmästaren var också fattig, men ändå tycktes allt gå så bra. Sigrid tyckte om den vänlige glasmästaren och pratade hellre med honom än med sin dystre fader.

„Här ser alltid så . . . vänligt ut“, anmärkte hon suckande.

„Ja, ser du, solen skiner för oss alla dagar“, svarade glasmästaren.

„Men ibland regnar det“, sade Sigrid.

„Kan så vara, men då är det godt för brodden och gräset“, sade glasmästaren.

„Solen skiner nog för oss också“, sade Sigrid, „men . . .“ „det är ej bra ändå“, ifyllde glasmästaren, „hm, det är ej alla, som förstå sig på solen. Ser du, man skall låta solen spegla sig i ens ögon och sjelf stråla lika glad som den.“

„Men när det regnar?“ frågade Sigrid.

„Ah, då får man tänka att solen är bakom molnen, då får man arbeta qvickt så som regndropparne mana på brodden.“

„Men jag är bara en liten flicka, jag kan göra så litet“, invände Sigrid.

„Regndropparne äro mycket mindre än du och de göra nytta hvar på sitt håll. Af många regndroppar blir en bäck, af många bäckar en å o. s. v. Hvarje barn kan göra någon liten nytta och alla barn kunna vara glada och hafva godt mod. Ser du, man får ej hänga läpp, utan arbeta flinkt och sjunga gladt och taga det onda från Guds hand.“

Så talade den beskedlige glasmästaren under hela vägen och, när de stannade vid Etelhems port, sade han: „lofva mig nu Sigrid att tänka på Solen.“

„Jag vill försöka“, sade flickan sakta.

När Sigrid dagen derpå vaknade, kom hon väl ihåg sitt löfte, men det var svårt att uppfylla.

Modren gick blek och klen helt stilla omkring med ledsen och trött uppsyn. Lilla syster låg i sin vagga och skrek och de tre gossarne kifvades på den smala bädden. Fadren, som tidigare uppstigit, kom flera gånger in än för att banna gossarne och än för att skynda på frukosten. Sigrid uppsteg, full med goda föresatser. Hon tog lilla Lina upp från vaggan och jollrade med henne, tills hon slutade gråta, sedan gick hon till gossarne och bad dem stiga upp.

„Jag vill sofva ännu“, ropade Fredrik.

„Och jag vill bullra, jag“, sade Gustaf, i det han kastade den trasiga halmdynan på Kasper.

„Gå du bort bara“, ropade Kasper.

„Söta gossar, ni får inte bullra så“, bad Sigrid, men gossarne bara skrattade.

Efter många böner och öfvertalningar lydde de ostyriga barnen ändteligen. Sigrid försökte att hjälpa till med arbete och sysslor, hon försökte hålla bröderna i styr och blidka sin fader, när han såg ledsn ut, men det gick icke, det var nästan icke alls bättre och så blef hon sjelf otålig och vresig som förut. När aftonen kom, såg hon med smärta, att hon icke kunnat hålla någon enda af sina föresatser.

Så förgingo några dagar. Sigrid längtade efter att få berätta om sina missöden för den beskedlige glasmästaren, men hon hade så sällan tid att lemna hemmet. På söndagsafton, när bröderna gått ut i byn för att leka med andra gossar och Sigrid ej behöfdes hemma, sprang hon till glasmästarens.

„Nå, huru går det?“ frågade gubben vänligt.

„Illa bara“, svarade Sigfrid bedröfvad.

„Solen har likväl strålat alla dagar“, sade glasmästaren.

„Ja, men hos oss hjälper det icke alls“, svarade Sigrid, „jag har så försökt, men gossarne äro så stygga och allt så ledsamt.“

„Hm. - - - Har väl bedit Gud om hjälp, kan jag tro?“ sade glasmästaren.

„Nej — det har jag glömt“, svarade Sigrid långsamt.

„Aha! Då är det intet under att det gått illa“, sade gubben. „Mitt kära barn, utan Gud kan ej solen skina, utan Gud hafva vi intet tålmod, utan Gud ingen kraft och ingen kärlek. Börja du om från början, men börja med bön och arbeta sedan dugtigt, haf godt mod och blif icke trött. — Stanna nu en stund hos mina små.“

Sigrid satt och såg på huru de glada, snälla barnen lekte och tänkte: „kan det vara möjligt att mina syskon en gång skola blifva lika snälla? Nej — jag kan ej tro det.“

Då glasmästarens hustru började ställa qvällsvarden i ordning, följde Sigrid hvarje hennes rörelse. Allt gick så stilla och ordentligt och likväl så fort. Sigrid tänkte med blygsel på huru hon sjelf brukade förrätta sina göromål der hemma. Endera fjeskade hon undan så fort som möjligt för att snart blifva ledig och då blef det alltid på slarf, eller ock drog hon sig ifrån arbetet, så länge som möjligt, eller underlät alldeles att göra det.

„Kanske är det mycket mitt eget fel att det är så otrefligt hemma . . .“ tänkte hon.

„Mäster Jonas, kan ni säga mig, huru jag bör bära mig åt der hemma för att det skulle blifva trefligare?“ frågade Sigrid, då glasmästaren kom och satte sig bredvid henne framför brasan.

„Hm“, sade gubben, „låtom oss riktigt noga eftertänka den saken. Först måste du bedja Gud om hjälp, det hafva vi förut redan talat om, för det andra får du icke tro att det går på en dag eller tio dagar, eller ens flera veckor; för det tredje måste du lägga hela bördan på dig sjelf, d. v. s. icke tro att det är endast de andras fel, utan sök du att göra allt hvad dig tillkommer så troget som möjligt; och för det fjerde måste du bjuda till att — vara solstråle.“

„Huru går det till?“ frågade Sigrid ganska förundrad. Hon tänkte nästan, att glasmästaren menade det hon skulle titta in genom fönstret och springa omkring tak och väggar, som solstrålarne bruka.

„Det är, min kära flicka, en hemlighet, som jag vill lära dig. Du skall se på solen så länge tills du sjelf börjar stråla, . . . du förstår mig icke ännu? Jag menar, att du ofta bör tänka på Jesus, huru ödmjuk och mild och kärleksfull han var, och sedan söka likna honom. Du går ju i Söndags-skolan?“

„Ja.“

„Der har du ju nog hört talas om Honom. Försök du att vara så snäll och vänlig, att alla *måste* älska dig, då skall du se att till och med de ostyriga bröderna gerna vilja hjälpa dig ibland och då skall du göra din moder glädje, hon kan väl behöfva det, som har en sjuk kropp att dragas med.“

Men pappa?“ sade Sigrid skyggt.

„Han skall nog småningom märka, att solen skiner i hans hus, så mörkt det än ser ut ibland, och då skall han glädjas och sjelf ljusna.“

Den nyss så bedröfvade lilla flickan satt och blickade in i elden med klara ögon, hon hade riktigt fått lust att börja

leka solstråle, derföre steg hon också nu upp, tog afsked af det goda glasmästarfolket och skyndade hem.

Full af hopp och goda föresatser sprang Sigrid den slipp-riga, steniga vägen genom byn; hon var så upptagen af sina tankar, att hon ej alls gaf akt på en stor trädstubbe, som stod just vid dikeskanten. Sigrid snafvade och föll till mar-ken med ett rop af smärta. Det var icke möjligt att resa sig upp, hon måste blifva liggande. Det var redan mörkt och kallt, ty det var på hösten, och Sigrid började frysa, hen-nes ben värkte så att hon icke vågade röra sig och med fasa tänkte hon på huru nära skogen hon var. Tänk! om en varg skulle komma! Just på det ställe Sigfrid fallit var icke nå-gon boning nära, så att hon var osäker på, huruvida det skulle höras i stormen, om hon ropade. Men nu hörde hon steg.

„Hvem är det?“ ropade hon bäfvande.

„Det är just Johan Johansson“, svarade en munter stäm-ma, „gårdsdrenge hos mjölnaren. Hvem är det, som ropar?“

„Ack! snälla Janne, det är jag, Sigrid från Etelhem.“

„Kors bevar, Sigrid! Leker du kurra gömma med var-garne, du?“

„Ack nej, jag har fallit och stött mig så illa, att jag ej kan stiga upp.“

„Nå, du är väl icke död heller!“ utropade Janne.

„Nej“, svarade Sigrid halfgråtande och halfskrattande, „men hjälp mig nu upp.“

„Det skall ske“, svarade Janne, „nog har jag fått heta dum mången gång, men jag vill se om jag icke kan vara till nytta en gång ändå.“

„Jag är väl bra tung“, sade Sigrid, då den beskedlige drengen varsamt upplyftade henne på sina starka armar.

„Jo, jo, så der vid pass ett par skålpund mjöl“, svarade Janne skrattande och började lunka framåt vägen till Etelhem.

„Du är så snäll, Janne“, sade Sigrid tacksamt, „om jag kan göra dig en återtjänst, så säg det.“

„Bra, bra. Jag minns nog, att Sigrids mor en gång band ihop mitt finger, som gått i kras vid qvarnen — visst kan jag ju för det bära hennes lilla fågelunge en stund.“

Nu stodo de i förstugan.

„Hvad skall pappa säga!“ tänkte Sigrid med klappande hjerta, då Janne öppnade dörren.

„Här hemtar jag en liten mjölsäck“, sade han, „blif icke så skräm“, fortfor han, då modren förskräckt reste sig, „hon är icke död, bara litet vingbruten.“

Sigrid väntade sig bannor och vrede och blef både förvånad och rörd öfver den varsamma ömhet, med hvilken hennes fader tog henne från Jannes starka armar, och lade henne ned i sängen. Modren bäddade dynorna omkring henne, så att hon skulle ha' det bekvämt och Kasper sprang efter kantorn, som förstod sig på fältskärsyrket. De andra bröderna stodo omkring sängen och betraktade henne medlidsamt, till och med lilla Lina visade sitt deltagande, hon räckte systemen vänligt den torra brödkant, hvilken hon hållit på att gnaga af med sina små, hvita tänder.

„Hvad de alla äro snälla!“ tänkte Sigrid, och beslöt att vara så tålig som möjligt.

Följande dag kom glasmästarens hustru till Etelhem. Hon hade hört om den olycka, som träffat Sigrid. Kantorn hade sagt, att det icke var någonting farligt, men att Sigrid skadat sitt ena ben och sin högra axel, så att hon måste ligga stilla en tid.

„Ack! huru går det nu med mina goda föresatser?“ sade Sigfrid till glasmästerskan, „jag tänkte just börja i dag.“

„Det går icke alltid precis så som vi tänka“, sade den goda qvinnan leende och strök håret från Sigrids panna.

„Jag skulle så väl behöfvas“, sade Sigrid med tårar i ögonen, „mamma är för sjuk för att kunna göra allt.“

„Gud vill visa, att ingen är outhärlig“, svarade glasmästerskan, „men du behöfver icke bekymra dig, Sigrid lilla, jag springer nog hit öfver ibland och hjälper din mamma.“

„Ack! tack, tack!“ utbrast Sigrid, „ni är så god.“

Det var ganska tålmodspröfvande för Sigrid att ligga sjuk, ibland ganska plågad af sitt ben och dertill se omkring sig så mycken otrefnad, fadrens ständigt mulna och stränga ansigte, modrens trötta uppsyn och matta rörelser och de ostyriga, stojande barnen. Underbart var det att se, hvilken verkan glasmästerskans närvaro gjorde. Hon förstod att koka, diska och städa så fort och bra, som om hon alltid varit på Etelhem, hon förstod att trösta och uppmuntra modren, att sysselsätta barnen och allt emellanåt säga Sigrid ett godt ord. Det var verkligen som om en solstråle upplyst och varmt hela huset.

Det var en god lärdomstid för Sigrid, som ju ville blifva en sådan solstråle och nu riktigt fick se huru man skulle bära sig åt. Hvad hon isynnerhet lade märke till, var glasmästerskans outtröttliga vänlighet. Den afväpnade vreden och värmdde hvar och en. Sigrid kunde icke sjelf förstå, hvarföre Gud skulle pålägga henne den pröfningen att nödgas ligga sjuk, då hon just skulle börja vara god, men Gud visste nog hvar till det var nyttigt: Sigrid behöfde mycket tålmod ännu och mycken eftertanke. Förr hade hon bara sett de dåliga sidorna hos de sina, nu upptäckte hon många goda sidor. Hon

märkte tydligt, huru fadrens ansigte blef vänligare, när han lutade sig öfver henne, huru han oftare än förr lemnade sitt arbete för att komma och sätta sig bredvid henne, äfven brukade han hemta någon af de böcker han hade för att binda in åt henne att fördrifva den långa dagen med. Gossarne voro visst bra bullersamma och ofta stygga, men då deras blick föll på det lilla hleka ansigtet i sängen, hejdade de sig något.

En dag stod Fredrik bredvid Sigrid och betraktade henne med allvarsamma blickar.

„Gör det bra ondt, hör du?“ frågade han.

„Åh ja“, svarade Sigrid med en suck, „min axel värker så.“

„Vi hafva visst varit bra stygga emot dig mången gång“, sade gossen med en förlägen, ångerfull uppsyn.

Sigrid hade icke hjerta att jaka, utan sade vänligt: „det värsta är för mamma, hon som alltid är sjuk och klen.“

„Ja —“, sade Fredrik långsamt, „jag vet icke, hvarföre man är så dum.“

Då modren kort derpå bad honom hemta ved, blef hon helt förvånad öfver att se honom så villig och tjenstaktig. Hon tackade honom och klappade kärleksfullt hans kind, hvilket kom gossen att rodna djupt, det var för honom en ny behaglig känsla att veta sig vara förtjent af beröm. Detta uppmuntrade honom att också en annan gång „vara snäll“, så att då fadren om aftonen såg honom så beredvilligt hemta vatten, göra upp eld och spjelka pertor, sade han: „det är rätt, min gosse.“

Ett sådant gillande hade barnen kanske aldrig ännu hört från fadrens läppar, men också hade de aldrig gjort sig förtjenta deraf. De yngre bröderne stodo fulla af förvåning vid detta uppträde och finga en brinnande lust att också försöka.

Efter qvällsvarden hjälpte de derföre modren så snällt och ordentligt, att det var en fröjd att åse. Visst var Gustaf bra klumpig och ovig, så att han fällde skedarne i golfvat och skuffade omkull en pall och två stolar, och Kasper rusade åstad med en sådan fart, när modren skickade honom för att lägga hö framför kon till natten, att han stötte hufvudet mot förstugudörren, men man såg dock att de hade god vilja. Fadren måtte hafva tyckt att det såg trefligt ut denna afton i hemmet, ty för första gången på länge kom han in med sin pipa och satte sig framför brasan, medan han med foten sakta rörde vaggan uti hvilken lilla Lina sof. Sigrid, som i sin säng låg och betraktade det hela, vände sitt af tacksamhets-tårar fuktade ansigte mot väggen och bad sakta: „låt, käre Jesus, det alltid vara så bra hemma som det nu är!“

Men Sigrid skulle få lära sig, att det icke går så lätt och så fort att få någonting ondt till godt. Gossarne tröttnade snart att „vara snälla“, eller glömde bort det, fadren återfick ofta sitt dåliga lynne och stränga ansigte och ibland var glas-mästerskan så upptagen i sitt eget hem, så hon ej kunde komma till Etelhem. Men nu började Sigrid också blifva friskare dag för dag och snart kunde hon stiga upp och deltaga i hvarjehanda sysslor.

„Det är dock en snäll liten unge, vår Sigrid“, sade bokbindaren en dag till sin hustru, då han såg Sigrid sitta och stoppa sina bröders strumpor, „så tålig hon kunde vara under sin sjukdom.“

„Ja“, svarade hustrun, „och nu är hon så angelägen om att hjälpa till med allt, fast hon icke har mycket krafter att komma med ännu.“

Fredrik stod och såg på när Sigrid arbetade.

„Är du icke bra trött redan?“ frågade han.

„Jo; men Kasper har inga strumpor till i morgon och det är redan för kallt att gå barfota.“

„Kan mamma icke hjälpa dig?“,

„Hon har alltför mycket arbetat i dag redan“, svarade Sigrid sakta, „jag vill icke bedja henne derom.“

Fredrik stod och lekte med Sigrids förklädsband.

„Du är bra snäll, du“, sade han efter en stunds tystnad, „om jag icke vore gosse.... så.... kunde jag hjälpa dig, men.... jag vet icke om gossar bruka stoppa strumpor.“

„Åh jo“, svarade Sigrid leende, „hos glasmästarens göra gossarne allting.“

„Gif då strumpan åt mig!“ bad Fredrik lifligt, „kanske jag kan.“

Sigrid undervisade brodren, huru det skulle gå till, och han satt tålig och flitig ända tills strumpan var färdig.

„Nu är du snäll, du också“, sade Sigrid och gaf brodren en hjertlig kyss.

„Ja, det är bara ibland“, sade Fredrik med bortvänt ansigte.

„Men du måste försöka att alltid vara det“, sade Sigrid, „känns det icke bra när du är snäll?“

„Ja visst. Och, vet du, när jag varit stygg, har jag så illa att vara och då får jag en sådan lust att bullra och är så ond på mig sjelf, och ibland tycker jag, att jag ser dig, Sigrid, när Janne hemtade dig hem då om afton, du var så hvit som ett lärft.“

„Det vore bättre om du tänkte på Gud, än på mig, Fredrik. Du vet ju att han ser och vet allt och att han är ledsen, när vi äro stygga, och glad, när vi lyda honom. — Vill du icke i nästa söndag komma med mig till Söndagsskolan?“

„Jo, jag tror, att jag vill“, sade Fredrik, och räckte Sigrid handen likasom för större säkerhets skull.

Det var en välsignelse att se, huru den kära flickan dag för dag bemödade sig att blifva solstrålen i hemmet. Hon hade många större och mindre motgångar att bekämpa både utom och inom henne, och ibland dukade hon också under, men genom bön och uppmärksamhet på sig sjelf lyckades hon att komma allt närmare och närmare sitt mål. Det var icke heller möjligt för hennes omgifning att förblifva känslolösa härför. Hennes vänlighet och uppoffrande tjenstaktighet gjorde att man måste älska henne, och hennes glädtighet upplifvade alla.

En afton, då fadren med trött uppsyn satte sig framför brasan såsom han nuförtiden alltid gjorde, sade Sigrid till Fredrik: „du är nu snart tolf år gammal, Fredrik, kunde du inte erbjuda dig att hjälpa pappa, han har så mycket arbete att han knapt hinner sofva sin natt i ro.“

„Jag vet icke, om jag vågar erbjuda mig“, sade Fredrik tvekande, „om jag kanske bara är i vägen och gör honom ledsen.“

„Men du kan ändå försöka. Jag har sett att du är en fiffig gosse, Fredrik, och snäll också när du vill; du har så vänligt hjälpt mig på senare tider.“

Fredrik hörde med glädje detta beröm och lofvade försöka i morgon.

„Men då blir du så ensam om dina göromål“, sade han till systemn.

„Det har ingen fara, jag är nu fullkomligt frisk, dessutom skall jag nog veta att använda Kasper och Gustaf“, tillade Sigrid skämtande.

Sigrid talade med fadren, ty Fredrik tilltrorde sig icke våga göra det sjelf. Först gjorde fadren svårigheter, „Fredrik är så ovan“, sade han.

„Men han kunde lära sig.“

„Han förstör kanske arbetet för mig.“

„Åh pappa, han kan få lättare saker att göra.“

„Så har han väl ej tålmod med det.“

„Det få vi se, pappa. Han har lärt sig så mycket redan och är så ihärdig.“

Huru Sigrid öfvertalade och smekte sin fader, fick hon honom slutligen att samtycka.

Det visade sig snart, att gossen var händig och flitig och snart nog kunde bli till nytta.

Nu hade barnen nästan ständigt sysselsättning, så att de icke mera hade tid att vara ostyriga och göra skada. Genom Sigrids omsorg och flit fick modren vara mera stilla och mest sysselsätta sig med handarbeten och mindre ansträngande göromål. Hon hade också fått gladare mod och hoppfullare sinne, sedan allt börjat gå bättre.

En lördagsafton på våren, då Sigrid just slutat städningen för söndagen och satt på tröskeln för att hvila sig, inträdde Fredrik.

„Här ser så treffligt och fint ut“, sade han, och blickade med välbehag omkring sig i den förr så otrefliga boningen.

Nu var golvet renskuradt och doftande enris var strödt derpå. En simpel, men vit gardin prydde fönstren med sina klara rutor; bord och stolar stodo i god ordning på sina platser och sängarne voro omsorgsfullt bäddade; spiseln var snygg och rensopad och en munter brasa sprakade der för aftonmål-

tiden. Kärll och husgeråd voro uppställda och upphängda på hyllan och öfver bordet. Det var icke underligt, att Fredrik så förnöjd betraktade det hela.

„Det har varit ett godt stycke arbete för dig“, sade han till systemn.

„Nej, vet du, icke så alltför mycket. Nu för tiden förstår jag redan att alltid ställa allting på sin plats, så att det icke hinner blifva så mycket ostädigt.“

„Och så har du lärt pojkarne, att torka sina fötter på förstugumattan“, sade Kasper, som just kom in från gården, „det är just ett klokt påhitt, men bra besvärligt att komma ihåg.“

„Det tror jag nog“, sade Sigrid skrattande, „men när jag måste skura golfvet för er alla, så är det ej för mycket, att ni torkar edra fötter, innan ni kommer in.“

„Skada bara, att när man ser ut genom de nätta fönstren, man skall se den fula, otrefliga gården“, sade Fredrik.

„Det har jag tänkt på“, sade Sigrid, „och vet också ett råd för det.“

„Hvilket då?“ ropade båda gossarne på en gång.

„Jo, att vi göra gården trefflig.“

„Huru skall det gå till?“

„Der finnas många sköna rosenbuskar och hallonbuskar, som herr Etel i tiden planterat, de äro nu alldeles förvildade och gårdsplanen är full af skräp. Vi skola sopa bort de torra löfven, stickor och spånor, och skära bort de torra qvistarne från rosenbuskarne, så är jag säker på att det blir bättre.“

„Det tror jag med“, sade Kasper, „och fast jag är en pojkslyngel, som alla kalla mig, så vill jag gerna ge mina båda armar till det arbetet och till annat med, så snart det är syster Sigrid, som har med saken att göra.“

„Låtom oss då börja genast“, ropade Fredrik gladt, „jag är ledig från pappa för i dag.“

Det var en lust och en fröjd att se de tre syskonen arbeta. Kasper sopade, så att de torra löfven flögo högt upp, och Sigrid hjälpte honom dermed, fast mera sansadt och ordentligt. Fredrik hade åtagit sig rosenbuskarne. Bokbindaren, som också slutat sitt dagsarbete, kom ut på trappan. Han stod en stund och betraktade sina barn. Derefter gick han in och kom ut igen med några spikar och verktyg, han gick för att laga den lilla gårdsporten, som sedan urminnestider hängt söndrig på sina gångjern. När det var gjordt, tog också han en qvast och började sopa. Barnen åsågo detta med stor fröjd och som bokbindaren småningom lagt bort det stränga, dystra i sitt väsende, hade barnen också fått mod att sluta sig mera till honom, så att nu pratade de ifrigt medan de arbetade. När gårdsplanen var färdigsopad, måste modren komma ut och se på huru bra det såg ut.

„Hvad det skall bli vackert, när rosorna blomma!“ utbrast Sigrid, „jag tror jag aldrig brytt mig om dem förut.“

„Kanske derföre att de skymts bort af de torra grenarne och tisteln, som vuxit högt upp“, sade Fredrik.

Hädanefters blef det en hederssak att hålla gården ren och städig. Gick någon af Etelhems innevånare förbi och såg en spåna eller en pappersbit, så tog man upp den. Rosorna frodades och hallonbuskarne gånvo sköna röda hallon af tacksamhet för omvårdnaden.

Under tidernas lopp blef Etelhem verkligen ett litet godt och trefligt hem, med ljusa, vänliga ansigten, flitiga händer och varma, älskande hjertan. Och hvem som egentligen haft

största förtjensten i detta, var helt visst den lilla glada, goda Sigrid, Etelhems solstråle. Hon var också lika älskad och efterlängtd som en solstråle, och var hon någon gång borta, så tyckte man nästan att det var mörkt der hemma, så saknad var hon.

Det gamla glasmästarparet hade gifvit akt på Sigrids bemödanden och fingo äfven se huru hon lyckats. Mången gångsa de hustrun, då hon kom från Etelhem: „det gör en godt att gå dit, det är som om all rikedom och lycka bodde der.“

„Ja“, sade den gamle glasmästaren med en tår i sitt skumma öga, „huru väl jag minns den afton, när Sigrid var här och beklagade sig öfver huru svårt de hade det.“

„Och du talade med henne om solstrålen“, sade hans gumma leende.

„Hm. Det var nu en tanke som kom öfver mig — du vet, jag har alltid älskat solen, jag.“ Hvem älskar icke den klara, sköna solen? Hvem ville icke likna en af de glada ljusa, värmande, lifvande solstrålarne? Ja — försök!

Den gamle trädgårdsmästaren.

Jag vet ej, om du någonsin såg gamle gubben Blomstedt. Han tjänade som trädgårdsmästare på Grundsjö herrgård i många, många års tid, och var en egendomlig gubbe. Då jag lärde känna honom, var han redan alldeles grå och nyttjade alltid sitt hår uppstruket från den höga, fårade pannan. Ögonen voro små, insjunkna och ljusblå, men milda och klara som insjövägen på en vacker sommarafton. För öfrigt var han lång och bredaxlad, men gick mycket framåtlutad, hvilket gjorde, att han såg ännu äldre ut. Då han kom emot en

med sin spade på axeln och sin hacka i handen och nickade sitt vänliga „god afton, mamsell!“ måste man ovilkorligt vända sig om, för att ännu en gång se den trefliga mannen. Eller också, då han stod lutad öfver blomstersängarne och med varsam, kärleksfull hand fästade de små blommorna vid stadiga käppar, på det de måtte få stöd för sina svaga stänglar, eller då han med den gröna sprutkannen begjöt dem med friskt vatten under de heta sommardagarne, kunde man med välbehag stå och betrakta hans långsamma, men behagliga rörelser. Han var vanligtvis klädd i en lång brun rock, med stora fickor och breda uppslag på ärmarne, och nyttjade glasögon med messingsbågar.

Under arbetet i trädgården begagnade han alltid ett långt skinnförkläde med hängsel. Af gårdsfolket kallades han vanligen „mästaren“ och var afhållen af alla, så unga som gamla.

Strax invid porten, som åtskiljde trädgården från parken, stod en liten röd byggning, helt liten med endast en kammare och ett kontor. Uti denna lilla byggning bodde gubben Blomstedt, och det kunde man genast se af de många blomkrukor, som stodo i fönstren, och af alla de vackra buskar och träd, som voro planterade omkring sjelfva stugan, samt af de många trädlådorna, som fyllda med mull, stodo utanför trappan eller i förstugan. I lådorna stodo upp- och nedvända glas och då man såg nogare efter, kunde man märka små fina gröna blad, som här och der stucko upp under glasen.

En morgon, då gubben Blomstedt var sysselsatt med en liten rosenbuske, som fått mask, kom lilla Elfrida trippande öfver sandgången och ställde sig stillatigande framför trädgårdsmästaren, med undrande ögon följande hans rörelser, då han med sin grofva hand varsamt bortplockade de gröna maskarne från rosenbusken.

„Hvarföre gör mästaren så der?“ frågade den lilla slutligen.

„Jag plockar bort maskarne, för att de äta upp rosenbuskens blad“, svarade gubben.

„Hvarföre äro de så stygga då?“

„Jag gissar, att de äro hungriga.“

„Då borde de ju få äta.“

„Nej, det få de ej, ty då förstöra de min rosenbuske.“

„Men hvad skola de få äta? Hvad tänker mästaren göra med dem?“

„Jag tänker döda dem allihop. Det är, ser liten, med maskarne och rosen, alldeles som med synden och menniskohjertat. — Det är ett bevis på sjuklighet hos rosenbusken, när den får mask, som uppäter dess vackra gröna blad och rosorna vissna och den orkar ej vexe. Så är det äfven med menniskans hjerta. Synden är den mask, som gnagar på hjertebladen, och äro de än så unga och fina, så gnagar den ändå, så att det blir sådana svarta fläckar och fula hål som på rosenbladen och så orkar menniskan ej lefva, utan hjertat vissnar, blir fullt af syndamaskar och dör till slut.“

„Men alla menniskor måste ju dö?“ invände Elfrida.

„Pappa var mycket god, men han dog också.“

„Ja, liten, alla måste dö, alla, både den lilla Elfrida och den gamla trädgårdsmästaren, alla; men den döden jag menar, det är den, som kallas den andliga döden och består deruti, att synden skiljer menniskan från Gud, och som slutas med den eviga döden, om vi ej i tid ångra oss och bedja Gud förlåta oss.“

„Hvilka äro då rosorna?“ frågade Elfrida.

„Rosorna kan man likna vid trons frukter, det vill säga goda gerningar, som menniskan gör, då hon har en sann tro

på Gud och af kärlek till honom gör Hans vilja. I bibeln kallas dessa trons frukter: kärlek, frid, fröjd, långmodighet, mildhet, godhet, tro, saktmodighet.“

„Elfrida, Elfrida, se, hvad jag har!“ hördes i detsamma en munter barnstämma ropa inåt skogen, och straxt derpå kom en gosse, klädd i halmhatt med svarta fladdrande band, springande.

„Elfrida! du har ännu aldrig sett någonting så nätt!“ ropade han andtruten, „se hit! fyra små ägg! dem kan du koka i din lilla dock-kastrull.“

„Ack Rafaël, hvarifrån har du fått dem?“ skrek Elfrida förtjust, „hvarifrån?“

„Jo, från ett bo. Jag gick djupt in i parken och kom så till en ung ek. Pass på, tänkte jag, der är ett fågelbo och kanske ungar; hittar jag det, så tager jag en liten fågel och sätter den i bur; det är så roligt att höra den sjunga. Nå, jag vek upp ärmarne och fattade ett duktigt tag i nedersta grenen. Kratsch! der låg grenen på marken och jag med; du må tro hvad jag blef skrämnd. En stor grön fläck fick jag på mina hvita byxor, som du ser.“

„Aj, aj!“

„Och ett hål på min jacka. Ja, Elfrida, det var ej mitt fel, utan grenens fel. Nå, jag borstade litet mina kläder och klef upp ånyo. Du kan föreställa dig min glädje, då jag kom upp litet högre och fick se ett fågelbo. Jag räckte upp min hand, då flög der en fågel upp; åhå, tänkte jag, skulle ungarne kunna flyga redan, och så klängde jag mig så högt upp att jag kunde titta in i boet. Der lågo fyra små ägg och en liten fjäderlös unge.“

„Den lilla stackarn!“ utbrast Elfrida, sammanknäppande sina händer.

„Nå ja, med den är det ingen fara mer. Jag vred nacken af den genast.“

„Hvad säger du?“

„Ja, för att den ändå ej kunde lefva utan bo, ty boet ville jag ha', och utan fjädrar och inte kunde den sjunga heller ännu. Boet fick jag och alla äggen med, här har du dem nu.“

„Jag vill visst icke hafva de arma små fåglarnes ägg“, sade den lilla med ovilja vändande sig bort ifrån brodern.

Trädgårdsmästaren hade hittills tigande fortfarit med sitt arbete, nu lade han korgen ifrån sig och betraktade Rafaël med allvarsamma, sorgsna blickar. „Hvad har du uträttat för *godt* härmed?“ frågade han.

Gossen blef litet häpen. „Hvad för godt jag uträttat!... Det vet jag ej — jag tror, just ingenting.“

„Men huru mycket ondt har du dermed gjort?“

„Det vet jag ej heller“, svarade Rafaël nedslående blicken; men straxt derpå i en något spetsk ton: „jag tror annars, att jag får göra hvad jag vill här; parken är vår egen.“

„Och fåglarne med?“

„Nej“, svarade Rafaël dröjande, „men åtminstone träden, ty pappa köpte parken och har sjelf planterat många af träden.“

„Och vattnat dem också? Och gifvit solsken? Och befallt dem vexas, eller huru?“ frågade trädgårdsmästaren, som återtagit sitt arbete.

„Nej — det kunde han väl ej göra, det kan ingen meniska.“

„Hvem har då gjort det?“

„Gud.“

„Nå, hvem var det, som frälste salig öfversten från fiendens kulor, då han var i kriget, och som lät honom vara frisk,

så att han kunde sköta sin tjänst och få lön, och som välsignade hans förehafvanden, så att öfversten kunde köpa den här egendomen?”

„Det var väl Gud“, blef svaret.

„Hvem var det då, som lät allting vexa så grannt på åkern, ängen och i trädgården?”

„Helt säkert Gud.“

„Och huru hade det gått, om det blifvit missvext alla år?”

„Då hade väl pappa köpt bröd från staden.“

„Men om det blifvit missvext på hela jorden? Om det icke mera skulle regna och solen aldrig skina?”

„Då skulle vi väl alla dö.“

„Ja. Hvems träd är det då egentligen, som Rafaël förstört?”

„Kanske är det Guds.“

„Det är så och fåglarne med, som han brutit nacken af, jagat bort från sitt bo och tagit bort äggen.“

„Kära mästare“, utbrast Rafaël bekymrad, „hvad skall jag göra?”

„Bed Gud om förlåtelse och gör aldrig mera illa åt vexter eller djur. Kom ihåg hvarje gång du ser en fågel, den må vara aldrig så liten, eller en blomma, om än aldrig så oansenlig, att det är allt den store Gudens verk och egendom; att det största träd som den minsta planta, den grymaste tiger som den minsta lilla fågelunge tillhör Gud, och minns att den skada du gör dem, gör du åt Guds skapade verk, hvilket du icke ostraffad kan förstöra.“

Barnen stodo allvarliga och tankfulla framför den gamla trädgårdsmästaren. Rafaël var en sjelfsvåldig och obetänksam, ofta egensinnig, gosse, ofta brukade han blifva ond, när man förebrådde honom, men denna gång hade mästarens milda, allvarliga ord gjort ett djupt intryck på honom, han insåg

sitt fel och ångrade det. Gamle Blomstedt såg detta, lade sin grofva hand på gossens hufvud och sade vänligt: „du vill nog bli' en bra karl, det ser jag.“

Tala litet och göra mycket.

„Jag har varit uppe sedan klockan fem i dag“, ropade lilla Annie till sin äldre syster, som med mulliga händer och ett stort förkläde för sig kom från trädgården, der hon rensat. „Ja, sedan klockan fem i morgse“, fortfor Annie, „och du Helena sofde till öfver sex.“

„Ja, jag försöf mig i dag“, svarade systemen lugnt småleende.

„Hvad har du då uträttat i dag, Annie?“ frågade farmor, som satt och spann. „Klockan är nu åtta, på tre timmar hinner man med mycket.“

„Ack! Farmor, jag tror jag ej uträttat mycket“, utbrast Annie, lindande armarne om farmodrens hals.

„Då måtte väl Helena hafva uträttat än mindre, som ej varit uppe mera än två timmar.“

Annie blickade bort till den stillsamma systemen, som höll på att tvätta sina händer i andra ändan af rummet.

„Hvad har du gjort i dag, Helena?“ ropade Annie.

„Derom är ej mycket att säga“, svarade systemen.

„Berätta ändå!“

„Först klädde jag mig till half sju . . .“

„På mindre än en half timme?“

„Ja. Sedan läste jag litet och nu har jag rensat i trädgården hela min bänk och en del af mammas, och nu tvättar jag mina händer, som du ser“, slutade Helena småleende.

„Det kallar jag ganska mycket“, sade farmor, jemkande om lintotten. „Du måste hafva utträttat stora saker, Annie lilla, du, som haft en hel timme mera.“

„Ack! farmor vet ju, att Helena alltid är så förständig och flitig och — och — ja och förständig; farmor säger ju alltid, att jag är en yrhätta!“ utropade Annie, hoppande upp i farmodrens famn och lutande sitt lilla runda ansigte emot hennes skrynkliga kind.

„Se så, hindra mig icke“, förmanade gumman leende, „säg nu, hvad du utträttat.“

I detsamma inträdde barnens moder. Lilla Annie hoppade ned och skyndade emot henne.

„Mamma! de vilja veta hvad jag utträttat i dag“, utbrast hon.

„Hvad du gjort, lilla slarfva! Jag vet ej annat än att du klädde dig till klockan sex...“

Annie, som hittills stått med ansigtet gömdt i modrens knä, upplyftade nu hufvudet och sade: „Ja, det var så svårt att få alla banden knutna, isynnerhet dem, som äro bakom, så att jag ej ville komma åt dem.“

„Nåja, och sedan följde du med mig till mjölkkammarren...“

„Skummade Annie mjölk?“ frågade farmor, stannande rocken.

„Nej, hon bara såg på. Sedan, tror jag, du klädde på dina dockor, var det icke så?“

„Jo.“

„Och så lekte du med din kattunge tills nu.“

Annie såg med en halft skrattande, halft bekymrad blick på farmodren, som sade: „jaså, och för det steg du upp klockan fem?“

„Nå, farmor vet nog att det ej var derföre, utan . . . men i morgon skall jag stiga upp klockan sex“, fortfor den lilla med beslutsam min, „och läsa och rensa — alldeles som Nena.“

Farmor log. „Du behöfver icke precis rätta dig efter Helena och kan dessutom ej göra det, emedan du är för liten dertill. Du kan hvarken spela, rita eller läsa geografi och tyska som Helena; du bör blott komma ihåg, att det icke är någon förtjenst uti att stiga tidigt upp, om man icke sedan är flitig och ta'r tiden väl i akt“, sade farmor, smekande Annies varma kind och kyssande hennes friska, mjuka läppar.

Annie såg fundersam ut.

„Huru tror farmor att jag kan taga tiden i akt?“ frågade hon slutligen. „Hvad kan jag göra?“

„Hvarjehanda småsaker, tror jag“, blef svaret. „I dag blir ännu ingenting gjordt, emedan du följer med de andra till Rosaby, till onkel Wilhelm, men i morgon skola vi försöka.“

Annie såg med en glad blick upp i farmodrens ansigte och nickade. Det låg någonting beslutsamt i hennes ansigte, då hon sade: „jag skall göra allt hvad jag kan.“

Klockan hade nyligen slagit sex, då Annie vaknade af att Helena steg upp. Glädtigt hoppade hon genast ur sängen och sade:

„Nu, Helena, vill jag försöka att kläda mig på en half timme, som du.“

Annies små fingrar gjorde verkligen sitt bästa och hon gaf sig ej tid att sitta och fundera med strumpan i hand, ej heller brydde hon sig om att springa till fönstret eller dockskåpet under det hon klädde sig. Nej! dertill hade hon ej

tid och Helena gjorde ej heller så. Nu slog klockan half sju. Ganska riktigt: der stod Annie färdig så när som på förklädet, men det knöt hon snart på sig. Med en förnöjd uppsyn helsade hon god morgon på farmor och frågade hvad hon skulle göra.

„Du kan gå ned i trädgården och begära rensningsarbete af mamma“, blef svaret.

Annie trippade bort. Under Helenas ledning anförtroddes en blomsterbänk åt lilla Annie, som ifrigt började rensa. Då det ringde till frukosten, följde hon med modern och systemen upp till byggningen, tvättade sina händer och satte sig till frukosten.

Efter frukosten gick Helena till sina lexor och Annie infann sig hos farmodren för att begära arbete.

„Hvar är din abc-bok?“ frågade denna, „du kan ju läsa litet nu.“

Annie gick efter boken. Det gick så fort och bra i dag och Annie förmodade, att det var för det hon ej sparade läsningen till sent på dagen, utan gjorde det på morgonen, då minnet och sinnet var friskt och otröttadt efter nattens hvila.

„Sluta läsningen nu och spring till magasinet efter ärter åt dufvorna“, bad farmodren, då hon märkte, att den lilla började tröttna. Annie gjorde så, och snart stod hon på gården omgifven af alla dufvorna, som nickande med sina små runda hufvuden begärligt uppluckade ärterna.

„Hvad kommer nu för ett arbete?“ frågade Annie, då hon åter inkom.

„Här är en påbörjad strumpa, sätt dig bredvid mig, så vill jag lära dig sticka.“

Annie tog sin lilla stol och såg noga efter, huru farmor gjorde. Innan kort visste hon, huru det gick till, och nu stic-

kade hon. Det gick långsamt först, de små fingrarna voro så knubbiga, krångliga och styfva. Snart kom Helena och berättade, att hon nu ämnade gå och leka. Annie drog en djup suck och blickade sorgset på farmodren.

„Kommer du ej med?“ frågade Helena.

Åter en suck.

„Lägg bort din stickning och följ med Helena“, uppmanade farmodren.

Detta behöfde ej sägas två gånger. Jublande sprang Annie upp.

„Ack! farmor, jag trodde jag skulle sticka hela dagen“, utropade hon, „och blef så ängslig, då jag tänkte på huru roligt Helena skulle få derute.“

„Du har ej förstått mig riktigt“, svarade farmodren vänligt, „det är ej min mening att du skall arbeta hela dagen; ett så litet barn behöfver också leka, vara fri och ledig; och vara ute i friska luften är mycket nyttigt för helsan. Ja, ett barn, som skulle arbeta hela dagen inom fyra väggar, skulle snart dö. Min mening är blott den, att du ej skall vara sysslöslös, utan taga tiden i akt och arbeta så mycket din ålder och dina krafter tillåta, och aldrig „göra ingenting“, som man brukar säga. Det är icke nyttigt för någon att sitta med händerna i kors.“

Huru är det med dig, lilla läsare? Brukar du sitta med händerna i kors och göra ingenting? Lägg då bort den fula vanan och sök dig någon sysselsättning. Alltid finnes det något arbete, som också du kan uträtta, någon bok, som du kan läsa. Tiden, den dyrbara tiden, kan du ej hålla fast, du kan ej hindra den att rastlöst gå framåt, men du kan använda den till att lära dig något nyttigt, att arbeta för dig sjelf eller andra — med ett ord — du kan taga tiden i akt.

Uppe och nere.

Djupt nere i jordvåningen bodde lilla Kalle och högt uppe i en vindskammare bodde Erik. Kalle fick alltid se endast människornas fötter, då de gingo förbi på trottoaren utanför fönstret, der Kalle brukade sitta och se efter hurdana skoplagg folk hade. En del hade fina promenadkängor med höga klackar, en del tygkängor, en del stöflar och en del voro alldeles utan skoplagg, en och annan lärgosse gick också i trädskor, som klappade hårdt emot gatstenarne. Erik deremot kunde endast se människorna på hufvudet och jämföra hattarne, men det var likväl så långt under honom, att han ej så noga kunde urskilja det. Kalle hade ofta, då han stod i portgången, sett ett litet ljusgult hufvud deruppe i vindsfönstret, tvärs öfver gatan, men kunde aldrig få riktigt reda på hvem det tillhörde.

„Han måtte icke ha' några ben alls“, sade Kalle för sig sjelf, „efter man aldrig ser annat än hufvudknoppen, eller ock är han en sådan liten pys, att han ej kan gå ned för traporna.“

Erik hade också sett Kalle i portgången och hade ibland undrat, hvem den karlen kunde vara, som alltid stod der så käck med händerna i byxfickorna och mössan i nacken.

En gång satt Kalle åter i den mörka kammaren i jordvåningen, men denna gång med ryggen åt fönstret, han åt just frukost, då hörde han plötsligt någon ropa:

„Aha! har jag dig der nu!“

Kalle vände sig hastigt om och såg då en gosse af sin egen ålder ligga framstupa på trottoaren och titta in i fönstret.

„Hvad är du för en?“ skrek Kalle och lade ansigtet så nära rutan, att den lilla uppnäsan blef alldeles tillplattad.

„Nå kors! jag är Erik, jag“, svarade han, som låg på trottoaren, „det är väl du, som brukar stå i portgången?“

„Jo, jag är Kalle. Är du den der, som sitter uppe på vinden då?“

„Jo.“

„Det gissade jag af ditt ljusa hufvud. Men hvad du är stor!“

„Jaha, jag blir åtta år till allhelgon.“

„Du såg så liten ut deruppe.“

„Ja, det *var* just derföre, att det är så högt uppe“, svarade Erik förnumstigt.

„Jag trodde, du icke hade några ben alls“, sade Kalle.

„Ha, ha, ha! Men kom nu ut du och sitt int' der i gropen.“

Kalle stoppade bröststycket i fickan och sprang ut. Nu stodo de båda gossarne i portgången. De mönstrade hvarandra från hufvud till fot.

„Du har gröna byxor“, anmärkte Kalle.

„Jaha, är det något ondt i det“, sade Erik, som tycktes hafva vig tunga.

„Nej, visst inte“, sade Kalle, „mor sydde åt mig gråa, men jag tycker ej om dem.“

„Åh strunt, bara de inte ha' håll på knäna, så kan det just vara detsamma“, tyckte Erik.

„Hör du, hvarföre bor ni i det der hålet under jorden?“ frågade han vidare.

„Jag vet icke“, svarade Kalle, som aldrig kommit att tänka på att der var sämre än annorstädes. „Är det då bättre att bo der uppe på vinden?“

„Det är alls icke på vinden, utan i en *vindskammare*. Visst är det bättre. Der ser man hela staden och hamnen och menniskorna se så små ut, de som gå här nere på gatan.“

„Dit måste jag en gång komma.“

„Ja, gör det. Kom nu strax.“

„Nej, nu måste jag vagga bror min, jag hör han skriker. Kom du ned i vår grop.“

Ja, de båda gossarne följdes åt ned i jordvåningen. Ganska mörkt och lågt var der och luften kändes tung och käl-laraktig. Men gossarne hade mycket roligt tillsammans både denna gång och många flera gånger. Kalle hade en mängd saker, som Erik icke hade: ett trädstycke, som alldeles liknade en häst, en lertupp från sista marknaden, tre hufvudlösa tennsoldater, som Kalle en gång hittat på gården, och ett och hvarje annat, som var nytt och roligt för Erik. Ännu samma dag måste Kalle följa med sin nya vän till vindskammaren. Det räckte en god stund att springa upp för trap-porna, så att Kalle tyckte att det nog var halfva vägen till himmelen redan, men Erik hade märkt, att från vindsfönstret var det ännu ett godt stycke till himmelen och det sade han Kalle. Här fanns nu också mycket nytt för Kalle. Först sprang han till fönstret och såg ned på gatan. Huj! så högt uppe i världen! Det riktigt „klack“ i honom. Nu stack han ut hufvudet och föreställde sig, att han var Erik och att Kalle stod i porten midt emot, med händerna i byxfickorna, och be-traktade det ljusgula hufvudet i vindsfönstret.

„Nu tror han, att jag icke har några ben“, sade Kalle.

„Hvem då?“ frågade Erik.

„Jag — om jag skulle stå der som vanligt.“

„Nå, då skulle du ju ej vara här“, anmärkte Erik.

„Jo, jo, men om . . . det är bra roligt att se människorna ofvanifrån“, sade Kalle.

„Det är det visst“, instämde Erik, „men det är icke så dumt att se deras fötter heller.“

„Nej; en del gå så fort och med långa steg, det är arbetsfolk; och en del taga små, små steg, till exempel de unga fröknarna, man ser att de icke hafva någonting skyndsamt.“

När gossarne sett sig omkring i kammaren, gingo de ut på vinden, undersökte dufvornas bon, tittade ut genom vindsfönstren och klefvo slutligen upp för den lilla stegen, som från vinden ledde upp till det yttre taket; der sköto de upp luckan och blickade ut öfver de hundradetals skorstenarne i staden. När Kalle den aftonen vandrade hem öfver gatan, tänkte han, att han aldrig haft en så rolig dag, sedan han blef född.

Hädanefter voro de båda gossarne dagligen tillsammans. De hade många roliga stunder i hvarandras sällskap och äfven ett och annat litet äfventyr.

En vacker höstdag lekte de båda vid hamnen. De roade sig med att kasta stenar på isen, som nyligen lagt sig och ännu var mörk och spegelblank.

„Kom ned på isen“, sade Erik, „den håller nog oss efter den håller så många stenar.“

„Nej, gör icke det“, sade en gammal „kaffegumma“, som satt inbonad i schalar och koftor bredvid sin kaffepanna på torget, „isen är svag ännu och I ären mycket tyngre än stenarne, sådana pysingar I också ären.“

„Koka du ditt kaffe, kära mommo, och bry dig icke om oss“, svarade Erik näsvist, „isen är nog stark;“ dervid steg han ned, gick ett steg och plums! och krak! der låg han i vattnet.

„Hjelp! hjälp!“ skrek Erik, och önskade säkert, när isbitarne simmade omkring honom, att han ej varit så näsvis.

Kaffegumman blef mycket skrämnd och började också skrika på hjälp, men Kalle blef icke alls förskräckt, han hade en gång sett huru det går till att rädda en människa, som fallit in, och kastade nu ena ändan af sitt långa yllebälte till kamraten och fattade med sin andra arm kraftigt om kaffegummans hals.

„Krafla dig upp nu!“ ropade han lugnt till Erik, som, darrande af köld och förskräckelse, gråtande lydde. Huru Kalle dock lyckats i detta modiga räddningsförsök, vet man ej så noga, om ej den godhertade kaffegumman bistått honom dervid.

Men när Erik väl kände mark under fötterna, var all förskräckelse förbi och han skrattade muntert åt sitt äfventyr. Emellertid voro de våta kläderna litet obehagliga och kylande, hvarföre gossarne sprungo hem så fort de kunde.

„Det var ändå en beskedlig gumma, den der“, sade Erik, då de skiljdes åt, „och jag var litet dum den här gången.“

„Du var det“, sade Kalle.

Några dagar derpå, då gossarne åter lekte på gatan, sade Erik, som alltid var uppfinningsrik: „låt om oss försöka springa öfver gatan, just när någon åker fram.“

Ja, det försöktes genast och var otroligt roligt. Ibland var man nära att bli' öfverkörd, mången gång snuddade redan hästens nos vid ens hufvud, men det var just det roliga.

„Nästa gång tänker jag gå öfver gatan“, sade Kalle med sin trygga min.

Erik betraktade honom med beundran. I detsamma kom en hyrkusk åkande i full fart. Kalle vandrade med stadiga steg öfver gatan; hyrkusken skrek och ropade och försökte

hålla in sin häst, men denne blef skrämnd för något och ryckte häftigt till; nu insåg Kalle att han var i fara och ämnade börja springa, men snafvade och föll... i nästa ögonblick hade häst och droschka farit öfver honom. Det var icke utan att icke Eriks lilla hjerta bultade våldsamt, då han störtade fram och, lutande sig öfver Kalle, skrek: „är du död? Stig upp!“

Kalle satte sig upp helt långsamt, torkade dammet från sitt ansigte och svarade trumpet: „inte var det så farligt, men en annan gång skall jag göra det bättre.“

Droschkan hade så lyckligt rullat öfver gossen, att hjulen icke gått öfver honom. Hyrkusken hade emellertid stannat, och fruntimret, som satt uti, skyndade bekymrad till Kalle och frågade deltagande, huru det var med honom.

„Bra bara“, svarade gossen lugnt och såg förundrad upp till den vänliga damens unga, friska ansigte, och derefter på hennes vackra höstkostym.

„Här, min goda gosse, en liten slant“, sade hon, „var icke ledsen! Du stötte dig således ej?“

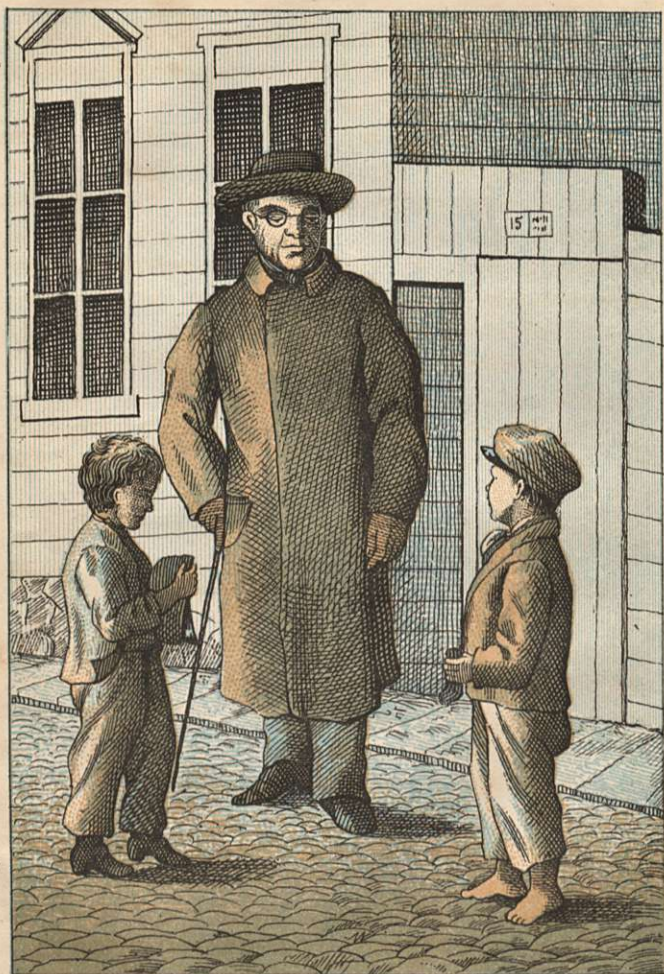
Kalle vände slanten i sin lilla bruna hand, sedan gaf han den tillbaka och sade: „behöfs int', jag gick med flit.“

Fruntimret såg mycket förundrad ut och började sedan skratta. „Du är en kostelig pojke! Hvad heter du?“

„Kalle Pehrson.“

„Så. Håll du slanten bara, kära Kalle“, fortfor hon leende och gick tillbaka till droschkan. Gossarne blickade bra länge efter henne.

„Hon måste vara bra rik“, sade Kalle eftertänksamt, men Erik kastade sin trasiga mössa högt upp och ropade: „hurra! för den vackra frun!“

Någon tid derpå hände det sig, att Erik och Kalle en dag gingo tillsammans på en aflägsen tvärgata.

„Der ligger en börs“, skrek Erik plötsligt och upptog i detsamma en liten börs, uti hvilken en mängd silfvermynt och några sedlar lågo. „Det skola vi dela!“

„Och då kan man en gång få sig en bulla eller en knäcka“, sade Kalle.

„Är det också rätt att behålla börsen?“ frågade en röst bakom dem.

Gossarne vände sig hastigt om; en gammal prestman stod der, betraktande dem med allvarliga blickar.

„Vi hafva hittat den“, sade Erik dristigt.

„Och därför tror du att ni får behålla den?“

„Ja.“

„Men om du nu skulle tappa din mössa och jag skulle hitta den, vore du nöjd, om jag då skulle behålla den?“ frågade presten.

„Hm. Den är så trasig“, sade Erik, förläget leende.

„Den är det, men om den nu vore ny?“

Erik svarade icke, men sade efter några ögonblicks tvekan: „vi veta icke hvem den tillhör.“

„Det vet jag icke heller, men det får man lätt reda på, man för den till poliskammaren och de annonsera i tidningarne, på det sättet kommer börsen till sin rätta egare. Tänken er, små gossar, om penningarne vore en fattig mans sista skatt, för hvilken han måste köpa bröd åt sina små barn, eller ved för nästa vinter.“

Gossarne sågo rådvilla ut.

„Vi äro också fattiga“, sade Kalle efter en stund.

„Men ni vill väl icke stjäla för det?“ frågade pastorn.

„Är det att stjäla!“ utropade båda gossarne på en gång.

„Ja visst, de tillhöra ju icke er, dessa penningar, och att taga dem, är således att stjäla.“

I detsamma kom ett ungt fruntimmer hastigt gående uppför gatan. Då hon varseblef den gamle prestmannen, utropade hon: „ack pappa! vet du, jag har förlorat min börs, der jag lagt en summa penningar, som jag samlat för en fattig sjuk enka, med fyra små barn, har du icke funnit den?“

Presten kastade tigande en blick på gossarne. Erik blef mycket röd, men Kalle tog börsen från kamratens hand och räckte den åt den unga damen, i hvilken han igenkände samma fruntimmer, som så vänligt tilltalat honom, då han blef öfverkörd.

„Här är börsen“, sade han.

„Tack, tack, du snälla, ärliga gosse! Kom till mig i dag, så skall jag belöna dig“, sade den unga flickan lifligt, men Kalle stod och tummade på sin rockärm med nedslagna ögon.

„Jag tänkte taga den“, sade han slutligen, „men den der (pekande på presten) sade att det var att stjäla. Jag vill icke ha' någon belöning.“

Fadrens och dottrens blickar möttes.

„Det var ärligt, min gosse“, sade presten mycket vänligt. „Säg mig hvar du bor, så skall jag eller min dotter någon gång komma och besöka dig.“

Kalle berättade hvar han bodde.

„Hvad gör du om dagarne?“ frågade prestens dotter.

„Sköter bror min, hemtar ved och vatten åt mor, och leker med Erik här“, svarade Kalle.

„Och hvad tänker du bli' med tiden?“

„Hyrkusk“, svarade Kalle bestämdt.

„Hvarföre det?“

„Jo, för då får jag åka och sköta om hästar, som jag så mycket tycker om.“

„Men det är ibland en ganska besvärlig syssla, under kalla vinterdagar och regniga höstaftnar“, sade den unga flickan. „Du kommer att få frysa duktigt.“

„Andra få också frysa“, sade Kalle lugnt.

„Jag tänker bli' brandvakt“, sade nu Erik, som tyckte att han allt för länge varit tyst.

„Brandvakt!“ utbrast fruntimret leende.

„Ja, jag är så van att sitta högt uppe“, svarade Erik, „ty vi bo i en vindskammare och då tycker jag, det är bäst att bli' brandvakt, så får jag vandra der uppe på brandtornet och se ned på människorna.“

„Jaså, du tycker om att 'se ned på människorna'“, sade flickan skrattande.

„Ja, det tycker jag om“, svarade Erik.

„J ären ett par roliga små gossar“, sade fruntimret leende, „adjö med er, vi träffas väl någon gång.“ Hon nickade vänligt och gick bort med sin fader.

Gossarne talade i flera dagar om ingenting annat än „den vackra frun.“

Ett år härjade en svår smittosam febersjukdom i staden; många, många dogo och många lågo i svåra plågor under flera veckors tid. De fattiga hade det värst, ty de bodde trångt, hade hvarken passande föda eller tillräcklig vård. Också den lilla Kalle Pehrson låg sjuk i den mörka kammaren i jordvåningen, hans moder och lilla broder voro också sjuka, de voro så godt som utan vård, ty endast ibland kom någon hjälpsam granne för att se till dem; hvar och en hade sjuka hos sig, så det ej var lätt för någon att lemna sitt hem.

En morgon låg Kalle matt och feberhet på sin hårda bädd, hans hufvud värkte och törsten brände hans torra läppar, han suckade af otålighet och smärta. Då öppnades dörren och in trädde hans goda vän, prestens dotter, hon närmade sig med lätta steg bädden och böjde sig öfver den sjuke gossen med vänligt deltagande, hon lade sin fina, svala hand på hans heta panna och sade: „mitt stackars barn! du är mycket sjuk, hvad kan jag göra för dig?“

„Litet vatten“, bad gossen med matt stämma, och den goda flickan skyndade att föra det uppfriskande vattnet till hans läppar och badda hans hufvud dermed. Hon gick också till hans moder och till den lille brodern, och Kalle följde henne med sina blickar, han tyckte att hon liknade en barmhertig „guds engel.“

„Önskar du någonting, min gosse, så säg det“, bad den goda damen, då hon skulle gå bort.

„Jo“, sade Kalle, „Erik är visst också sjuk, efter han ej varit här på så länge, om frun skulle gå till honom också.“

„Det vill jag gerna göra“, svarade hon vänligt.

Erik var verkligen sjuk. Han yrade och visste icke förr än efteråt, då han blef bättre, att den goda damen besökt honom och långa stunder suttit uppe i den lilla vindskammaren för att sköta om honom. Den gamle prestmannens dotter var verkligen en barmhertig engel för de små sjuka gossarne, hon sörjde så vänligt för dem på allt sätt, medan de hade den svåra febern, och, då de började tillfriskna, hemtade hon åt dem goda stärkande soppor och ibland äfven ett läskande äppel eller några karameller. Hon hade dermed vunnit de båda små gossarnes hjertan för alltid.

Kalle och Erik vexte upp till stora, duktiga karlar och dertill dugliga och bra människor. Kalle blef hyrkusk, såsom han ämnat, och fick nu åka hela dagen ända till sent på nätterna, och Erik vandrade uppe på sitt brandtorn, blickande ned på människorna, hvilka sågo så små ut der nere på gatan. Kalle var allt ännu den samme trygge, lugne mannen som fordom. Han hade fyra gånger förfrusit sina öron, en gång stjelpt och en gång kört in på isen, men det hindrade honom icke ifrån att vara en duglig hyrkusk, han körde bra, höll sitt åkdon i godt skick och skötte sin häst med omsorg.

Erik fick också känna vinterns kyla, regnet och stormen, och fick vaka mången timme under de långa nätterna der uppe på tornet, men han tyckte likväl om sitt yrke, att vaka öfver staden och tillkännagifva tidens gång; vid eldsvådor tude han i det stora hornet så att han blef purpurröd af ansträngning. Ofta körde Kalle till brandtornet och lät sin häst hvilas, medan han pratade med Erik i brandtornskammaren, då denne hade ledigt, eller ock hände det, att Erik stod uppe på tornet lutad öfver stakettet och Kalle satt i sin droschka der nedanföre, der de talade tillsammans. Kalle visste berättas hvarjehanda, han som reste staden omkring.

„Har du sett till ”den barmhertiga engeln”?“ frågade Erik en gång.

„Prestens dotter? Jo vassera. Alltid när jag ser henne på gatan, så kör jag fram och säger: „befaller frun åka?“ Och aldrig ta'r jag betalt, för du minns, Erik, huru god hon var emöt oss, då vi voro små bytingar, och jag bodde i groppen och du på vinden. En gång vid midnattstid satt jag i min droschka på stora torget och halfsofde. Kraken hängde hufvudet och tuggade på några fattiga hötappar, då jag såg ett fruntimmer med hastiga steg ila öfver torget. Vid skenet

af en lykta vid hörnet igenkände jag prestens dotter, som med blekt, ångestfullt ansigte skyndade förbi mig. Jag körde fram och ropade: „befaller frun åka?“ Hon blef så glad som ett solsken. „Ack, kära Kalle!“ utbrast hon, „min fader ligger för döden sjuk der hemma och man har lemnat oss ensamma, skynda, skynda till en läkare och hemta honom till oss!“ „Skall ske!“ svarade jag och ropade till Johanson, som stod med sin häst just invid, att han skulle föra damen hem. Sedan gaf jag kraken ett piskrapp och aldrig har jag kört så som den gången. Doktorn kom och fadren är nu frisk igen. Hon ville betala mig, men jag sade: pass! jag gör henne gerna en tjänst för de välsignade engla-ögonen hon har och för det goda hon gjort mig, när jag var liten.“

Det var en iskall vinterdag. Erik vandrade fram och tillbaka uppe på tornet och svepte pelsen bättre om sig, ty blåsten var skarp. Nedanför satt Kalle i sin släda och hade kastat litet hö framför hästen. Han frös också och slog armarne öfver bröstet för att värma sig. Då såg han en gammal, gammal trasig gumma stappla fram på gatan; hon såg trött och lidande ut och skälfde af köld. Kalle hade ett medlidsamt hjerta under kuskrocken och betraktade med deltagande den gamla. Nu stapplade hon och föll ned i den kalla drifvan. I ett nu var Kalle framme med sin häst, upplyftade gumman i sin släda och torkade med rockskörtet snön från gummans bleka, skrynkliga ansigte.

„Bra gjordt, Kalle Pehrson!“ ropade Erik från sin höjd, „för gumman i tornkammaren, så kan hon värma sig en stund.“

Kalle gjorde så. Då det just var ombyte af brandvakter, kom Erik också ned i kammaren.

„Det är ju den gamla kaffegumman!“ utbrast Erik, då han såg den åldriga qvinnan, som Kalle lagt på en pels i

hörnet af kammaren. De båda vännerna gáfvo gumman litet bränvin att värma sig med och då de hörde, att hon var fattig och hungrig, räckte Erik henne äfven det han medtagit till frukost för sig sjelf. Då hon hvilat och värmt sig samt ätit sig mätt, frågade de henne hvar hon bodde och Kalle körde henne hem i sin egen släda, sedan Erik obemärkt stuc- kit några silfvermynt i gummans påse. Hon var redan gammal och svag, så att hon ej mera kunde sitta på torget med sin kaffeppanna såsom fordom, derföre var hon nu fattig och nödställd, berättade hon.

„Jag är glad att jag kunde hjälpa den stackaren“, sade Erik, „hon menade väl med mig, när jag höll på att dränka mig der nere vid hamnen, och jag var en näsvis pojkbysing den tiden.“

Nu har jag berättat allt hvad jag vet om de båda vännerna. Kanske lefva de ännu och fortfara med sina yrken, Kalle att kuska omkring gatorna och Erik att vaka öfver staden der uppe, högt öfver andra menniskor.

Det fremmande barnet.

Djupt inne i den mörkaste delen af skogen bodde Dyvika. Det berättades, att hon var en trollqvinna, men ingen visste så noga om det var sannt. Mörk och dystert var hon och mycket underlig. Hon brukade gå klädd i en gammal grå klädning, och de svarta, gråsprängda lockarne hängande omkring axlarna, tvert emot alla seder och bruk der på orten. Också klandrades hon mycket derför, men Dyvika var ej den, som brydde sig om sådana småsaker; efter hon icke tyckte om att fläta eller knyta sitt hår, så lät hon det hänga. Hen-

nes koja var låg, mörk och mycket liten; genom det lilla fönstret, hvars ruta Dyvika alltid höll klar och ren, kunde man blicka ut till skogen, som både vinter och sommar var grön, ty det var granskog. Dyvika syntes sällan i byn, och folk påstod att det var för det hon hade ett ondt samvete, men ingen visste heller, om det var sannt. Det var som om en trollcirkel varit dragen omkring den sällsamma qvinnan; man kunde ej komma henne nära, hon hade inga vänner, gick aldrig på besök, talade ogerna och släppte sällan någon in i sin koja. En enda kunde locka ett leende på Dyvikas stränga läppar, och det var den lilla Hildur, „det fremmande barnet“, som hon kallades.

„Det hänger aldrig rätt ihop med Dyvika och den lilla ungen med de långa guldgula lockarne“, sade skräddarens hustru.

„Jag vill slå vad, att hon stulit henne“, hviskade tvätterskan.

„Hon säger, att det är hennes sondotter“, anmärkte smedens Johanna.

„Du är enfaldig, kära Johanna“, sade skräddarens hustru, „hvarifrån skulle hon ha' de guldgula lockarne och de blå stjerneögonen? Kanske liknar hon sin farmor? Nej, jag har min tro för mig.“

„Och jag skall ha' reda på historien“, sade tvätterskan beslutsamt.

„Hon lär icke låta taga reda på sig“, sade skräddarens hustru tviflande.

Men tvätterskan såg mycket bestämd ut, hon hade *föresatt* sig att det skulle gå.

Nästa söndags eftermiddag, sedan hon gjort undan hvarjehanda sysslor i hemmet och sett mannen gå ut i byn, tog

tvätterskan sin schal och sina hvita bomullsvantar samt begaf sig till Dyvikas koja i skogen.

„Hon sitter väl nu och läser i sin trollbok eller kokar örter för sina konstner“, tänkte tvätterskan, „så bruka de ju begå sina söndagar. Folk säger, att hon har ett märke i sin högra hand, det skall vara ett tecken hvem hon tillhör, hm, hm; det är ändå förskräckligt! Men vi få väl se.“

Under sådana tankar framkom tvätterskan till kojans, men huru förtretad blef hon icke, då hon fick se smedens Johanna der förut.

„Den näsvisa ungdomen!“ tänkte hon, „nu vet hon väl redan allt. Det är bäst jag narrar hemligheten ur henne.“

Dyvika satt på den låga trappan med en stor bok framför sig; hon läste ifrigt och tycktes ej alls bry sig om Johanna.

„God afton, syster!“ helsade tvätterskan och tittade med detsamma i den stora boken, för att se om det var en trollbok, men blef ganska förvånad öfver att se bibeln. Dyvika nickade, men fortfor att läsa. Tvätterskan började förlora modet, hon kastade en förtretad blick på Johanna, denna såg förlägen och villrådig ut.

„Sitt ned“, sade Dyvika, och tvätterskan satte sig på ena hörnet af trappan, hon blickade ännu en gång i boken, det var profeten Daniel, som trollqvinnan höll på att läsa.

„Aha! nu har jag det“, tänkte tvätterskan, „hon läser om Daniels syner, derifrån får hon sina konstner, jo, jo, det är icke ett enfaldigt hufvud, som sitter på mina axlar.“ Sedan vände hon sig till Dyvika: „ett skönt ställe i vår bibel, det der om profeten Daniel“, sade hon.

Dyvika tog sina ögon från boken och gaf tvätterskan en lång skarp blick. „Ja“, sade hon efter en stund.

„Mycket underlig“, menade tvätterskan.

„Ja.“

„Till mycken lärdom.“

„Till mycken lärdom“, medgaf Dyvika.

„Det var det jag tänkte“, sade tvätterskan för sig sjelf. Sedan fortfor hon högt: „det har väl nytta med sig isynnerhet för er, Dyvika, af de der synerna kan man lära mycket.“

„Ja visst“, svarade Dyvika och tillslöt boken.

„Och till era konstner... kära syster...“

„Konstner?“ upprepade Dyvika skarpt, „hvem har sett mig göra konstner, säg?“

„Åh, bry er icke om att dölja det, visst kan ni väl trollkonstner.“

„Nej“, svarade Dyvika torrt. „Och icke ett ord vidare derom“, fortfor hon lifligt, då i detsamma en glad barnröst hördes från skogen.

„Farmor, farmor!“ Dyvikas skrynkliga ansigte uppkarade, de svarta ögonen blickade mildare och de tunna läpparne drogos till ett godt smålöje. Hildur syntes i skogsbrynet.

Tvätterskan beslöt, att noga betrakta den lilla, kanske var hon bara en trollkonst, hon också. Hildur kom springande, lätt och snabb som en hind, de långa guldlockarne fladdrade för vinden. Med strålande ögon kastade hon sig om den gamla qvinnans hals och utbrast ännu helt andtruten:

„Ack! farmor, jag höll på att trampa på en orm och så har jag sprungit så rysligt.“

Dyvika smekte flickans röda kinder och sade: „du får akta dig för ormarne, barn, gå icke så långt hemifrån.“

„Förvillar hon sig icke här i den mörka skogen?“ frågade tvätterskan.

„Nej, jag känner hvarje stig, jag hittar alltid hem!“ utbrast Hildur lifligt.

„Då borde du hitta till oss i byn också“, sade tvätterskan betydelsefullt.

„Hildur stannar hos farmor“, skyndade Dyvika att svara, „det är bättre så — eller huru, barn?“

Hildur nedslog ögonen och suckade lätt.

„Nå?“ frågade Dyvika.

„Ja, farmor, det är visst bättre“, svarade Hildur slutligen.

„Det är ett röfvadt barn“, tänkte tvätterskan, „det är tvärsäkert, och Dyvika vågar ej låta henne komma till byn, hon kunde bli upptäckt.“

„Jag visste nog att min flicka är snäll och håller farmor sällskap“, sade Dyvika, smekande barnets späda händer och långa lena lockar.

„Hon liknar icke alls sin farmor“, anmärkte tvätterskan.

„Nej, icke alls“, instämde Johanna, som tyckte att hon nu kunde komma fram med något också.

„Hon liknar sin mor“, sade Dyvika med en suck.

„Hvem var hennes mor?“ frågade tvätterskan.

„Ja, hvem var hon? frågade Johanna.

„Hon var Hildurs mor“, svarade Dyvika kort.

„Det kan jag förstå, men . . .“

„Har ni lin till salu, Martha?“ frågade Dyvika afbrytande.

„Nej . . . inte . . . nej“, stammade tvätterskan, förvånad öfver Dyvikas besynnerliga sätt att afbryta ett samtal, just då hon icke mera brydde sig om att svara.

„Och din mor, Johanna?“

„Jo, jag tror visst att mor har.“

„Godt“, sade Dyvika, „jag skall i morgon komma och hemta litet af er. Kom in Hildur, det börjar bli sent. God afton, Martha! god afton, Johanna!“

Och innan de fremmande ännu hunnit förundra sig, var Dyvika redan inne i kojan och dörren stängd. Det var en stor misräkning för tvätterskan, men hon beslöt utforska Johanna.

„Ett underligt sätt att affärda folk“, utbrast hon halfhögt, „kom, Johanna, vi gå väl hem, innan trollet kommer ut genom skorstenen.“

„Hvad säger ni, Martha?“

„Jag säger bara, att Dyvika är full af trollkonster.“

„Åh, tror ni det, Martha, hon satt och läste Bibeln.“

„Ja, profeten Daniel.“

„Nå?“

„Der står bara om syner och underverk.“

„Ah!“

„Säg mig hvad du vet, Johanna.“

„Jag? Ingenting.“

„Gör dig icke dum, visst vet du något.“

„Jag försäkrar, Martha.“

„Du vet icke hvarifrån hon har barnet?“

„Ni hörde ju, att Hildur kallade Dyvika för farmor.“

„Jo, jag märkte det, men tro mig — *det står aldrig rätt till.*“

Johanna kastade en skygg blick omkring sig, det led emot aftonen och skuggorna voro djupa.

Dagen derpå berättades i byn, att Dyvika hädade Gud genom att nyttja bibeln till trollbok, att Hildur var ett förtrolladt barn, som icke fick någon skada af ormbött och att

Dyvikas koja var uppfylld med ohyggligheter, hvarföre hon icke insläppte någon.

Dyvika kom för att köpa lin af Johannas moder; hon märkte, att man skydde henne ännu mera än förut, men det tycktes icke alls bedröfva henne. Då hon mot afton helt ensam vandrade genom skogen, tänkte hon: „det är bra så, det skadar icke.“

Då hon inträdde genom den låga dörren till sin koja, kom Hildur emot henne.

„Så länge du varit borta, farmor!“

„Ja, barn, det är för ditt eget bästa.“

„Så säger du alltid, farmor“, anmärkte barnet, lindande Dyvikas svarta lockar omkring sina späda fingrar.

„Gud gifve det hade en god utgång“, suckade den gamla.

„Jag måste ännu en gång fråga dig, farmor“, började Hildur tvekande, „hvarföre får jag icke gå till byn?“

Dyvika stod framför den flammande brasan i spiseln, hennes ansigte såg dystert och strängt ut, då hon svarade: „du är icke som andra... och det är icke nyttigt för dig. Folk har haft mycket att göra med dig, men de skola intet få veta, nej, intet“, fortfor den gamla likasom för sig sjelf; derefter vände hon sig till barnet, „se så, låt mig nu kyssa bort tårren i ditt öga, barn, det är ej min mening att banna dig; kom till farmor, var icke ledsen, i byn är ingenting att se; vår skog är tio gånger vackrare än deras leriga gårdar. En gång skall du också få gå hvart du vill, hoppas jag. Farmor vill ditt väl. Jag hoppas Gud gör vägen ljus en dag.“

Den gamla qvinnan slöt barnet intill sig och talade vänligt till henne, ända tills det lilla ansigtet återfått sitt glada uttryck.

„När du ser mörk ut, så blir jag så rädd“, sade Hildur, „men nu är du ljus och glad igen.“

Natten var mörk och stormig, men i Dyvikas koja var det varmt och lugnt. Hildur hade somnat, hon låg så stilla på den hårda bädden nära spiseln. Dyvika satt på golvet och betraktade henne med fuktiga blickar:

„Lik modren, lik modren“, hviskade hon.

En half verst utom byn stod ortens största herresäte, en grå stenbyggnad med långa rader stora fönster och en hög inkörsport. I murarne syntes spår efter kulor och inne på gården stod ruinen efter ett mindre hus, som brunnit. Det var kriget, som så härjat. Nu var det frid i landet, men huset stod tomt och der bodde endast en gammal inspektor, som hade omsorg om jordbruket. Förr hade huset varit bebodt, hvarje afton voro fönstren upplysta och kastade ljusstrålar ända långt omkring i nejden. Den unga godsherren och hans fru voro goda människor och mycket välgörande; der bodde frid och kärlek med dem i de höga gemaken. Så kom kriget. Kulorna hotade att spränga murarne, fienden ville bränna huset, människorna flydde till fredligare orter. Godsherren blef tillfångatagen, hans fru och hans enda lilla dotter samt tjänstefolket försvunno, man hade ingenting hört om dem sedan dess.

En afton kom en fremmande man gående på stora landsvägen, som förde förbi herrgårdsporten. Han bar en rensel på ryggen, uppfylld med hvarjehanda småkram såsom knappar, nålar, tråd, sylar och kammar. I byn hade han sålt en hel hop åt gummorna och flickorna. Det var en gammal gubbe med silfverhvitt hår och buskiga ögonbryn. Mycket

tystlåten var han, men det voro icke byns qvinnor. Gjorde gubben en fråga, så fick han tio svar och det var väl betalddt. På den ena dagen, som han vistats i byn, hade han redan fått höra en hel mängd historier och många märkvärdiga saker, bland annat också om Dyvika och det stulna barnet. Nu gick han förbi herrgårdsporten. Han tittade upp i fönstren, de voro så många, kanske räknade han dem. Han lade handen på portklaffen, men tog den bort igen och gick vidare. Nu kom han till skogen, den mörka, vill samma skogen. Han gick och gick, och så kom han till en liten låg koja. Han smög sig under fönstret och blickade in. Der satt en gammal qvinna vid spiseln, hennes gråsprängda lockar hängde omkring axlarne och de mörka ögonen blickade tankfullt i elden. Det var Dyvika och det stulna barnet, Hildur med de guldgula lockarne, satt der bredvid, hon såg så ljus, glad och oskyldig ut; var hon stulen, så var hon åtminstone icke olycklig, det var tydligt. Mannen bakom rutan stod orörlig, han kunde ej se sig mätt på den säll samma taflan. Då och då torkade han sina ögon med rockärmen. Nu knackade han på dörren.

„Hvem der?“ hördes Dyvikas sträfva röst.

„En gammal man.“

„Hvad vill ni?“

„Natten är inne...“

„Jag ger ogerna nattqvarter åt okände.“

„Men jag är så gammal, skogen är vill sama.“

Dyvika tycktes betänka sig.

„Det är sommarnatt, kanske är ni nöjd med förstugan.“

„Åh, farmor!“ utbrast Hildur lifligt, „aldrig skulle du nännas låta någon ligga i förstugan.“

„Jag vet icke, om det är rätt...“

„En gammal fattig man, farmor, visst låter du honom komma in.“

Hildur hade redan handen på låset. Dörren öppnades. Hildur framsatte en stol vid spisen och hemtade mjölk i ett fat. „Ni är visst bra trött, lägg er rensel här.“

Mannen tackade och satte sig. Han följde det goda barnet med sina ögon. „Hvem är den lilla?“ frågade han.

„Sin fars dotter“, svarade Dyvika sträfft.
„Det är godt“, svarade den gamle och syntes tillfredsställd. Dyvika kunde icke underlåta att kasta en nyfiken blick på honom.

„Ni kommer långt ifrån?“ frågade hon.
„Åh ja, flera mil har jag vandrat än jag har år“, svarade gubben, „och har sett mycket. Här ser också annorlunda ut än före kriget.“

„Ja, ja!“ suckade Dyvika.
„Många äro döda.“
Dyvika nickade jakande.

„Och många hafva vuxit upp. Hvad vet man om herrn, som egde det stora stenhuset der på andra sidan skogen?“

„Ingenting.“
„Hvar är då hans fru och barnet?“
Dyvika suckade djupt och teg.

„Svara, svara!“ utbrast gubben plötsligt och ställde sig framför den förskräckta gamla qvinnan. „Barnet der är min dotter, jag känner igen henne på likheten med hennes mor; kom, kom Hildur!“

Den fremmande hade afkastat sin gamla rock och den gråa peruken, nu stod han der, en ståtlig, kraftfull man. Hildur låg vid hans bröst.

„Svara, qvinna, hvar är barnets moder!“

Dyvika hemtade sig från sin förvåning. „Det är ni, nådig herre, ja, det är ni!“ utbrast hon under glädjetårar. „Jag känner igen er på porträttet, som barnet bär om sin hals. O Gud! så äro då pröfningens dagar slut och allt blir bra igen. Hildur, det är din fader, kyss honom, kalla honom fader; ser du huru ömt han betraktar dig, frukta honom ej. Jag vill berätta er allt, nådig herre. Mitt namn är Dyvika Ring, jag tjenade er fru i det fremmande landet, hon talade ständigt om er, men kunde icke få några underrättelser från er. I sin sista stund välsignade hon er.“

„Hon är då död?“ utbrast Hildurs fader.

„Hon bad mig föra hennes dotter hit hem och hålla hennes härkomst hemlig, ända tills ni skulle återkomma. Under så oroliga tider, som det då ännu var, tänkte frun, att barnet vore i större säkerhet, om man trodde henne vara en liten fattig bondflicka. Mången gång, då tiden led och ni icke kom tillbaka, var jag orolig öfver huru det skulle lyckas mig att uppfostra Hildur. Jag har icke kunnat lära henne det hon kanske som er dotter borde kunna, men jag har under bön till Gud sökt leda henne på den rätta vägen, lära henne älska Gud och arbetet. Herren vare lofvad, att hon nu har återfått sin fader! Ty som jag ej känner någon af hennes släktingar eller forna vänner, hade jag ej vetat hvad jag i framtiden skulle göra med henne.“

„Gud skall löna er, Dyvika, jag kan det icke“, sade fadren rörd och tryckte den gamla qvinnans skrynkliga hand.

Följande dag blef knappt något arbete gjordt i byn. Man samlades än här, än der, för att tala om det underbara, som händt: om godsegaren, som så oförmodadt återkommit, och om „det fremmande barnet“, som var hans dotter.

„Dyvika skall väl komma till ära nu“, sade skräddarens hustru.

„Hon behöfver icke trollo mera“, sade Johanna.

„I fall icke alltsammans är trolleri“, sade tvätterskan, „jag för min del vet ej, om det hänger rätt ihop.“

Godsegaren och hans dotter bodde nu i det stora huset och Dyvika var dem en trogen och kär vän. Hon vårdade med största omsorg och ömhet sin forna lilla fosterdotter. Att Dyvika icke var en hexa, som folket i byn berättat, utan en god och förståndig qvinna, det märkte Hildurs fader nog snart.

Huru man lönar ondt med godt.

Nästan uti hvarje stad, der det finnes två eller flera skolor, äro eleverna i de skilda anstalterna mer eller mindre ovänner eller åtminstone stolta öfver *sin* skola och försvara den till det yttersta. Så var det äfven i K., en liten stad, hvarest det hvarken fanns trottoirer, promenader eller särdeles stora byggnader, utom kyrkan och rådstu'n. Men så är det ju i de flesta småstäder. Gatorna hade inga namn, utan man sade endast: „den gatan, der Brobergs bor“, eller, „den gatan, der majorens bor“, o. s. v. Men vackra trädgårdar funnos der i mängd, der träden sträckte sina stora grenar öfver planken, och alltid voro dessa grenar uppfyllda af små qvittrande fåglar.

Du, lilla vän, som bor i en *stor* stad, skulle vara bra förundrad öfver att se huru mörkt der är om höstafvarne, och förgäfvos skulle du vänta att få se lykttändaren komma springande. Om vintern hafva de dock ganska ljust, då den stora himla-lyktan kastar sitt milda, bleka sken öfver stadens

ensliga gator, ensliga, ty du skall veta, att man ej ofta der ser menniskor vandra om aftnarne på gatorna.

Utom kyrkan och rådstu'n funnos ännu tvenne ganska anmärkningsvärda hus, nemligen stadens båda skolor. Herr Gråmans skola var belägen helt nära stranden uti ett stort tvåvånings trädhus; eleverna der kallades „fiskar“, emedan de om våren och hösten brukade få tillåtelse att under någon lofstund taga sig ett uppfriskande bad i herr Gråmans simhus. Den andra skolan var belägen midt i staden vid ett litet torg och kallades „fattigskolan“, emedan stadens fattiga gossar der fingo sin undervisning. Eleverne uti denna skola kallades vanligen „luntor“ och „lurfvar“, allt huru det passade sig. En del af gossarne bodde hos sina föräldrar i staden; de öfriga hade kommit från landet och bodde endera i skolan eller ock hos någon slägtinge, någon bekant eller för betalning hos någon, som brukade ha' inackorderade skolbarn. Skolorna voro visserligen belägna på ganska godt afstånd ifrån hvarandra, men ofta sammanträffade gossarne ändå, då de gingo hvar och en till sitt hem. Vanligtvis gåfvo de då hvarandra öknamn och stolta eller vredgade blickar; ibland vankades också en och annan snöboll, hvilken de andra ordentligt betalade.

En ibland de gossar, som hade sitt hem i staden, var August W—. Han gick i herr Gråmans skola och var en flitig och snäll gosse. Hvarje morgon stod jungfru Fika i dörren och ropade: „klockan är half sex, herr August.“ Genast var August vaken, snart uppe och färdigklädd.

Derefter satte han sig till boken. Längre behöfde han dock icke läsa, ty, såsom alla flitiga gossar, gjorde han undan alla sina skolarbeten om aftonen, så att han bara „tittade“

öfver dem om morgonen. Dessutom hade han ännu en musiklektion att göra undan, innan han gick till skolan.

Brasan sprakade i kakelugnen och Jemma, Augusts stora hund, låg i allsköns ro på golfvet der framför, njutande af den präktiga värmen, som brasan spridde.

Det var en treffig anblick det stora rummet erbjöd och dertill bidrog icke litet den flitige gossen vid pianot. Klockan halfåtta gjorde han i ordning sina skolböcker, spände renseln på sig, kysste sina föräldrar och vandrade till skolan.

En dag, då August anlände till skolan, voro redan en hel mängd gossar samlade på gården. Nyfiken närmade han sig gossarne, som alla stodo i en klunga, ifrigt samtalande om någonting rätt viktigt.

„Gossar! hvad står på?“ frågade August muntert.

„Ah! se W—, god morgon! Det var bra att du kom. Vi ha' stora planer, kom närmare. Det är fråga om en bestraffning för "trashankarne."“

„Hvad hafva de nu igen gjort?“ frågade August.

„Förolämpat mig“, svarade en liten förstaklassist, höjande på sin lilla trubbnäsa, „förolämpat mig, genom att anfalla mig fyra på en gång, då jag helt ensam vandrade hem från mormor en afton. De skrattade åt mig, simmade med händerna och kallade mig fisk samt frågade, hvart braxen skulle simma.“

„Det var bra mycket“, sade August, som likväl måste småle åt kamratens vrede.

„Jaså, du skrattar!“ utropade gossen rodnande.

„Nej, förlåt, det var ej min mening att göra dig ledsen. Men huru lyder emellertid er plan? Låt höra!“

Emellertid ljöd skolklockan och gossarne skyndade upp för trapporna. Dock redan under första kvarten samlades de

ånyo för att vidare rådgöra. Klockan 12, då lektionerna upphörde, samlades gossarne för sista gången, och en af de äldre ställde sig upp på en sten, höjde handen till tecken, att han ville tala, och började med något låg röst att tilltala sina uppmärksamme åhörare på följande sätt:

„Nå, kamrater, nu äro vi ense. I hafven valt mig till anförare och jag hoppas, att I alla viljen vara mig behjpliga och göra som jag säger.“

„Ja, ja!“ ljöd det ur hopen.

„Och att ingen flyr...“

„Nej, nej!“

„Bra. Hören nu på mitt råd. Då våra eftermiddagslektioner sluta, är klockan 4. Vi skynda då, på olika vägar, till hörnet vid fattigskolan. Som I veten sluta deras lektioner först klockan half fem, och vi hafva således god tid att ställa upp oss. Första klassen ställer sig vid Weberska hörnet; andra klassen spärrar gatan emellan Dahlens och Fredriksons gårdar; tredje klassen ställer sig vid Vojmoffska bodtrappan och fjerde klassen fattar posto vid porten till fattigskolan. När "trashankarne" komma ut från porten, kommander jag "fram!" Och då börjen I ett snöbollskrig af första sorten. (Åhörarnes ögon lyste af fröjd.) Dock måste vi låta dem komma riktigt ut på gatan; vår strid skall vara öppen och ärlig.“

„Bra, bra!“

„Sedan de hafva fått sig väl på pelsen, gå vi hem. Låt se, att ingen förräder oss. Adjö!“

Gossarne skildes åt.

August skyndade hem, hans unga hjerta klappade gladt, då han tänkte på den förestående striden. Han riktigt längtade att middagen snart vore öfver och tyckte att de aldrig

suttit så länge vid bordet. Ändteligen var det tid att bege sig till skolan. Visst måste jag bekänna, att gossarne ej voro särdeles uppmärksamma i dag, icke ens den annars så flitige August var något undantag häruti. Ändteligen ringde det för sista gången. Pojkarne rusade upp och det blef ett bul-ler af tafior, böcker, penaler och linealer. Förgäfves ropade primus sitt: sch! pojkar, stilla! I tamburen var det värre. Man ordentligt slets om paletåer och mössor, för att slippa ut så snart som möjligt. Och — ack! hvad det var för ett støj. Blott den, som sett en sådan der hop af bullersamma, glada skolpojkar, kan göra sig en föreställning om, hvilket väsende de föra. Som en storm ilade de ned för trapporna och skildes inom ett ögonblick åt olika gator. Snart voro de framme vid fattigskolan och hade knappt hunnit intaga hvar sin plats, innan de främsta ropade: „De komma!“

„Damma till!“ kommenderade Oskar, anföraren, och nu haglade ett fruktansvärdt kulregn öfver de alldeles förbluffade fienderna.

Att „fiskarne“ voro ledsna på dem, var en gammal sak, och att de ofta snöbollats var en lika gammal sak, men att så här hufvudstupa blifva öfverfallna af så godt som en hel här af „fiskar“, var något nytt. Längre stodo de dock ej rådlöse.

„Försvare sig hvar och en!“ ropade en lång högstaklas-sist bland luntorna, och i ett nu voro näfvarne fyllda med präktiga snöbollar. Nu gällde det för fiskarne att akta ögon och öron för fiendens kulor, och strida lika tappert för det. Månget „aj“ och „voj“ hördes nog, men striden fortgick ändå.

Plötsligt ropade någon: „fiskalen!“

„Hem!“ kommenderade Oskar, och inom ett ögonblick var platsen åter tom.

Svettig, trött och hungrig anlände August hem med ett blått öga och en skråma i pannan; dessutom hade han tappat sin ena galosch, sin näsduk och sin vant. Det var på långt när icke så roligt *efter* striden, som *före* och *under* den.

„Mamma“, sade han ödmjukt, då han inträdde i modrens rum, „jag har tappat min ena galosch, min vant och min näsduk.“

„Det är rätt ledsamt, August, hvar har du då varit?“

„Jag var . . . vi krigade med luntorna och i hettan tappade jag dem.“

„Men, August, huru ofta hafva icke pappa och jag varnat dig för sådana krig och strider med fattigskolisterne? Jag hade verkligen trott, att du skulle vara lydigare och förståndigare än så.“

August såg, att hans moder var bedröfvad, och sade tvekanke: „Ja, men mamma, hela Gråmanska skolan var der; skulle jag ensam undandraga mig?“

„Hvad hade fattigskolisterne gjort dig?“

„Mig? Ingenting; men de öfverföllu en af våra små, fyra mot en — det var orätt gjordt, och derföre skulle de straffas“, svarade August lifligt och hans kinder fingo en högre färg.

Modren såg allvarligt på August. „Äro dessa strider emellan skolorna tillåtna?“

„Nej, mamma“, svarade August och sänkte blicken.

„Veten I alla, att de äro förbjudna?“

„Ja“, svarade August sakta.

„Och du gjorde det ändå?“

„De andra gjorde det också“, svarade August långsamt.

„Och för att de andra gjorde orätt, måste du också göra detsamma. För att några ostyriga gossar orättvist anföllu en

af dina kamrater, måste du tillika med andra bestraffa dem på ett sätt, som ej är tillåtet, nemligen genom att formligen samlas på gatorna, ställa till oreda, kriga och strida, förlora dina saker, komma hem trött och utmattad med blånader och skråmor. Och hvad tror du blir följden häraf? Monne fattigskolisterne hädanefter skola akta sig för att förolämpa er, eller monne de blifva vänligare emot er nu än förr? Nej ingalunda; detta gör dem ännu hätskare.“

„Jag inser nog, mamma, att vi gjort orätt, men... skulle de då blifva alldeles ostraffade?“

„Min kära gosse, det var ju i det hela en bra liten sak, en bra obetydlig förolämpning, ehuru fattigskolisterne visserligen hade orätt denna gång. Men ni sjelfva hade när som helst gjort detsamma, kallat dem till luntor och öfverfallit dem. Ser man någon i nöd, vare sig vän eller fiende, så är det ens pligt att försvara den och hjälpa den, men att på detta sätt kriga och hämnas är orätt. Tror du ej att förhåldet blefve annorlunda, om till exempel hela Gråmanska skolan komme öfverens om, att från denna stund blifva vänliga emot fattigskolisterne, låta dem vara i fred, aldrig reta dem med öknamn eller på annat sätt förolämpa dem. Det är ju en gammal sak, att „det behöfves två för att gräla.“ Helt säkert skulle fattigskolisterne småningom glömma fiendskapen och lemna er i fred. Nu kunna hvarken du eller jag förmå hela Gråmanska skolan till ett sådant steg, men du, min gosse, kan besluta att lyda dina föräldrar och lärare, och framdeles icke deltaga i sådana strider.“

„Men, mamma, om gossar aldrig skulle brottas och snöbollas, skulle de blifva svaga stackare“, invände August.

„Ja, helt säkert“, svarade modren. „Jag har ingenting emot att du snöbollas och brottas så mycket du vill, bara det

icke sker i ond mening, bara det icke är för att hämnas och i vredesmod. Skilnaden förstår du också sjelf, det vet jag.“

„Jag vill gerna försöka att göra som du säger, men... du vet inte, mamma, huru lätt man får heta „kruka“ och „käring“, när man är bland skolpojkar — bland skolpojkar, som icke hafva en sådan mamma som jag. De veta icke hvad som är rätt och orätt.“

Modren svarade: „det är väl bättre att kallas kruka än att göra någonting orätt, någonting, som är förbjudet. Visa dem i annat att du icke är en „kruka“, i sådana fall, som ej strida emot Guds bud och ditt samvete.“

Om aftonen, då August skulle börja med sina lexor, fann han i sin latinska grammatika ett litet papper instuckat emellan bladen. Han tog upp det och läste: „Min är hämnden“, säger Herren. „Låt dig icke öfvervinnas af det onda, utan öfvervinn det onda med det goda.“ „Älsker edra ovänner!“

August betraktade rörd de sneda raderna och de små barnsliga bokstäfverna, som tydligen voro skrifna af en ovan och svag liten hand; han kände igen sin lilla systers stil och kom nu ihåg, att hon suttit inne hos modren, då han kom hem från striden. Han lade pappret i sitt Nya Testamente och på länge hade han ej läst sin aftonbön med ett sådant allvar, som denna afton.

Följande morgon, då syskonen träffades vid frukostbordet, såg lilla Anna mycket förlägen ut och kastade en rädd blick på brodern, för att se om han möjligtvis blifvit ledsen öfver hvad hon gjort.

Men August kysste flera gånger det kära barnet och hviskade: „tack! tack!“

En timme senare, då han gick till skolan i sällskap med en annan gosse, mötte de en fattigskolist.

„Trashank!“ ropade Augusts kamrat redan på långt håll.

„Låt honom vara, Broberg“, bad August.

„Hvarföre det?“ frågade kamraten förundrad.

„Det är dock orätt att reta någon. Låt honom vara.“

„Som du vill“, svarade kamraten godmodigt.

Skolgossen fick gå oantastad förbi. Strax derpå mötte de en mörklätt, bredaxlad gosse. Denne låtsade simma, då han gick förbi August och hans kamrat. August böjde sig redan ned och tog upp en snöboll för att skicka emot honom, men hejdade sig och fälde den tillbaka på marken. En lugn blick sände han i stället till fattigskolisten, som smått förlägen skyndade vidare.

„Det var en af de ilsknaste bland trashankarne“, menade Augusts kamrat, „hade vi bara icke varit två, så hade han nog klöst ögonen ur oss.“

„Det är icke så underligt“, svarade August, „vi gjorde dem ganska illa i går.“

„Jag tror du har samvetsskrupler“, sade kamraten spefullt.

„Ja, jag har det“, svarade August halfhögt,

Kamraten såg förundrad ut, men teg.

Någon tid derefter skulle August en afton gå ut i staden. Vid ett gathörn såg han en liten hop gossar, som obarmhertigt misshandlade en ensam gosse.

August sprang fram.

„Hvad! Fem af våra gossar mot en fattigskolist? Skäms!“

„Ja, det är den värsta i hela lumpsamlingen“, skreko de andra, „han har spelat oss tusen spratt.“

August igenkände den mörklätte, bredaxlade gossen.

„Släppen honom genast!“ ropade August och sprang midt in i hopen, ryckte gossen ur deras händer och drog honom

in i trappuppgången. „Kom hit, jag skall skydda dig“, sade han till honom.

„Lumpornas vän!“ ropade de andra.

Blodet rusade upp till Augusts kinder; han hade så när lemnat ut gossen tillbaka, men bet ihop tänderna och ropade sedan: „jag ämnar lemna hämnden i Herrans hand och öfvervinna det onda med det goda“, sedan slog han igen förstugudörren och lät kamraterna tänka hvad de ville.

„Har du stött dig?“ frågade han gossen, som tillintetgjord af förundran och tacksamhet stod helt tyst bredvid honom.

„Min panna blöder, jag föll emot planket“, svarade han.

„Kom upp till mig“, sade August vänligt.

„Tack — nej — nog går jag hem, det... det är ej så farligt.“

„Kom nu ändå“, bad August och drog honom med sig upp för trapporna och till sitt rum. Derefter gick han in till sin moder.

„Mamma“, sade han, „en gosse har stött sig, vill du vara så god och gifva mig en linnebindel och en lapp, han borde badda sin panna.“

„Hvad är det för en gosse?“ frågade modren.

„En fattigskolist“, svarade August sakta.

Modren klappade gossens rodnande kind och gaf honom det han begärde, utan att fråga vidare.

Nu doppade August linnelappen i kallt vatten och badade flitigt gossens panna; då den upphört att blöda, knöt han bindeln på och sade: „nu blir det snart bra.“

Herman, så hette fattigskolisten, tryckte Augusts hand och sade med tårfylld blick: „kommer du i nöd, så räkna på mig“, tog sin mössa och gick.

August lutade hufvudet i handen och satt länge efter-sinnande.

Julen var förbi och det började lida emot våren, då August en dag gick ut på viken för att skrinna. Isen var svag och, bäst som det var, brast den och August föll in, och det ganska betänkligt, ty det var djupt. En mängd fattigskolister råkade vara just då på isen.

August ropade på hjälp och de skrunno alla till stället, men några af dem ropade: „skadar inte, låt fisken simma litet.“

Dock — nu såg August ett tåg kastas ut; han fattade i det och blef uppdragen. Han såg sig omkring — det var Herman, som hjälpt honom.

„Skynda dig hem!“ ropade han till August och drog honom med sig till stranden. „Gud ske lof, att jag fick rädda ditt lif!“ sade han, bad en bonde, som kom åkande, föra honom hem, hjälpte August upp och sprang tillbaka.

Visst blef han utskrattad af de andra, för att han visat så mycken vänlighet emot en „fisk.“ De ämnade nog också hjälpa honom, sedan han först skulle hafva fått simma litet; men att följa honom till stranden, skaffa honom häst o. d. — det var för mycket, tyckte de. Herman led gerna deras smälek och tänkte på den aftonen, då August hjälpt honom.

Hemkommen berättade August allt för sin moder och bad att få göra närmare bekantskap med gossen. Han fick tillåtelse dertill och fattade tycke för honom. Från denna stund blefvo gossarne oskiljaktiga vänner och, så ovanligt det än var, att se en fattigskolist och en gosse från Gråmanska skolan tillsammans, nu kunde man dock ofta få se August gå arm i arm med Herman på gatorna. Mången speglosa fingo de i början höra för det, men det brydde de sig ej om samt fingo småningom vara i fred.

Nu är historien slut och alla större strider också (ehuru ovänskapen kanske fortfar), ty nu sluta skolornas lektioner på olika tider, så att gossarne icke mera så ofta sammanträffa.

Huru roligt vore det ej, om alla blefve goda vänner!

Lilla Lina.

Lina var ett lifligt och snällt barn, med ett gladt och vänligt lynne, men hon hade det stora felet att röra vid allt, också saker, som ej tillhörde henne och hvilka små barn ej få röra. Hon skaffade sig derigenom mången ledsam stund, många bannor och ådrog sig ofta nog sina föräldrars missnöje. Hennes mamma varnade ofta sin lilla Lina för detta fel, men intet ville hjälpa; till och med straff gjorde ingen verkan.

En dag hade Lina hemtat sin docka till fadrens arbetsrum och satt der tyst och stilla i ett hörn, småpratande för sig sjelf. Då inträdde modren med en söndrig kopp i handen.

„Har du, kära pappa, ännu kvar af det der porslinskittet?“ frågade hon.

„Jo“, blef svaret, „här är det; man stryker kittet på kanterna och binder koppen jemt tillsammans samt ställer den att torka. Den får ej röras förr än efter flere dagar.“

Modren tog kittet och aflägsnade sig.

Lilla Lina kastade dockan ifrån sig och sprang efter modren. „Det skall bli roligt att se, huru en söndrig kopp blir hel“, tänkte hon och skyndade till köket. Uppmärksamt betraktade hon modrens rörelser och klappade i sina små händer, när hon såg koppen alldeles hel och vacker framför sig.

Koppen ställdes nu på spiselkanten och Lina gick åter till sina lekar.

Dagen derpå gingo fadren och modren ut att spatsera, och lilla Lina blef ensam hemma. „Gör icke illa under tiden, barn“, voro modrens sista ord.

„Nej, lilla mamma“, svarade Lina och hoppade bort.

Jag tror verkligen, att hon i denna stund tänkte, att hon ej skulle göra illa, men huru det var, under det hon lekte, kom hon att titta upp emot spiselkanten. Der stod koppen så ny och vacker.

„Ack! jag måste se, om den redan är bra“, tänkte den lilla yrhättan och ett, tu, tre var hon uppe på en stol. Höjande sig på tåspetsarne räckte hon upp handen och fattade koppen. Så vacker och ny! — aj! nu lågo bitarne på golvet. Lina hade rört vid garnet, som var bundet omkring koppen, det skramm åt sidan, kittet var ej torrt ännu och bitarne föllo från hvarandra. Lina vred sina händer, tårarne dropade heta och klara ned på det lilla förklädet och hon suckade: „ack! ack! hvad skall pappa och mamma säga! ack! ack! huru obeskedlig jag varit!“ Hon satte sig på golvet och började samla upp bitarne. Tyst, nu hördes steg i trapporna, ja, det var pappa och mamma! Lina såg sig omkring, hennes enda tanke var att gömma sig. Der stod en stor tom klädkista — ett skutt och hon låg der. Pang! det tunga locket föll ned, låset gick igen; hon var i godt förvar.

Med högt klappande hjerta hörde den lilla huru hennes föräldrar sökte och ropade henne.

„Tänk om hon gått ned till stranden“, utbrast modren slutligen med ångestfull röst.

„Gud förbjude!“ svarade fadren.

Nu inträdde pigan. „Hvar har du varit, Greta? Har du sett Lina?“ frågade far och mor på en gång.

„Jag var nere vid bäcken för att skura trädkärl“, svarade Greta, „jag har icke sett henne.“

Efter ännu en stunds sökande och ropande satte sig modren helt utmattad af ängslan på kistan. Lilla Lina kände det så underligt, det blef så tungt, hon kunde ej riktigt andas — hon måste röra på sig helt litet.

Modren hörde det svaga bullret och sprang upp. „Hvad var det?“ På ögonblicket öppnade hon locket. „Pappa, pappa, här är vår lilla Lina!“ ropade hon. „Älskade barn! hvad gjorde du i kistan“, utropade hon, slutande den lilla, bleka, darrande, halfqväfdade varelsen i sina armar.

„Ack!“ svarade Lina snyftande, „jag söndrade koppen, den lappade koppen... förlåt! förlåt!“

„Och därför gick du i kistan?“

„Ja... jag... blef så skrämmd... när pappa och mamma kom...“

„Mitt kära barn, gå för all del aldrig mera i kistan, du skulle qväfvas mycket snart och dö, och då skulle pappa och mamma ej mera hafva någon liten Lina. Och lär dig nu, kära barn, att aldrig mera röra saker, som ej tillhöra dig. Kommer du ihåg det nu?“

Lina lutade sitt hufvud mot mammans axel och snyftade: „jag tror, mamma, att jag nu skall minnas det.“

Denna händelse, som hade kunnat blifva så farlig, förmodade ändå icke lilla Lina att aflägga sitt fel. Då hon en morgon satt vid bordet i matsalen, kom hon på den tanken att sjelf värma sin mjölk. Skyndsamt trippade hon till köket; der var för närvarande ej någon, hvarföre hon stälde glaset på hällen. Hon klappade händerna af förnöjelse, då hon

tänkte på huru väl det skulle smaka — men o ve! Af hetan sprack glaset och mjölken rann omkring på hällen. Det började fräsa och ryka, den heta ångan steg Lina i ansigtet. Förskräckt skyndade hon ut och sprang och sprang, så fort hennes små fötter förmådde. Hennes enda tanke var att fly, fly långt bort för att ej drabbas af föräldrarnes missnöje, banor eller kanske till och med straff. Hon visste med sig sjelf, huru många, många gånger de redan förlåtit henne och huru många gånger hon lofvat förbättring, och hade nu en obestämmd känsla af att deras tålmod dock slutligen måste taga slut.

Lina hade kommit ned på en äng, der var sumpigt och vått, hennes små kängor blefvo genomvåta, tufvorna voro besvärliga och svåra att springa öfver, trött och andtruten kastade hon sig ned vid en nybyggd lada, men då hon derifrån kunde se skymten af sitt hem, öfverföll henne en sådan fruktan att blifva upptäckt, så hon skyndsamt kröp under golfvet och låg der orörlig, tills hon somnade. Men uppe vid gården blef åter ett sökande och ett ropande efter den lilla flickan. Förgäfvos tittade man nu i klädkistan; den var full med kläder och ingen Lina fanns der. Sedan man genomsökt hela huset, gick man ut på gården, i skogen, till stranden, till ängen, man ropade och sökte öfverallt, hela byn kom i rörelse. Lina fanns ej.

Tre dagar förgingo, tre dagar fulla af ångest, oro och tårar. Man trodde att barnet fallit i sjön och drunknat. Fjerde dagen gick Linas fader tidigt på morgonen utåt ängen, för att se på den nya ladan. Tankfull stannade han framför den. Då trodde Lina att han blifvit henne varse och släpade sig fram. Fadren trodde knappt sina ögon. Hvem var den lilla, dödsbleka, utmerglade varelsen framför honom. En quidande stämma bad: „goda, älskade pappa, var ej ledsen, gif mig litet mat!“

Djupt rörd tog fadren ömt den lilla i sina armar och bar henne hem. Förskräckelse mera än glädje uppfylde allas hjertan, då de sågo fadren med den afsvimmade Lina. Oak-tadt all omsorg och vård blef Lina allvarsamt sjuk och låg många dagar till sängs.

Då hon tillfrisknade, frågade man henne, hvarföre hon sprungit bort och huru hon kunnat vara så länge utan mat. Lina svarade, att hon blifvit så rädd, då hon söndrade glaset, att hon derföre sprang bort. Hon ämnade likväl mot aftonen komma hem, ty hon var rädd för natten, men då hade hon, der hon låg under ladan, hört två karlar tala om henne; den ena hade sagt: „duktigt ris skulle hon förtjena och det får hon väl ock, när hon kommer hem“, och då hade Lina ej vågat sig fram. När hungern började plåga henne, hade hon smugit sig till en bondstuga i närheten och der ur hundkoppen, som stod på gården, tagit några brödbitar, men nu hade hon ej mera orkat gå dit och dessutom fruktat att blifva sedd.

„Och tänkte Lina aldrig komma tillbaka mera?“ frågade modren.

„Jag vet inte“, svarade Lina, „jag var så trött och sjuk, men ack! mamma, jag är så glad att jag nu är hos dig och att du har förlåtit mig.“

Modren talade nu länge med sin lilla dotter och tog af Lina det löfte, att hon skulle försöka lägga bort sitt fel och att hon aldrig mera skulle springa bort från sitt hem af fruktan för straff, utan hellre komma och bekänna sitt fel samt bedja om förlåtelse.

Att Lina var liten, barnslig och oförståndig, kunna vi se af denna berättelse och böra således icke heller förundra oss öfver följande händelse, som jag ännu vill berätta.

Lina hade en dag sett sin fader försegla ett bref, hon såg huru väl lacket höll ihop papperet och en tanke uppstod strax i det lilla hufvudet: „jag borde lacka fast mina fingrar, så skulle de ej mera göra illa!“ Hade nu Lina varit äldre, så hade hon förstått att lacket brände och hade förstått att hon med fastlackade fingrar ej kunnat begagna sina händer till någonting alls; men Lina var, som sagdt, oförståndig. Då föräldrarne en dag gingo ut, passade Lina på tillfället. Greta hade visserligen blifvit tillsagd att se efter Lina, men medan hon gick till köket för att se efter om grötvattnet kokade, sprang Lina till fadrens skrifbord, tände ett ljus och fattade lackstången. „Detta är pappas saker“, sade hon för sig sjelf, „som för sista gången vill jag röra.“ Lina närmade lackstången till ljuslågan. Det mjuknade, det droppade en brännet droppe på Linas små fingrar. Hon kastade lackstången ifrån sig och började skrika och gråta. En så förfärlig smärta hade hon aldrig erfarit, tyckte hon. Förskräckt kom Greta inspringande. „Hvad är det nu igen“, utbrast hon. Men Lina bara skrek och höll upp sin hand. Då märkte Greta hvad det var och skyndade att hemta bomull och bomolja samt lade på den sjuka handen. Då föräldrarne kommo hem, blefvo de ej litet ängsliga öfver den nya olyckan. Linas hand var länge sjuk och då den blef frisk, hade brännsåren efterlemnat stora hvita ärr. Dessa voro för Lina en ständig påminnelse och hon lärde sig dag för dag att se utan att röra, ehuru hennes fingrar ej voro fastlackade.

Af den lilla oförståndiga Lina har nu blifvit en stor, snäll och förståndig flicka, och det var ju ett roligt slut på sagan, eller huru? Men den sagan är sann, ty jag känner sjelf den samma Lina.

Sjusofvaredagen.

Se det kan man kalla fult väder! Stormen ilar genom björktopparne, så man tror de skola brytas af. Vågorna brusa på den lilla insjön och skynda upp på stranden, derifrån de jagas tillbaka i sjön med en fart, som bringar skummet högt upp; stackars den lilla fiskarbåt, som nu är ute! Hör! nu dunderar det, och se huru blixten korsar sig i molnen. Det låter hemskt och det är ej underligt, att lilla Hulda Axelson gömmer ansigtet i sina händer, för att ej se den hiskeliga blixten.

„Onni, Onni, huru kan du sitta vid fönstret!“ ropade den lilla flickan till sin tolfårige broder, som med armbågarna stödda emot fönsterbrädet riktigt tycktes beundra det storartade ovädret.

„Jag njuter!“ svarade Onni, „jag njuter af att se de herrliga blixterne, höra den majestätiska åskan och lyssna till vågornas brus. Se, Hulda, huru det skummar! Svart sjö och hvita vågor. Ah, så vackert! Och ser du de mörka tallarne der nere, huru dystert de susa och skaka sina allvarsamma kronor. Björkarne, de ljusa, ödmjuka björkarne, darra och bäfva; det ser ut, som om de skulle gråta af förskräckelse. Det är herrligt! Men det förstår du dig ej på, lilla slarfva.“

„Jag förstår bara, att åskan kan slå ned, att blixten kan bränna upp vår vackra byggning och att stormen kan förstöra alla mina små blommor i trädgården“, svarade Hulda bekymrad.

„Om dina blommor förstöras, lilla syster, så skall jag gifva dig af mina i stället“, sade Herbert, som hittills suttit

fördjupad i läsningen af en bok. Hulda blickade vänligt på sin äldste bror och sade:

„Tack, Herbert; men är du icke rädd för åskan?“

„Nej, Hulda, jag har läst så flitigt och vet dessutom, att åskvädret är ganska nyttigt för naturen. Vänta bara, tills regnet upphör och stormen stillar sig, så får du se huru allt ser friskt och grönt ut. I morgonse var luften så kvalmig och tung, men sedan blir den frisk och lätt, solen kommer åter att skina och det blir varmt och vackert.“

„Du kan alltid trösta mig, Herbert“, sade Hulda, klängande sig upp i brodrens famn.

Herbert smålog. I detsamma rycktes dörren upp och en flicka om tio år störtade in med af regnet drypande klädning och de långa flätorna hängande omkring axlarna.

„Blir det sådant här väder i morgon, så lära vi föga kunna utföra vår plan“, ropade hon och kastade sin halmhatt på det stora runda barnkamarbordet. „Usch! det skulle bli en tråkig sjuosofvaredag, menar jag.“

„Huru du ser ut, Jenny!“ ropade Hulda och slog ihop sina händer.

Jenny skrattade. „Jag var hos Tant Märtha för att låna hennes guldband åt mig; ni skulle se huru vackert det är.“

„Den der bryr sig då inte om vädret“, utbrast Onni muntert. „Såg du ej att det regnade, hopptossa?“

„Jo, munsjör“, svarade Jenny, „men ser du, jag är ingen filbunke, jag, och kunde omöjligt sitta lugnt här hemma och vänta tills det klarnade upp; dessutom tänkte jag:

„int' ä' jag socker och int' ä' jag salt,
smälter jag litet, så smälter ej allt.“

„Och hvad skall mamma säga om din klädning“, invände Herbert, höjande pek fingret.

„Jo, bästa farbror, detta är en klädning, som ej far illa af att blifva våt och för att ej förkyla mig, ämnar jag taga den af mig och vara utan klädning en stund; jag hoppas herrarne ursäktas. Sedan hänger jag upp den och efter en stund stryker jag den sjelf.“

Med dessa ord hoppade den yra flickan till garderoben och kom snart ut, klädd i sin mammas natttröja och en gammal bomullskjol till stor förlustelse för syskonen.

Dessa syskon voro muntra och raska ungdomar allesamman och hade tillsammans med tvenne kusiner, som bodde i närheten, många glada stunder och roliga upptåg. Isynnerhet var Jenny uppfinningsrik och, som hon var en snäll syster och treflig lekkamrat, rättade de andra sig gerna efter henne. Jennys påhitt var nu också att fira sjusofvaredagen på något särdeles sätt.

„Hvarföre är dörren till ert sofrum stängd, gossar?“ frågade fru Axelson, som inträdde med smörgåsar åt barnen.

„Ja, lilla mor, det är nu egentligen en hemlighet, en stor hemlighet“, svarade Onni, „men som vi behöfva din hjälp och ditt samtycke så.... Vi hafva ämnat göra kusin Alma ett litet spratt i morgon, ty hon blir naturligtvis sjusofvare.“

„Ären I så säkra derpå?“

„Åh jo, mamma“, försäkrade Hulda, „hon sofver alla dagar till klockan åtta, ty då jag följer Herbert på hans morgonpromenad genom skogen och vi gå der förbi, äro gardinerna alltid nedfälda.“

„Tänk om hon gjorde er det sprattet och steg upp före sju.“

„Det sker icke, mamma“, sade Jenny, „faster har lofvat att ej väcka henne.“

„Hvad ämnar ni göra?“ frågade modren.

„Vi ämna spöka ut oss i de lustigaste kostymer och gå sålunda utstyrda till Almas hem och sjunga under hennes fönster „Neckens polska“, ty vi ämna föreställa necken och hans följe.“

Då åskan upphört, gingo barnen upp på vinden för att der bland gamla kläder, tygstycken, blå och granna band välja åt sig hvad de behöfde till sina kostymer. Och nu återgick hela aftonen till att sy och iordningställa dessa. Den goda modren bistod dem med råd och hjälp. Tidigt gingo de till hvila, sedan de tillsagt pigan att väcka dem tidigt.

Morgonen till sjusofvaredagen var herrlig. Allt såg så grönt och friskt ut. Gräset var litet vått ännu sedan i går, men desto vackrare glänste regndropparne på hvarje grässtrå i solskenet. Blommorna rätade på sig och tittade omkring sig med undrande ögon. Sjön var spegellugn.

Barnflickan gick in för att väcka flickorna. Jenny var strax ur sängen och klarvaken, men lilla Hulda gnuggade yrvaken sina ögon och visste icke riktigt hvad som var meningen.

„Det är ju sjusofvaredagen“, påminte barnflickan.

Ja, då vaknade Hulda först riktigt, men det kändes ändå så märkvärdigt tungt och ögonlocken ville jemt gå igen. Hulda hittade ej sitt strumpeband och ämnade kläda klädningen bakfram.

„Nu är Hulda ju riktigt konfus“, menade barnflickan, och så narrade hon Hulda att skratta.

Snart samlades alla barnen i matsalen för att visa sig åt mamma och tjenstefolket.

Onni var necken. Han var klädd i grön jacka af sjögräs och blågråa, vida byxor, samt ett bredt guldbälte. På hufvudet bar han en hög krona af smörblommor och öfver ax-

larne hängde en vid kappa af purpurrödt tyg. Från haken böljade ner ett väldigt skägg af aborrgräs. Harpan hade han gjort af pertor.

Jenny föreställde en sjöjungfru och var klädd i en mycket lång vit klädning, ett bälte med långa fransar af aborrgräs och sitt långa vackra hår utslaget, samt ett guldband kring pannan. Lilla Hulda var en elfva och dertill passade hon bäst. Hennes ljusgula lockiga hår föll vackert ned öfver de runda hvita axlarna och kransen af liljekonvaljer passade henne så väl. Också hon bar en vit klädning, men alldeles kort och luftig, öfverallt smyckad med lefvande blommor. När hon i glädjen hoppade omkring rummet och klappade i sina små hvita händer, kunde man verkligen tro att det var en liten elfva, så näpen var hon. Den tokrolige Theodor, Tant Märthas son, hade kommit för att öka antalet af de utklädda och förestälde skogstrollet. Han var klädd i en vid kappa af tallgrön färg, en krona af grankottar, omvirad med snärjgräs, och ett långt, långt skägg af granmossa. I handen bar han en gärdsgårdsstör. Barnen voro nu färdiga, men hvar var Herbert?

„Han sölar alltid“, knotade Jenny, men i detsamma uppgaf Hulda ett rop af förskräckelse och pekade mot vindstrappan. Alla blickade ditåt. I vindstrappan stod ett långt vitt spöke. Det var ej utan att icke det gick en liten rysning öfver hvar och en.

„Det är Herbert“, ropade Onni. Ett klingande skratt ljud nu genom rummet.

„Se det kallar jag att styra ut sig väl“, sade Theodor.

Herbert hade gjort sig en lång vit kostym af lakan samt en mask af sockerpapper och hade ställt sig upp på ett par styltor, så att han såg mycket längre ut än vanligt. Barnen

togo nu vägen till Almas hem. De sågo rätt kosteliga ut. I skogen vandrade en gumma helt ensam, sjungande sin morgonpsalm och bärande på ryggen en näfverkonti. Då hon såg det underbara sällskapet komma emot sig, blef hon så skrämnd, att hon kastade näfverkontin ifrån sig på marken och tog till fötters. Förgäfves sprungo barnen efter henne och sökte lugna henne. Slutligen hoppade Herbert ned från styltorna, kastade masken och lakanen ifrån sig och ropade: „mor Kajsa, mor Kajsa! det är ju jag, Herbert.“ Nu först vågade gumman vända sig om och blef både glad och förlägen öfver att se Herbert.

„Jemine bevar', det är ju han sjelf, herr Herbert!“ utbrast gumman. „Jag blef så faseligt skrämnd, trodde att alla troll och den onde sjelf kommit lös på morgonqvisten.“

„Kanske äggen äro söndrade“, sade Herbert, „det vore bra ledsamt.“

Man följdes åt till stället, der gumman kastat näfverkontin ifrån sig; lyckligtvis hade äggen varit inlagda i hö, så att endast få gått sönder. Barnen bådo mor Kajsa komma till deras moder, så skulle hon få skadan ersatt och så togo de ett vänligt afsked af gumman samt gingo vidare.

„Rullgardinen är nedfälld, såsom jag gissade“, sade Jenny, då de kommo till Almas hem.

De gingo sakta in genom gårdsporten och ställde sig under Almas fönster. Nu gaf Herbert ton och snart klingade den vackra sången klart i den friska morgonluften. Fru Bäck, Almas moder, kom ut på trappan och vinkade vänligt åt de små sångarene. Strax derpå rycktes rullgardinen upp och den lilla sjusofverskan stod i fönstret.

„Stygga ungar!“ utropade hon skrattande, „jag höll på att blifva ihjalskrämnd, när jag tittade ut.“

Fru Bäck inbjöd nu necken och hans följe på kaffe och snart inkom äfven Alma.

„Jag hoppas, kusin Alma, att du sätter dig bredvid mig?“ sade Onni med en artig gest.

„Nej, jag tackar ödmjukast, du är verkligen för mycket lik necken, som jag är så rädd för.“

„Då gör du väl mig den äran“, sade spöket med en allvarsam bugning.

„Hu! Nej!“ utbrast Alma, „men den här lilla elfvan, henne skall jag välja till bordskamrat.“

„Väl valt, min dotter“, sade Theodor och härmade trädens susning.

Nu aftogos skägg, masker och annat, som var till hinder, samt under muntert samspråk drucko barnen sitt kaffe.

Derefter anträdde återfärden. Fru Bäck och Alma skulle tillbringa resten af dagen på „stora gården.“ Då man var så nära hemmet att byggningen syntes, bildade Theodor och Onni af sina händer en bärstol, Alma måste sätta sig upp i den och nu vandrade hela sällskapet in på gården med spöket i spetsen. Man hade det vackraste väder hela dagen, så att både gamla och unga kunde roa sig ute. Det var en glad och treflig sjuosofvaredag.

”Krukan går så länge efter vatten, tills den spricker.”

Nu börjas historien om en kruka. Icke en sådan kruka, som man menar, då man talar om en feg människa, utan en riktig stenkruka med två öron.

Det var på den sköna ön Gottland. Der finnes en mycket god, fin lera, hvaraf de gottländska krukmakarne förstå

att göra vackra tallrikar, krukor, fat och muggar af alla slag. Den krukans, som jag nu vill tala om, var född riktigt i sjelfva staden Wisby och stod glacerad och fin på torget för att säljas. Till sitt närmaste grannskap hade den strömming och strömming och strömming, ty det finns i otrolig mängd deraf i Wisby. Det var icke utan att den fina krukans fann sig smått generad öfver det råa grannskapet, men krukans hade inte några fötter och kunde således ej springa sin väg. Den höll sig derföre helst till en gumma, som hade några bruna tingestar till salu.

„Hvad ären I för slag?“ frågade krukans de bruna.

„Böckling“, svarades det.

„Böckling! Hvad är det? Ätbart?“

„Ja bevars! Och mycket rart.“

„Ären I födda här?“

„I hafvet.“

„Så, då ären I något slags sjödjur?“

„Ja; är du då ett landtdjur?“

„Icke något djur alls“, svarade krukans förnärnad, „utan ett kärl.“

„Kan man äta dig?“

„Nej.“

„Då är det icke mycket bevändt med dig.“

„Egentligen äro de också bara strömming“, sade en gammal stentallrik, på hvilken böcklingarne lågo, „fast de, kantänka, hängt i skorstenen en stund för att rökas.“

„Fy!“ utbrast krukans och hade den haft en näsa, så hade den visst rynkat på den.

I detsamma kom en flicka och köpte böcklingen och strax derpå köpte hon den fina krukans, sedan lade hon böcklingarne i krukans och gick hem. Tror du det var angenämt? Men

de kommo till ett fint hus. Böcklingen togs bort, krukan tvätades och torkades omsorgsfullt och kokerskan fyllde den med insyltad frukt. Den stod helt stolt på hyllan i handkammaren och blickade ned på böcklingen, som låg flera hyllor lägre ned. Om aftonen, när thébordet dukades, ställes böcklingen fram och krukan kunde se genom den halföppna dörren, huru den ena efter den andra försvann i människornas munnar.

„Ett kort lif och ett ynkligt slut!“ sade krukan medlid-
sam, och dermed var böcklingarnes historia tillända.

Krukan förde ett behagligt lif. Den behöfde bara stå stilla och låta taga af sin rikedom. Var det plättar eller kaka till middagen, så skulle krukan alltid fram. Och kokerskan, som lade upp sylten på kristallfatet, kunde aldrig låta bli att slicka skeden, så frestande var det, och krukan tog förtjensten åt sig, ty — hvad skulle sylten vara utan kruka?

Efter år och da'r blef det dock slutligen just som litet enformigt för den fina krukan. Då hörde den en dag följande samtal emellan frun och kokerskan.

„Jag skulle vilja skicka insyltad Qvitten till Finland till mina slägtingar, det vore nu någonting, som vext här på Gottland, men hvar skall jag få ett passande kärl?“

„Åh, här finns en gammal kruka, som just kan vara passande dertill“, svarade kokerskan.

„Du kan ha' rätt i det“, sade frun, „den är också gjord här i Wisby, så den är litet rarare än andra krukor.“

Det var nu försmädligt att blifva kallad „en gammal kruka“, men frun hade ju sagt, att den var rarare än andra krukor och det var likväl en tröst.

Frun syltade Qvitten och fyllde krukan dermed, lade ett lock öfver, förseglade den och skickade den med en skeppare till Finland. Allt gick bra, utom att det gungade bra myc-

ket på Ålands haf och sedan var det litet krångel vid tullen, men både krukan och sylten kommo välbehållna till „släktin-garne i Finland.“

Som sylten var god och det fanns en hel mängd munnar, som smakade på den, så blef den småningom slut. Åter tänkte krukan på huru kort lif det ätbara har här i världen och var glad öfver att vara en kruka.

„Mig kunna menniskorna åtminstone ej äta upp“, tänkte den.

När den gottländska frukten var slut, fick krukan nöja sig med inkokta lingon, som vuxit i en af Finlands sköna barrskogar. Krukan hölls dock alltid i heder, ty den var född i Wisby, det hade den gottländska frun skrivvit om.

„Jag vet icke, om den är bättre än vi“, sade en äkta finsk stenkruka, „kanske vore jag lika rar, om jag blefve förd till Gottland.“

„Det är nog troligt“, sade de andra finska krukorna, men gottländningen vårdade sig icke om att svara dem, — den var ju bättre, det hade den hört.

Emellertid förgick åter en tid. Det hade redan funnits många omgångar lingonsylt och vattenlingon i krukan. Den såg redan litet skral ut och båda öronen hade under tidernas lopp blifvit söndrade, så att krukan såg en hel hop simplare ut än förr, men den hade nog en hög tanke om sig ännu. „Du skall få föra litet mjölk till din farmor“, sade frun en dag till en liten flicka, som stod i köket, och dervid hällde hon den gottländska krukan full med söt mjölk; „krukan kan ni gerna få behålla“, tillade den godhertade frun.

Flickan neg så djupt, att mjölken squalpade öfver bräddarne och gick glad hem.

Det var en liten poetisk koja tyckte krukan, som icke varit ute på landet förut och nu såg den präktiga skogen,

lath. F. Filgmann, Helsingfors

den gröna ängen och den röda kojan. Men der inne var ganska fattigt och när mjölken tog slut, blef krukans stäld på hyllan tillsammans med en sotig gryta, några trädskepar och tre eller fyra finska stentallrikar. Här var det ju godt tillfälle att spela förnäm igen, ty man var alltid ändå en glacerad kruka från Gottland och litet för mer än andra, fast man var utan öron.

„Männe de ännu lägga sylt uti mig här också?“ frågade krukans för att säga någonting åt de nya kamraterna.

„Nej, det tror jag visst icke“, svarade bärkorgen, som hängde på en spik bredvid hyllan, „jag vet, att alla bär Lisa och Anders plockat, hafva de fört till herrskapet der bortom skogen.“

„Utom dem, som de någongång kokat till lingongröt“, sade grytan.

„Och den har mest kommit i magen i stället för i krukans“, tillade en trädskepar.

„Jag är annars ifrån Gottland“, sade krukans högdraget.

„Så“, sade de andra likgiltigt, de tycktes ej alls förstå, hvad det låg för märkvärdigt deruti.

Nu kom farmodren och tog ned krukans.

„Gå nu till källan efter vatten“, sade hon till Anders, „bind ett snöre om, så har du lättare att bära den, ty den är utan öron, som du ser. Och kom ihåg, att krukans går så länge efter vatten, tills den spricker. Jag menar att du bör akta den väl.“

„Jo, jo“, svarade gossen, tog sin mössa och gick. Det var just som litet simpelt att få bara vatten uti sig, men ganska romantiskt ändå att gå genom skogen, det doftade och grönskade och foglarne qvittrade i kapp med Anders, som hvisslade den ena muntra visan efter den andra.

En dag mötte Anders på vägen en annan gosse.

„Hvarföre kom du icke och brottades med mig i går?“ frågade denne.

„För det jag hade min nya tröja“, svarade Anders.

„Jo — eller för att du var en kruka och rädd för mina näfvar“, gäckades den andre.

„Det är icke sannt!“ utropade Anders, som var en bra gosse, men litet het af sig.

Den andra stod och slog med ett spö mot stöfvlskaftet, det roade honom att retas med Anders.

„Krukan går så länge efter vatten, tills hon spricker“, sade han, „akta att du icke spricker, Anders, du är så ond nu, din kruka.“

„Jag tror man i Finland nyttjar kruka som speord“, tänkte den gottländska krukans förnärnad.

Anders hade emellertid blifvit så uppretad, att han kastade krukans ifrån sig för att gifva den gäckande kamraten en tillrättavisning, ty nu hade han den gamla tröjan, men hejdades af det klingande ljud, som förorsakades af krukans fall mot en sten. Han vände sig hastigt om. Jo, der låg krukans i tusen bitar.

„Krukan går så länge efter vatten, tills den spricker“, skrattade den andre och sprang sin väg. Men Anders plockade långsamt upp bitarne och smög sig hem utan vatten.

Jag har hört berättas, att Anders sedan bedt sin farmor om förlåtelse och af sina hopsparade slantar, dem han förtjenat genom att öppna grinden åt resande och göra visplar, köpt farmor en ny kruka, riktigt med två öron, så att den saken blef afhjelpat, men med den gottländska krukans var det slut och de förnäma skärfvorna lågo på en finsk skräphög. Så var den historien slut.

II.

Småstycken på Vers

för de unga,

af ***

Huru sångerna kommo.

*Hur' kommo de alla?
Jag minns det ej mer —
Som snöflingor falla,
Så föllo de ner.
De voro väl fattiga, enkla, små,
Men bådo mig samla dem upp ändå.*

*Åt barnen, de kära,
De älskade små,
Vill sången jag bära.
De skola förstå
Att låta den klinga, så enkel den är
Och kanske — att hålla den litet kär?*

Isblomman.

Väl mången kan säga att Finland är
Kallt, ödsligt, fattigt och armt;
Vi veta att inom sin barm det bär
Så mycket älskligt och varmt.

Hvad glimmar på fönstret mot solens gull
Så genomskinligt och klart?
Hur' rutan af silfverblommor står full,
De skimra så underbart!

Och barnen de klappa i händer små,
Och ögonen tindra gladt.
Så skyndsamt de alla till mamma gå,
Att hålla den kära fatt.

Och allt hvad hon vet, skall hon säga dem
Om blommorna utaf is.
Ty mamma är solstrålen i sitt hem,
Hon är ju så from, så vis.

Hon säger: när Gud sänder vinterdag
Och sommaren vissnar bort,
Var tacksam ändå, fast Guds visa lag
Har mätt vår vårfröjd så kort!

När blommorna sofva djupt under snön
 Och ledsamt och tomt det är,
 Då ger Gud oss isblomman underskön,
 Som hvilat mot rutan här.

Visst ser hon bra kall och känslolös ut,
 Ej dofta hon kan och le,
 Och dock, när den långa vintern är slut,
 Hon gifver välsignelse.

När herrliga våren kommer igen
 Och tändat lif öfverallt,
 Då smälter isblomman, lilla vän —
 Hon ger sitt lif, hon ger allt.

Då smälter hon bort och ilar med fart
 Mot ängarnes mjuka bädd,
 Der väcker hon vårblomman upp, som snart
 Ur mosstufvan blickar rädd.

Sen vattnar hon blomman och ler så varm
 Och afsked af lifvet tar,
 Ej var den doftlösa isblomman arm,
 Välsignelserik hon var.

Den glömda aftonbönen.

På fästet stjernorna tindrade klart
 Och böljorna lågo så stilla —
 Och nattviolen doftade underbart —
 Vid fönstret i qväll'n stod den lilla.

Hon sade till stjernan på himlen blå:
 „Du blickar så allvarsamt neder,
 Hvi strålar du ej, är du ledsen då?“
 „Nej, barn“, sade stjernan, „jag beder.“

Men flickan till blommorna gick så gladt:
 „Små blommor, I viljen ej sofva,
 I doften så ljufligt i dyster natt.“
 „Vi vaka, ty Herren vi lofva.“

Och fogeln, som hvilade vingepar
 På gungande grenen lätta,
 Klarvaken i qvällen han ännu var,
 Han qvittrande tycktes berätta.

Den lilla sig närmade: „vakar du än,
 Hvi slumrar min fogel ej stilla?“
 „Jag lofsjunger Herren, du lilla vän,
 Visst sof jag ju annars illa.“

Då gick den lilla till grönklädd strand
 Att böljan till dans beveka,
 Ty ofta bland snäckor på snöhvit sand
 Hon brukat med vågorna leka.

Men hvar fanns nu böljan? helt stilla låg
 För henne en spegelblank yta.
 Och barnet med undran på hafvet såg,
 Det brukade rasa och ryta.

Då hördes en stämma så vek och mild,
 Som hviskande nådde den lilla:

„Se, barn, huru hafvet bär himlens bild
I djupet så lugnt och stilla!

Se jorden, hon speglar sig ren och skär
I hafsvikens klara vatten.
Och, barn, det är hafvets aftonbön,
Så prisar det skaparn i natten.

Allt beder, ty dagen till ro har gått
När solen bak molnen sig gömde.
Är du, lilla flicka, den enda blott,
Som bönen till Herren förglömde?“

Då sluter hon samman händerna små
Och beder i aftonen stilla —
Visst barndomsengeln det var, som så
Till Herren ledsagat den lilla.

När barnen sött slumra i hemmets tjäll,
När ljufliga drömmar de drömma,
Då vaka Guds englar i stjernklar qväll
Att bönen de små ej må glömma.

Den gamles fröjd.

När engång sommarn vissnat har
Med alla blommor små,
När ej en enda stannat kvar
Att kring dig dofta få,

När vinterns kalla andedrägt
 Allt herrligt isat har,
 Som vårens milda ande väckt,
 Och som din glädje var;

Då blickar du mot himlens höjd,
 Der solen strålar mild,
 Der finner du ännu en fröjd:
 Guds kärleks sköna bild.

Men se, när tidens hand en gång
 Har släckt allt jordiskt ljus,
 När blind, en lifvets natt så lång
 Du famlar här bland grus.

Hvad ger då inre ljus åt dig
 Och värmer lifvets höst? —
 Guds kärlek, der den gömmer sig
 Uti ett mensko bröst.

En halft förfallen koja ser
 Man på en öde strand,
 Ej leda vandrarns fjät dit mer
 Mot insjöns lugna rand.

Der bott en ensam, fattig man,
 (Nu hvilar han i frid,)
 Han var en gammal veteran
 Från Finlands sista strid.

Af fordna krigarn något fanns
 Än qvar, fast år och nöd

Släckt obevekligt ögats glans
Med all dess fordna glöd.

Och det var mycket längesen
Den slocknat i hans blick;
Ej såg han solens milda sken,
I natt han ständigt gick.

Hans yttre lif var mörkt, likväl
Ett ljus han ägde än,
Det lyste i den gamles själ
Så der blef dag igen.

Ett litet hjerta varmt och godt,
Ett kärleksfullt det var,
Som all hans djupa sorg förstätt
Och fröjd till honom bar.

På stranden, der han band sitt nät,
I qvällens djupa frid,
Han hörde lätta barnafjät
I gräset tätt invid.

„God afton, käre gamle far!“
En munter stämma ljud —
„Guds frid, mitt barn, välkommen var!“
Så gubben vänligt bjöd.

„Se här, så sköna, röda bär
Från tufvans famn, för dig,
Ät, annars Finland sorgset är,
Det helsar genom mig!“

„Du nämnde Finland, barn, visst vet
 Min dystra saga du:
 Jag stred, men fick ej dö för det,
 Går här en skugga nu.“

Då faller nålen ur hans hand,
 Och bleka minnens här
 De stiga upp från dödens strand,
 Och ung han åter är.

Der flyr ett solvarmt leende
 Kring anletet igen,
 Ty han kan Finlands söner se
 I död ej svika än.

Och mildt han tar den lillas hand:
 „Hör, Anna, säg mig du,
 Är Finland med sin gröna strand
 Så skönt, som förr ännu?“

„Ja, fader“, barnet ger till svar,
 „Ja, lika skönt och godt.
 Dess stränders fura skugga har,
 Dess haf är lika blått.“

Med samma kärlek i dess barm,
 Som förr dess styrka var,
 Står folket än — dess trohet varm
 Allt, allt finns ännu kvar.“

Då sjunker gubben ödmjukt ned
 På knä, i stilla bön

Och liten Anna beder med
På tufvans mossas grön.

Och solens sista stråle ler
Kring dem så mildt och godt.
Den ljusa bilden än jag ser,
Dess minne ej förgått.

Hur mången afton flydde så,
Den gamles fröjd hon var.
Han var den dag, som bort måst' gå,
Hon, den som börjat har.

Han gaf ur minnets rika skatt
Hvar dag af vigt, som flytt;
Hon lyste upp den blindes natt
Med ljus, från dag som grytt.

En afton Anna smög igen
Till mjuka tufvan känd.
Der fann hon ock sin gamle vän,
Han satt mot insjön vänd.

Han satt så stel mot stafven böjd
I döden slumrande,
Med handen emot himlen höjd
Som till välsignelse.

Der låg ett mildt, förklaradt ljus
Kring veteranens drag,
Som anden spridt kring vanskligt grus,
Vid gryningen af dag.

Nu höjs på fjerran kyrkogård
 En graf, der blommors doft
 Belöna tacksamt Annas vård
 Och smycka kullens stoft.

Ack! mången, mången återstår,
 Som vandrar här i natt.
 Gå, Finlands dotter i din vår,
 Gif dem din kärleks skatt.

Ja, du skall till de arma gå
 Att tröst och ljus dem ge,
 Till återgåfva skall du få
 Ditt lands välsignelse!

Hvad solstrålen såg.

Hvad såg du i hyddan gömda,
 Hvad såg du solstråle blid?
 Såg armodets barn glömda,
 Såg kanske en bitter strid?

Jag såg, hur i vinterqvällen
 En moder hos barnet satt,
 Som tätt invid spiselhällen
 Låg slumrande, blekt och matt.

Hon vakat der länge redan
 Otröttlig, båd' natt och dag,
 Och sorgsen hon var, emedan
 Den lilla var sjuk och svag.

Man hade sagt åt den arma
 Att döden ej fjerran var,
 Men modershjertat, det varma,
 Höll hoppet så gerna kvar.

När blek emot kudden sänkte
 Den lilla sitt hufvud ned,
 Den arma modren då tänkte
 Att barnet af kyla led.

Då slöt hon i häftig smärta
 Sin älskling emot sitt bröst.
 Mot kölden sitt varma hjerta
 Hon ägde till barnets tröst.

Hon bad, mot den kära lutad,
 En bön, full af tro och hopp.
 När ändtligt dess bön var slutad,
 Hon blickade sorgset opp.

Då, se! invid vaggan dröjde
 En svartklädd, en blek gestalt,
 Mot barnet han stum sig böjde
 Och andades isigt kallt.

Och långsamt från barnakinden
 Hvar blommande ros försvann,
 Som löfven strös ut i vinden —
 Ty döden var denne man.

Och mannen han tryckte sakta
 Den lilla mot iskall barm:

„Jag skall dig för sorger vakta,
Sof sött uppå dödens arm!“

Med blicken mot himlen höga
Sjönk modren, den arma, ned.
Förtviflan i hennes öga
Med tron uppå Herren stred.

Då trädde döden, den kalla,
Ett steg henne närmare.
Han lät sin sorgmantel falla
Och anletet ljusnade.

Der stod han plötsligt för henne
Så ren som en himmelsk flägt.
Ja, englarne voro tvenne
I skimrande snöhvit drägt.

Och modren hon såg sin lilla,
En strålande himlabrud.
Hon gret icke mer, men stilla
Hon bad blott till Herren Gud:

„Dig, Herre, min sorg ej röre,
Ske alltid hvad du blott vill,
Mitt barn du till himlen före
Det hör icke jorden till!“

Och solen på himlapellen,
Han gladdes åt denna bön.
Sin blidaste blick i qvällen
Han gjöt öfver taflan skön.

Snödrottningen.

Jag minns en saga från fordna dar
 Den vill jag för er berätta.
 Det skymmer, brasan brinner så klar,
 Kom, barn! vi kring spiseln oss sätta.
 När sagan jag hörde, helt liten jag var,
 Fast åren ha gått, står den än för mig klar:

Långt bort i djupaste skogen står
 Ett slott bland furorna höga;
 Der blommar aldrig en grönklädd vår,
 Dit blickar ej solens öga.
 Der andas blott vintern sin isiga fläkt,
 Der kan ej naturen ur slumren bli väckt.

Dess höga, luftiga salar stå
 Med blommor af is beklädda.
 Derinne skuggor så tysta gå,
 De smyga omkring som rädda.
 De likna de irrande vindarnes tåg,
 Som kommo och gingo, men ingen dem såg.

Tolf ljuder klockan. Det midnatt är,
 Kring snöfälten månen skiner —
 Tyst öppna sig slottets portar, när
 I luften det hemligt hviner.
 Snödrottningen kommer i bländande ståt
 Hon följes af snöflingetärnorna åt.

Hon sänker sig lätt från molnets rand
 Till slottets glimmande salar.
 Hon vinkar med iskall, snöhvit hand —
 Med vindarnes röst hon talar.
 Straxt alla kring henne församlade stå,
 Hur' iskallt hon andas på skuggorna då!

Snödrottningen är en godlynt fé,
 Förbättrat har hon så mången.
 Och ve den dåliga men'skan, ve!
 Hon för henne med sig fången;
 Hon för henne bort till sitt snöslott och så
 En skugga hon blir, men kan tänka ändå.

Der står en yngling så tärd och blek,
 En lyra han bär på armen.
 Han sjunger en sång, så mild och vek,
 Hans hufvud sjunker mot barmen.
 Se, barn, engång sjöng han *orätt* och då
 Han genast till straff fick till snöriket gå.

Och hvarje hjerta, som tomt och armt
 Blott kärlek för *sig* kan hysa,
 Som för den arme ej klappar varmt,
 Det måste till is förfrysa.
 Och den, som feg lemnar sitt fädernesland,
 Han skall irra hemlös på snörikets strand.

Och alla, som ej arbeta gladt,
 Fast Herren dem kraft vill skänka;
 Och alla, som älska lögnens natt,

Och dåliga tankar tänka —
 De måste ditbort till palatset af snö
 Att ångra och bättra sig, innan de dö.

Och många år de i slottet bli,
 Der gå de så stumma och sörja;
 När prøfvotiden har gått förbi
 Sitt lif få på nytt de börja.
 Snödrottningen öppnar då porten för dem,
 Förbättrade vandra från henne de hem.

Nu, barn, nedbrunnen är brasan re'n,
 Godnatt af hvarann' vi taga;
 När ni de hvita snöflingor sen
 Så minnens min lilla saga.
 Må alla, med älskande hjertan, ni få
 Er väg genom lifvet med samvetsfrid gå!

En vådröm i skogen.

Dit ut i doftande skog jag gick
 Bland furorna evigt gröna.
 Mig lockade vårens solskens blick
 Och foglarnes sånger sköna.
 Berättar jag nu, hvad jag såg der i dag,
 Då går du helt visst någon gång såsom jag
 På stigen i dunkla skogen.

Jag gick der sorgsen, ej glad jag var,
 Fast våren re'n stod så nära.

Ej rätt förtröstan till Gud jag bar,
 Då kan man ej sorgen bära.
 Förnöjsamhet, glädje omkring mig jag såg,
 Blott jag gick så dyster och mörk i min håg
 På stigen i dunkla skogen.

Jag satte mig ned på mossslupen sten
 Och anletet bort jag gömde.
 Jag lutade mig mot furans gren,
 Och slumrade in och drömde.
 En engel jag såg uti skinande drägt,
 Han sväfvade fram lik en susande fläkt
 På stigen i dunkla skogen.

Vid markens snötäcke rörde han,
 Det smälte lik tår på kinden.
 All vinterns köld i ett nu försvann,
 Som dimman skingras för vinden.
 Hvar engeln gick fram, växte upp i hans spår
 Små doftande blommor — ack ja, det blef vår
 På stigen i dunkla skogen.

Dit engeln sände sin milda blick
 Der skingrades skuggorna alla.
 Jag satt så sorgsen — till mig han gick
 Och tog på mitt hjerta, det kalla.
 Han tryckte sin snöhand så lätt på mitt bröst,
 Jag kände han bar till mig himmelens tröst
 På stigen i dunkla skogen.

Jag vaknade upp. Hvad min dröm var skön,
 Jag kunde den icke glömma.

Och skogen mig syntes så vårligt grön,
 Jag trodde mig vaken drömma.
 De sorgliga tankarne glömde jag bort,
 Och jublade lycklig och nöjd innan kort
 På stigen i dunkla skogen.

Säg, lilla vän, om du gissat har
 Hvad engeln hette? jag tänker
 Att kärlekens ljusa engel det var,
 Som frid åt men'skorna skänker.
 Han helar allt såradt med mildaste hand,
 Och han sprider vår kring vårt älskade land,
 På stigen i dunkla skogen.

Barnens majsång.

Vårt land, vårt dyra fosterland
 Står klädt i vårlig skrud.
 Fri svallar hafvets våg mot strand,
 Och foglarne vid skogens rand
 Högt prisa Herren Gud.

På lätta vingar lärkan far
 Mot skyn och jublar gladt:
 „Sjung barn med mig och tacksam var
 Att sol och vår du åter har,
 Att flydd är vinterns natt!“

„Ja, ja“, vi svara glädtigt då,
 „Visst sjunga vi med dig,

Fast vi som du ej himlen nå;
 Vår enkla sång skall fly ändå
 Ditt upp på vårklädd stig.

I Finlands vår ännu vi stå,
 Dess grönska äro vi.
 När sen i lifvet fram vi gå,
 Skall Herren Gud oss leda så
 Att Finlands värn vi bli.

Sjung lärka i din ljusa höjd,
 Att sången hörs hit ned!
 Hvar men'skosjäl till sång är böjd,
 Och stämmer in i Finlands fröjd,
 Vi barn, vi sjunga med!"

Vårens första lärka.

Hon steg så högt, så högt mot skyn,
 På lätta vingars par,
 Och vårsol öfver himlens bryn
 Log strålande och klar.
 Hon sjöng, den första lärkan, då
 En sång, jag kunde den förstå.

Hon sjöng: nu är här vår och fröjd,
 Nu kommer ljusets tid,
 Och jublande mot himlens höjd
 Jag sjunger: ljus och frid!

Jag sjunger för ditt fosterland
 Välsignelse af Herrans hand.

Jag är så liten, är så arm
 Ack! intet jag förmår.
 Jag har blott sången i min barm,
 Min sång i Finlands vår.
 Så må den klinga frisk och fri,
 Må den ett glädjebudskap bli!

Och vingen, fastän späd och svag,
 Mot himlens ljus mig bär,
 Högt, högt, tills uti evig dag
 Vid Herrans thron jag är.
 Der skall jag sjunga fram min bön:
 „Låt, Fader, Finlands vår bli skön!“

Hon steg så högt och sången ljöd
 Så jublande och rik.
 Och våren spred sin milda glöd
 Kring isfri spegelvik.
 Jag lyssnade och tänkte så:
 Din sång skall Finlands barnverld få.

Sen barn, I liknen lärkan der,
 I jublen gladt er dag.
 Och vingen som er uppåt bär
 Den är väl späd och svag,
 Men den kan nå Guds himmel skön
 Ty vingen är — er barnabön.

I ären Finlands glada vår,
 Dess unga fröjd i knopp.
 Ert fosterland i väntan står,
 O! sviken ej dess hopp.
 Arbeten engång modigt, gladt
 Och tänden dag, der förr var natt!

Blåsippan.

I den dunkla skog
 Har du vandrat nog,
 Har du skådat min älskling der?
 Ibland blommor små,
 Som derborta stå,
 Skall hon alltid förbli mig kär.

Hon i Finlands vår
 Opp sitt öga slår
 Och en daggtår der skimrar klar;
 Så hon tackar Gud
 För sin blomsterskrud,
 Och för sommarens korta dar.

När helt nyss en dag
 Ut i skogen jag
 Gick att se om det blifvit grönt,
 Hur' naturen log,
 Varmt dess hjerta slog,
 Hvad mitt fosterland då var skönt!

Och der mötte mig
 På den gröna stig
 Liten flicka med glädtig blick.
 Detta barn var armt,
 Men hon log så varmt,
 Och hon gaf mig en vänlig nick.

„Huru glad du är!
 Se, hvad bär du der,
 Säg, hvad gömmer din lilla hand?“
 Gladt hon svarte då:
 „Några sippor blå,
 Som jag plockade der vid strand.“

Och den lilla log,
 Då farväl hon tog;
 Goda vänner vi voro re'n.
 Om hon ej var rik,
 Var hon blomman lik
 Uppå tufvan vid mossig sten.

Och jag tänkte så:
 Lilla sippa blå,
 Huru lycklig du är ändå.
 Den, som dig blött ser,
 Glad och lycklig ler,
 Kunde någon jag fröjda få!

Finlands sena vår
 Du bebåda får,
 Och du älskas af en och hvar.

Skogens tärna blå,
 Låt din blomdoft gå
 Till hvart hjerta, som fröjd ej har!

Fast du vissnar bort,
 Fast ditt lif är kort,
 På den tufva, som mjukt dig bär,
 Kan du slumra glädt
 Till din långa natt,
 Ty du älskad och saknad är.

Huru sippan vaknade.

Den långa vinter hon låg och drömde
 Om ljus och värme, om sol och vår;
 Det mjuka snötäcket henne gömde,
 På det föll drifvornas frusna tår.
 Och stormen drog
 I nordanskog
 Och isig vinge kring jorden slog.

Men liten sippa hon sof så stilla,
 Så djupt, så mjukt uppå tufvans arm.
 Förtroligt, barnsligt, sig smög den lilla
 Mot jordens moderligt varma barm.
 Och tiden led
 Och vintern skred,
 Och drifvan smälte för vårsol ned.

Men lifvet hade ännu ej vaknat,
 Ej sjöngo foglar i löflös skog.

Det var, som hade man något saknat,
 Och hvad det var visste alla nog.
 Men ljuf och klar
 Och underbar
 Den första vårdag i skogen var.

Då kom en flägt, det var vestanvinden,
 Så varm och mild, men dock yr och glad;
 Han kysste sippan på bleka kinden,
 Han smekte vänligt dess stela blad:
 „O, vakna opp
 Utur din knopp
 Se dig omkring, här finns vår, finns hopp!“

Och sippans öga slogs upp mot dagen
 Vid vestans hviskande, milda sus.
 Det var de älskliga, djupblå dragen
 Vi ofta söka i vårens ljus
 Bland sippor små,
 Som blyga stå
 Och nicka vänligt med ögon blå.

Den lilla klarögda vän i skogen,
 Säg, hvi hon främst i vårt hjerta står? —
 Hon kommer åter, hon blir oss trogen,
 Den första blomman i nordens vår.
 Oss är hon kär
 Ty sjelf hon är
 Den första vårtanke Finland bär.

Under takåsen.

Högt under takets ås der står
 Ett litet, litet hem,
 Som städas upp hvarenda vår
 Så omsorgsfullt — af hvem?
 Jo, den som valt sin bostad der.
 En lätt och munter gäst det är,
 Som snabbt igenom luften far
 På litet vingepar.

Hon sjunger, qvittrar dagen lång
 Sin täcka melodi,
 Sin gamla, välbekanta sång
 Med sommarfröjd uti.
 Vi men'skor lyssna då derpå
 Och undra, hur den lilla så
 Bär ständigt fröjd uti sin barm,
 Fastän hon är så arm.

Här trifs hon hela sommaren
 På Finlands sköna strand.
 När hösten kommer sen igen
 Hon drar till fjerran land.
 Den kalla vintern blir hon der,
 Då kunde hon ej lefva här —
 Vår kära svala skulle dö
 I boet täckt af snö.

Men fast långt bort hon sig begett,
 Hon kommer nog ändå,
 Det ha' vi många gånger sett;
 Hon vet, när vår vi få.
 Gud styr så underbart dess färd,
 Att vägen till vår gömda värld
 Hon finner. Vingen blir ej trött,
 Ej fjäderdrägten nött.

På boets kant hon sitter nu,
 Och invid fönstret jag:
 „Nu skrifver du till barnen ju,
 Min helsning med dig tag!“
 Så sjunger hon och flyger bort,
 Ty arbetsdagen är så kort,
 Och boet måste färdigt stå
 Mjukt bäddadt för de små.

Ack, mycket godt oss svalan lär,
 Om vi blott märka det:
 Att frid och glädje lönen är
 För flit, arbetsamhet,
 Och att ett hem, fast fattigt, armt,
 Af kärlek smyckas nätt och varmt.
 Är Guds välsignelse blott när,
 Vår rikedom hon är.

Vi ega ock ett vingepar
 Likt lilla svalan der,
 Som oss emot vårt hemland drar,
 Ty hemmet är ej här.

Gud styr af kärlek färden så
 Att, fast vi ofta vilse gå,
 Vår ande vinner kraft ändå
 Att rätta hemmet nå.

Derute bland axen.

De grönskande, blommande axen som stå
 Så lena och mjuka om kinden,
 Hvad ha de att säga, hvad hviska de så,
 Der lätta de vagga för vinden?
 Kom sakta på tå!
 Helt nära vi gå
 Och söka att hviskande språket förstå.

De säga: vi växa i sommarens ljus,
 Än äro vi späda och unga;
 Än passa vi icke för stormarnes brus,
 Blott sakta för vinden vi gunga.
 Vår håg är förnöjd,
 Vi växa med fröjd,
 Vi växa engång emot himmelens höjd.

Den fattige odlarn, som blickar så gladt
 Hitned på vår böljande skara,
 Han bäfvar för frosternas härjande natt,
 Men Gud skall oss säkert bevara.
 Gif näring, o jord!
 Värm sol uti nord!
 Kom hjelp oss att råga den fattiges bord!

Vi växa och vänta på skördarnes dag,
 Då axet för lien skall falla.
 Vårt lif ge vi villigt! o tagen det, tag
 Och samlen för vintern oss alla!
 Hur ljuf blir vår död,
 Vårt fosterlands nöd
 Den skola vi lindra, så Herren oss bjöd.

Så hviska oss axen, och vinden han far
 Och smeker de böljande vågor,
 Och himmelen hvälfver sig hög och klar,
 Och sol skjuter flammande lågor.
 Vårt fosterland står
 I blommande vår,
 Och fridens välsignelse — hviskning oss når.

Då knäppa vi händerna samman också,
 Då bedja vi liksom naturen.
 Vi äro väl barn, vi äro väl små,
 Men bönen till himlen blir buren.
 Vårt hemland den når,
 Och Herren, som rår,
 Välsignar vårt fosterlands herrliga vår.

Blommans lif.

Derute blommor ljufligt dofta,
 Små barn af sommaren.
 Du liten vän, visst har du ofta
 Dig hjertligt gladt åt dem.

Säg, hvem har smyckat fosterjorden
 Så rik, så vårligt skön,
 Klädt kalla, snöomhöljda norden
 I klädning mjuk och grön?

Du vet det, och då fröjdeljuden
 Små foglar glädtigt höjt,
 Då har du tackat gode Guden,
 Då har ditt knä du böjt.

Du, under furan, gömd i mossa
 Såg mången blomma stå.
 En stormvind lätt den kunnat krossa —
 De doftade ändå.

Vill du en liten blomma vara
 Uti Guds blomstergård?
 Då skall du blomstra, älska bara,
 Omhägnad i Hans vård.

Vet du, att höstens vindar kalla
 Gör blomman hvit som snö?
 Så skall du engång bleknad falla
 Mot jord — det kallas dö.

Men mången gång du äfven skådat,
 Hur' utur drifvans natt,
 När lärkan sommaren bebådat,
 Hvar blomma vaknat gladt.

Så skall din ljusa vårdag randas
 Långt bortom död och grus,

Din röst med englarnes få blandas
I himlaverldens ljus.

Se, det är godt och skönt få blomma
En flyktig vårstund här,
Men *bättre, skönare* få komma
Till evig sommar der!

Barnen på höängen.

Långt bort på gröna ängen,
Der springa barnen gladt,
På mjuka blomstersängen
De ta' hvarandra fatt.

Helt säkert glädjen flyger
I kapp med dem också,
Och sorgen bort sig smyger,
Han får ej ens se på.

Hur roligt det kan vara,
Vet den, som varit med,
I hökorgen få fara —
Det hoppar upp och ned.

Aj, aj! rättnu det stjelper —
Nej! det gick bra ändå.
Till ingenting det hjälper
Att önska stjelpa få.

Vid ladan sist man stannar,
 Fort skynda alla ned,
 Hur' mycket folket bannar
 Få barnen dock gå med.

I ladan in man hoppar
 Och under glädjerop
 I höga, höga toppar
 Man samlar höet hop.

Ditupp med fart man klifver,
 Men genast ned det bär —
 Af fallet yr man blifver,
 Men roligt dock det är.

Derborta solens flamma
 Nyss slocknat uti sjön.
 På gräset sitter mamma
 Och gläds åt taflan skön.

Bort öfver ängen ilar
 Dess blick så varm och vek,
 Helt tankfull sist den hvilar
 På ungdomsskarans lek.

Hon kallar och de komma
 De glada, yra små.
 Lik ängens blyga blomma,
 De tyst kring henne stå.

„Hör barn“, så mamma säger,
 „Ni hafva *lekt* i dag,

Att lifvet *allvar* äger
Ej kännen I, men jag.

Så mån I, barn, då veta
Att den blott är förnöjd,
Som troget kan *arbeta*
Och skapa sig sin fröjd.

När lifvet nått en ända,
Han, lik arbetarn der,
Kan lugn mot hemmet vända,
Ty lönen Gud beskär.“

Lilla Augustas sommarvisa.

Jag är en liten snärta, jag,
Som växer större hvarje dag,
En yr och tanklös liten flicka,
Som ännu ej sig rätt kan skicka.

Jag bor på landet — tänk hur skönt!
Här är så sommarfriskt och grönt.
Jag springer öfver berg och backar,
Och sliter sönder mina klackar.

Jag bott så långt jag minnes här,
Hur' denna bygd jag håller kär!
Och hör nu på, hvad allt jag äger,
I några ord jag fort det säger:

Jag har den mörka skogens sus,
 Har blommor, fjärlar, sommarljus,
 Har frihet att kring bergen springa
 Och högt i granens grenar svinga.

Kan skjuta ut min lilla båt
 På vattenverldens blanka stråt,
 Ror bort att gunga ibland säfven,
 Hör vågen plaska emot stäfven.

Men bäst af allt — kom med mig, kom!
 Och se en mossig bergklack, som,
 Den första lekplats här jag känner,
 Förblir mig kärast ibland vänner.

En liten koja har jag der,
 Af sten och mossa kojans är.
 Jag byggde den med egna händer.
 Se här, en bild af den jag sänder!

En liten gran der växer opp,
 Engång till himlen når dess topp,
 Nu, alnshög, den söker skydda
 Min kära dockas låga hydda.

Jag har planterat blommor små,
 Som nätt i ring kring kojans stå;
 Min boning ingen storm föröder,
 Mot bergets fann den lugnt sig stöder.

Och kottarne af gran och tall
 Bli kor och hästar i mitt stall,

Dem för jag ut på bete alla,
Och måste dem för vargen valla.

Min lek-kamrat, min goda vän,
Så sorgglöst glad och munter än,
Hon är en liten, brunögd flicka,
Som kan så glädt i världen blicka.

Vi känna lekar utan tal,
Och hand i hand kring berg och dal
På lätta fötter fram vi jaga,
Att vackra „sommarfoglar“ taga.

Vi smeka hvita lammen små,
Som betande i skogen gå.
Vi bada oss i vikens bölja,
Der muntra vågorna oss skölja.

Vi växa engång stora, gå
Kanske helt skilda vägar då;
Men mina minnen skall jag gömma,
Min lekkamrat visst aldrig glömma.

Man säger mig, ej livets vår
Beständigt så i solglans står;
Man säger mig, att stormar komma
Och bleka glädjens sköna blomma.

Jag tror det ej! — se storm och strid
De taga ej min barndomsfrid.
Min ljufva fröjd, min tro på Herran
De skola aldrig bli mig fjerran.

Fiskarens sång.

Der skjuter fram en liten båt
 På hafvets djupa vatten.
 Hvem ilar hän på farlig stråt
 I dunkla, hemska natten?

Det är den gamle fiskaren,
 Som ses på vågen gunga.
 Och hoppet är hans bästa vän —
 Vi höra honom sjunga:

„Här jag seglar från år till år,
 Bøljan sopar igen mitt spår,
 Som om jag här ej fore,
 Som om jag till ej vore.

Tiden flugit. Min lefnads vår
 Långt bakom mig i fjerran står;
 Vintrarne kring mig snögat,
 Mattadt blir säkra ögat.

Du oändliga, fria haf
 Bäddar slutligt för mig min graf,
 Här har jag fröjder njutit,
 Här har mitt lif förflutit.

Der, vid spegelblank, stormfri sjö
 Bortgömd ligger en vänlig ö,

Der i kojan min maka
 Väntar mig gladt tillbaka.

Ner på stranden bland snäckor små
 Glada, lekande barnen gå,
 Herren i nåd dem gifvit
 Fiskarn, och rik han blifvit.

Hafvets Herre, dig prisar jag
 För hvar glädje-, som sorgedag!
 Trofast du städs förblifvit,
 Kärlek och frid mig gifvit.

Himlens stjernor mig hemåt lyst,
 När i stormen jag fruktan hyst.
 Nöjd du mig lärt arbeta,
 Ej efter lyckan leta.

När den sista seglats jag gör,
 Du min bräckliga farkost för
 Stilla i himlahamnen,
 Mig uti fadersfamnen.“

Sin sång så fiskarn slutat har
 Och echo mildt förklingar.
 Den gamles aftonbön det var,
 Som lätt mot höjden svingar.

Förbleknad är hvar stjerna ren;
 Kring hafvets lugna vatten
 Ler rosigt morgonsolens sken,
 Och flydd är mörka natten.

Engeln och rosen.

Med oss, så obemärkt, så sakta
 En ljufvig Herrans engel går.
 Han för det onda oss skall vakta;
 Bland barnen små han troget står.

Han till de unga hjertan talar
 Om himlen, huru den är skön.
 Till fjerran hemmets ljusa salar
 Han lär dem fly i barnslig bön.

Han älskar men'skorna, han leder
 Dem fram till Herrans kärleksfamn.
 Små barn! dit bjöd han ofta eder,
 Ty *tron på Gud* är engels namn.

I jordens dunkla blomstergårdar
 Den goda engeln stilla går;
 En ros han alltid troget vårdar,
 Som der bland andra blommor står.

Ovanskligt skön den rosen blifvit,
 Smekt utaf engels milda hand.
 Det dyra namn man henne gifvit
 Är: *kärleken till fosterland.*

O! bed att tron på Gud må följa
 Dig, huru vägen leder än.

På fridens stig, på stormens bölja,
Må engeln bli ditt stöd, din vän.

Den lilla blomman skall du bryta
Och gå med den vid engelns hand.
Du emot intet bort skall byta
Din kärlek till ditt fosterland.

Den lilla på torget.

Med larm och buller drog lifvet fram
Bland men'skohvimmel och muntert glam,
Det lät som brusande vågor.
Den stora staden var öfverfull
Af djupsint allvar, af skämtets gull,
Var full af tusende frågor.

Hvem såg det barn, som ensamt stod
I denna brusande men'skoflod,
Och såg omkring sig med bäfvan?
Af men'skoböljan hon icke fick
Ett ord af godhet, en vänlig blick,
Framåt, framåt! var dess sträfvan.

Bland vilda bruset på stadens torg
Hon ensam stod med sin lilla korg,
Som full af vårblommor lyste.
Hon var så fattig, hon kommit dit
Att söka bröd, blott en liten bit,
Men för att tigga hon ryste.

Hon sade intet, hon sträckte blott
 Sin korg mot vandrarn och log så godt
 Och sakta hufvudet böjde.
 Den unga, rikt klädda dame, som kom,
 Gick stolt förbi, då hon vändt sig om,
 Förnämt på axlarne höjde.

„Gå undan, barn, jag har ej tid“,
 Så hördes ofta — en knuff dervid —
 Affärens man var försvunnen.
 Den lillas hjerta det slog så hårdt,
 Förtrampas, hungra, det blef för svårt,
 Och bort dog löjet kring munnen.

Vid gatans hörn hon tyst smög ned,
 Den lilla enslingen smärtor led,
 Som barnahjertat blott känner.
 I famnen höll hon sin blomsterkorg,
 Der föllo tårar af bitter sorg
 På tufvans brokiga vänner.

Hon tänkte på, hur' det engång var
 I stugan, hemma hos mor och far.
 Hvar voro nu hennes kära?
 Då hade allt varit ljust och gladt,
 Nu sofvo båda i grafvens natt.
 Sen dess hon mycket fått lära.

Hon hade tillslutit stugans dörr,
 Gått från det ödsliga hem, som förr
 En moders kärlek gett värma.

Hon hade vandrat i storm och snö
 Och frusit, hungrat, begärt att dö,
 Att far och moder sig närma.

Men vintern gått och det blifvit vår.
 Fast bara foten var trött och sår,
 Fast trasors drägt henne höljde,
 Hon börjat hoppas på bättre da'r.
 Hvar fanns nu vårfröjden, hoppet, hvar? —
 Och tårar kinderna sköljde.

Då kom en munter, en glad student,
 Om gatans hörn han plötsligt vändt
 Och nu hos barnet han dröjde:
 „Du gråter barn, gif mig din korg,
 Se här en slant! hör, glöm bort din sorg!“
 Och vänligt ned han sig böjde.

Den lilla torkade tåren bort.
 O! barnets häftiga sorg är kort
 Och fröjdens ögonblick rena.
 Hon hörde åter en men'skoröst,
 En vänlig stämma, som ingaf tröst,
 Hon var ej längre allena.

Mot sina doftande blommor log
 Hon än engång, ett farväl hon tog
 Och sedan bort hon dem räckte.
 Studenten tog dem, en vänlig blick —
 Och muntert sjungande bort han gick,
 Men ej den glädje han väckte.

Gå ut, och ser du på folkfylldt torg,
 Med sin af vårblommor fyllda korg,
 Den lilla, bedjande vandra,
 Vet, hon en armodets dotter är —
 Gå, och en vårfröjd till henne bär,
 Gå ej förbi som de andra!

Vallgossen.

Muntert sprang han mig förbi,
 Sorglöst gläddig, riktigt fri,
 Lärkan lik i höjden.
 Solbränd, frisk och rosig kind,
 Lätt på foten som en vind,
 Högt i sky stod fröjden.

Fritt för vinden flög hans lock.
 Ganska sliten var hans rock,
 Derpå ej han tänkte.
 Hvad betydde för en karl
 Att hans flinka fot var bar?
 Modet ej han sänkte.

Sjungande en munter sång,
 Vägen blefve annars lång —
 Bort mot skog han flydde.
 Visan utan ord uti
 Bar en egen melodi,
 Foten takten lydde.

Sprang och sprang till skogens rand,
 Hvilade sig der ett grand
 Uppå mossig tufva.
 Lyste ej vid ängens brant
 Frestande en högröd kant,
 Tufvans lingonhufva?

Tro ej han var sysslolös.
 Säkert mången gång han frös
 På sin färd i skogen,
 Men ej allt var sång och lek,
 Mor satt hemma sjuk och blek,
 Far, han skötte plogen.

Då var icke tid att gå
 Utan arbet' och se på,
 Pilten ut man sände;
 Ut i skog, om vinden drog
 Kall och hemsk, om regnet slog
 Eller solen brände.

Vallande, i skog han gick
 Dagen om, med solig blick,
 Sjungande bland bergen.
 Skall för dig jag sqvallra om,
 Hvarifrån hans glädje kom
 Och den friska färgen.

Han var nyttig — det är allt,
 Nyttig; fast han frös och svalt,
 Kunde han arbeta.

Mors välsignelse han var,
 Och ett stöd för gamle far.
 Kunde mer han veta?

Muntert sprang han mig förbi
 Sorglöst glädlig, frisk och fri.
 Tyst för mig jag tänkte:
 Arbetskraftens vilja god,
 Fattigdomens fasta mod,
 Herren Gud dig skänkte.

Lilla vän, ditt hem ej armt,
 Saknar intet, söker varmt
 Dig mot stormar skydda.
 Lär dig arbete i tid!
 Arbete bär ljus och frid
 Med till hvarje hydda.

Den skönaste perlan.

En dag långt bort jag mig begaf
 Att söka perlor små.
 Då kom jag till det vida haf,
 Der djupa vågor gå.

Den skönsta perla sökte jag,
 Som dunkla jorden bär,
 Men jag fick leta mången dag,
 Ty icke fanns hon der.

I musslan mången perla låg
 Och sken på hafvets strand,
 Men den jag tänkt mig skönast, såg
 Jag icke deribland.

En morgon solen väckte mig,
 Hon steg i strålgans opp,
 Och lyste på min gömda stig
 Från skogens gröna topp.

„Jag finner hvad jag söker här“,
 Så tänkte jag helt glad.
 Ty perlor såg jag glänsa der
 På hvarje blommas blad.

Jag tänkte samla dem, men se
 Hur' jag bedrogs igen;
 Blott nattens tårar voro de,
 Försvunna liksom den.

Allt längre vandrade jag ut
 Och dagen led och led,
 En hydda nådde jag till slut,
 Då solen just sjönk ned.

Ditin jag genom rutan såg,
 Den synen var så skön!
 En moder stilla knäböjd låg,
 Försvunnen uti bön.

En enda son hon ägde kvar
 Der ut i lifvets strid.

För den, som henne kärast var,
Hon bad om nåd och frid.

Och solens sista stråle sken
På henne vänligt ned,
En silfverperla klar och ren
Tyst öfver kinden gled.

Den klara perlan såg jag der,
En tår — nu vet jag väl:
De skönsta perlor jorden bär,
Bo i en men'skosjäl.

Tiggarflickans visa.

Ett fattigt barn, ett ringa,
En tiggarflicka jag är.
Af vänner jag äger inga,
Ej fader, ej moder kär.

Ty fader och moder båda
De sofva i svepningsskrud.
Men jag — jag får engång skåda
Dem åter hos Herren Gud.

Här irrar jag stackars lilla
Omkring, att för dagen få
En bit, att min hunger stilla;
Får mången gång utan gå.

Vildt fladdrar mitt hår för vinden
 Och torkar bort tårarne,
 Som fallit på bleka kinden,
 Och så kan jag åter le.

Den bleknande höstsol skiner
 På vissnade björkens stam.
 Jag fryser, ty vinden hviner
 Så hemsk genom dalen fram.

Små bara fötterna blöda,
 Mot stenar jag sårat dem,
 De vilja mig mer ej stöda
 Men ack! jag har intet hem.

Det vissnade löfvet flyger
 För stormarne utan hamn —
 Lik löfvet jag skyddlös smyger
 I skogarnes dunkla famn.

Jag skyndar framåt allena,
 Fast nej! det är icke så,
 Ty alla Guds englar rena
 Med fattiga barnet gå.

Sländan gör skymningsvisit hos sina små vänner.

Nu hviner höststorm kring kojans knut,
 Och lust har ingen att vandra ut;
 Ty regnet våldsamt mot rutan piskar,

Och höstvind sorgsen derute hviskar,
 Der oupphörligt han jagad ilar
 I mörkret, som öfver jorden hvilat.

Kring muntra, flammande brasans sken
 Ni er församlat hvarenda en.
 Er slända nogsam er alla känner,
 Vi äro längesen goda vänner.
 Bland er vid brasan, om jag det finge,
 Jag ville torka min våta vinge.

Jag sätter mig på din ljusa lock,
 Lill' Anni, yngst i den muntra flock.
 En bit från brasan du får dig sätta,
 Din slända tål ej vid sådan hetta.
 Men ingen saga i dag jag bringar,
 Blott skymningsprat, förrän bort jag svingar.

Jag kan er helsa från berg och dal!
 Min vackra björkskog står tyst och kal,
 Dess gröna löf, som så ljuffigt susa
 I sommarvärmén, nu vissna rusa
 På stormens vinge, som omildt tog dem
 Och bort i hvirflande ringdans drog dem.

Jag gret i regnet en osedd tår,
 Då jag till trädgården flög i går.
 Ty, se, de doftande blommor alla
 Från ljufva sommarn, de lågo kalla.
 En natt kom frosten och utan hinder
 Han kysste dödsfärg på deras kinder.

Jag såg bror fjärl, min ungdomsvän,
 Det var just jemnt att han lefde än.
 Halffrusen satt han hos en reseda
 Och kunde knappt sig i kölden reda.
 Mot jorden vingen han tröttad sänkte,
 På sommarns korthet helt visst han tänkte.

Och plötsligt mindes då äfven jag,
 Hur' kort den mättes, min sommardag.
 Jag mindes grafven i vinterns drifva,
 Och höll just på att helt sorgsen blifva.
 Jag tänkte: „Slända, du måste svärma
 Till barnavännerna att dig värma!“

Nu är jag här — och bland storm och snö
 Jag tänker aldrig, nej aldrig, dö.
 Jag tänker flyga emellan eder
 Och ofta slå mig vid brasan neder.
 Jag lofvar välja så många, nätta
 Små sador, dem jag er vill berätta.

I måsten lofva mig ett ändå —
 Om vackra sador I önsken få —
 Nu stundar vinter. Den late domnar
 Och liksom fjärlh på drifvan somnar;
 Som vinterhimmel af norrsken lågar,
 Så fliten skolgossens kinder målar.

I lofven sländan med hand och mund,
 Att fliten älska från denna stund.
 Ett godt beslut eder lycka bringe!

Till tack jag smeker er med min vinge.
 Nu är min skymningsvisit till ända;
 Farväl! vi råkas igen kanhända.

Goda andar.

Hvad nu jag säger,
 Är likt en saga,
 Men ej ändå
 Alldeles så.
 Att litet sanning
 Det bor på djupet,
 Skall du förstå,
 Blott du hör på.

I hvarje blomma,
 I hvarje källa,
 Helt visst jag tror,
 En ande bor.
 De äro goda
 Och milda alla,
 Och fröjdas blott
 Åt skönt och godt.

När himlens stjernor
 I qvällen spegla
 Sitt lugna tåg
 I insjövåg,
 Då träda elfvor
 På gröna ängen

Till luftig dans
Vid månens glans.

När balen slutat,
Sig elfvan sänker
Helt yr och glad
På blommors blad.
Hon vaggas sakta
På blomsterbädden,
Och slumrar sött
Af dansen trött.

Men elfvan vaknar
Och gifver tacksam
Sin blomstervän
En skänk igen.
Hon ger ett smycke
Ur silfverkronan,
Ty blomman får
Af dagg en tår.

Har du hört talas
Om luftens dotter?
Hon dväljs ibland
Vid skuggrik strand.
Så lätt hon flyger
I blåa rymden,
I molnens sal
Hon håller bal.

På stormens vinge
Hon ofta gungar.

En vestanflägt
 Är hennes drägt.
 Och det är hon, som
 I sommarvärmen
 Berör din kind,
 En kylig vind.

Hon sprider svalka
 Kring jordens öknar,
 Med brännhet sand
 I solens brand.
 Hon är en glädtig
 Och vänlig ande,
 Som älskar blott
 Att göra godt.

Djupt under böljan,
 I hafvets salar,
 Bor vågens mö
 I fjerran sjö;
 De sköna perlor
 Och hafskoraller,
 Hon vårdar dem
 I Neckens hem.

I nattens timmar
 Då Neckens harpa
 Af honom rörs
 Och tona hörs.
 Då stiger jungfrun
 Ur svala vågen

Och lyssnar så
Hans toner på.

När natten viker,
I blåa böljan
Hon sjunker ner;
Hon syns ej mer.
Hon går att åter
Små perlor vakta
Till tusental
I Neckens sal.

Och nu jag önskar,
Du kunde likna
De andar, som
Vi talat om.
Var alltid *tacksam*
Lik ängens elfva!
Vet, Herren ser
I hjertat ner.

Lik luftens dotter,
Sök skänka glädje,
Ej blott åt den
Som är din vän.
Visst kan för andra
Du något göra,
Den fattige
Kan kärlek ge.

Lik hafvets tärna,
Du hjertats skatter,

Som Herren gett,
 Bör vårda rätt.
 Mins: skönsta perlan
 Är samvetsfriden,
 Ej nå'nsin må
 Från dig hon gå!

Fjäriln.

På rosenfält, bland doft och glans,
 En fjäril flög i munter dans;
 En brokig bild det var — också
 Jag stod en stund och såg derpå.

„Ack“, tänkte jag, „hur lycklig lott
 En sådan liten fjäril fått.
 Jag önskar, att jag kunde få
 Hans purpurstänkta vingar små!

Hur' glad, hur' fri jag flöge kring
 I mina kära blommors ring.
 På rosenblad jag slumra fick,
 Och väckas utaf solens blick.“

Så gick en tid, hon var så kort,
 Den sköna sommarn flydde bort.
 Från träden löfven föllo af,
 Naturen redde till en graf.

Ut gick jag till min blomstergård.
 Hvad hösten dock var kall och hård!

Han strödde blommorna omkring
Och kände dervid ingenting.

Helt sorgsen blef jag der till slut,
Allt såg så tomt och ödsligt ut.
Jag vände om och tänkte gå,
Men stannade helt plötsligt då.

Bland torra löf, jag häpen såg,
Att död den lilla fjäriln låg.
Den starka stormen visst det var,
Som krossade hans vingepar.

Och mina kära rosor? ren
De vissnat bort för längesen.
Jag stod en stund och såg derpå,
Der fanns att lära, der också.

Mig sade höstens blomma blek:
„Ditt lif är icke någon lek,
Det tycks dig långt, är kort ändå,
Lär snart att lifvets vigt förstå!“

Den döda fjärilns lärdom var:
„Din späda andes vinge spar,
Lyft den till högre flygt än min,
För evigheten skaptes din!“

Min första skoldag.

Hemsk vinden genom träden drog,
 Det var på allvar höst.
 Min fader mig vid handen tog,
 Allvarlig ljud hans röst:

„Kom, Frans, i dag vi skola gå
 Ditbort till skolan; jag
 Med glädje länge tänkt härpå
 Och väntat denna dag.“

Fundersam vid hans ord jag stod,
 Tog dröjande min hatt.
 Med ordet, skola, jag förstod:
 „Min glada lek, godnatt!“

Mot skolan pappa vägen tog,
 Och — skall jag säga ut? —
 Mitt hjerta riktigt våldsamt slog,
 Fast jag såg modig ut.

Vi hunno ändtligt fram, jag gick
 Helt tappert in ändå,
 Uppmuntrad af min faders blick —
 Han tycktes mig förstå.

Jag såg omkring mig. Ack! det var
 Så fremmande, så nytt.

Nu först den tanken blef mig klar,
Min första skoldag grytt.

Mig syntes så ofantlig då
Den ljusa lärdomssal,
Och suckande jag såg uppå
Dess böcker utan tal.

Och kartorne, som hängde kring
På väggarne i rad,
För mig de voro underting,
De stora, hvita blad.

Derborta globen i en knut,
Katedern mörk och hög —
Förmycket detta blef till slut,
Jag bort till pappa smög.

Han såg på mig och log så godt,
Att mod jag fick igen.
Han hviskade helt vänligt blott:
„Ditt nya hem, min vän!“

Upp i katedern steg till slut
En högrest, ståtlig man.
Mild, men oböjlig, såg han ut,
Han strax min aktning vann.

När sen han höjde lugn och klar
Till helig bön sin röst,
En ton ifrån mitt hem det var,
Som trängde till mitt bröst.

Sist höll han ock till oss ett tal,
 Hvaraf jag minnes än:
 „Sök lifvets kärna, ej dess skal,
 Sök kunskapsljus, min vän!

Ditt land du heder göra skall,
 Och arbeta för det.
 Ej nå'nsin må din barm bli kall
 För sanning, ljus och rätt!“

Sen dess förflutit månet år,
 Sjelf är förändrad jag;
 Men för mitt minne lifligt står
 Min skolgångs första dag.

Nu äro glob som karta ren
 Två gamla vänner blott,
 Den ljusa skolsaln längesen
 Har all min vänskap fått.

Kamrater! lifvet är så kort,
 Fast unga, vi det sett.
 Låt oss ej fåfängt spilla bort
 Den tid, som Gud oss gett.

Kamrater uti lifvets vår,
 Sen, tagen här min hand;
 Vi svärja! framtiden är vår,
 Den egna vi vårt land!

Såningsmannen.

Af grå moln står himlen full,
 Det är den mörka höstens skull,
 Som kom och andades sin flägt
 På Finlands gröna sommardrägt.

Vildt rullar stormen fram, och vi
 I varma hemmen gerna bli.
 Men, se! derute går en man —
 På öde fält, hvad söker han?

Mot mörka mullen mannen ser,
 Han bäddar i dess sköte ner
 Små frön, som en gång växa opp
 Till herrlig skörd, det är hans hopp.

Väl märker han, der fram han går,
 Hur' mäktigt stormen vingen slår,
 Men arbete, det är hans lott,
 Det arf han utaf fädren fått.

Han går, fast sjelf mot jorden böjd,
 Med själens blick mot himlen höjd.
 Och hoppas: Herren skall oss ge
 Ny vår och rik välsignelse.

Men vet han icke, denne man,
 Att hoppet äfven svika kan?

Jo — Finlands son sig tidigt lär
 Hvad fattigdom, hvad hunger är.

Men tron på Gud bor säkrast kvar
 Hos den, som mycket pröfvat har.
 Fastän man kallar honom arm,
 Der bor förtröstan i hans barm.

Se, barn, hur denne såningsman
 Till förebild dig tjena kan.
 Som han, sök något nyttigt frö
 I fosterlandets jordmån strö!

Ger Herren sen sitt milda hägn,
 Välsignelse och sol och regn,
 Så kan af kärnan, som du sått
 Uppspira något skönt och godt.

Kanske du icke nödställd är,
 Som arma såningsmannen der,
 Visst bon i dock på samma strand,
 Gemensamt är ert fosterland.

Så gån, du Finlands unga son,
 Och du, dess späda dotter, gån
 Att verka för ert dyra land,
 För svag är dertill ej er hand.

Och sägen I: „hvad kan jag väl?“ —
 Gif kraften af er unga själ,
 Gif kärlek, gif er varma bön!
 Den gåfvan finner Finland skön.

Farväl till sommarn.

Vi tillropa dig ett långt farväl,
 Du Suomis sommarfröjd!
 Du gjöt ditt ljus i den unges själ,
 I gubbens, som vandrar böjd.
 Dig sakna alla, då bort du går,
 Och höstmolnen gråta tår på tår,
 Dem vinden för i sitt spår.

Farväl I blommor, I blyga små,
 Som smyckade skog och dal!
 Hur bleka, vissnade nu ni stå,
 Djupt böjda i dödens qual.
 Snart kommer vintern och lägger ner
 Sin hvita svepning helt lätt kring er,
 Då liden I icke mer.

Farväl du lekande våg, som slår
 I frihet mot fjerran strand.
 Snart vinterns iskalla arm dig når,
 Snart fjettra dig starka band.
 Lik sagans prins får du sofva så,
 Tills vårsol kommer och klappar på,
 Förtrollningen löses då.

Vi yra barn uppå livvets stig
 Stå sorgsna invid din bår.
 Blott frusna blomster bekransa dig,

Lång blir den hvila du får.
 Förgångna sommar, som var oss kär,
 Tag med i grafven en blomma här:
Farväl till sommarn det är.

Det faller sol öfver vinterdrifva.

Det är så ljust i naturens sal,
 Ty vintern kastat sin hvita slöja,
 Sitt mjuka täcke kring berg och dal.
 Och ned mot marken sig träden böja,
 De bära snöskrud på grenar unga,
 Med lätta bördan i vind de gunga.

Det är så tyst. Hvarje ljud har dött,
 Ej fogelsången i skogen tonar.
 I drifvan blommorna slumra sött,
 Ty stränga vintern på jorden tronar.
 Dock kallt och dött kan ej allt förblifva:
 Der faller sol öfver vinterdrifva.

Du känner solen, du unga vän,
 Du vet, hur' varma dess strålar brinna;
 De smälta drifvorna ned igen,
 För deras ljusblick skall kölden svinna.
 Det skall bli vår — och hvar liten blomma
 Skall, väckt af solstrålen, återkomma.

Det finns en vinter i men'skans lif,
 Då drifvan tynger på åldrigt sinne —

Men har du solsken, så gif, o gif!
 Låt det bli vårligt och gladt derinne!
 Försök att älska de glömda, gamla,
 Gif ljus, gif dag, der i natt de famla!

Hon var så ensam, hon var så arm,
 Hon ägde intet från fordna tider.
 De hade stelnat i hennes barm,
 De varma känslornas ström omsider.
 Hon varit lycklig, det var ett minne,
 Nu var der vinter i hennes sinne.

Hon ägde engång ett litet bo,
 Och barn och make; med dessa kära
 Hon lefvat samman i frid och ro,
 Och lifvet tycktes så lätt att bära.
 Så kom en tid, då den bleka nöden
 Steg in i hemmet, men följd af döden.

Det kom ett fruktansvärdt hungersår,
 Och pesten rasade vildt derunder.
 I hennes hem reddes tyst en bår
 För hennes make — o dystra stunder!
 Hon mindes än hur' förtviflan brände,
 Hur' öfvergifven hon då sig kände.

En son, en dotter, två blomster små,
 Den ljusa fröjden i hennes hydda,
 De följde fadren till slut också —
 Ej moderskärleken kunnat skydda
 De späda blomster i men'skovåren
 Att falla bleknade ned mot båren.

Då blef kring henne en dyster natt
 Och åren svunno. Nu gammal vorden
 I låga kojans hon ensam satt
 Och ägde intet på vida jorden.
 Och börens ande var viken fjerran,
 Hon glömde, barn, att söka Herran.

Så satt hon sorgsen en juleqväll,
 Och tåren föll öfver magra kinden.
 Der brann en brasa på kallnad häll,
 Och skarp derute hven nordanvinden.
 Hon led, den gamla, af brist på värma, —
 Då hördes barnafjät lätt sig närma.

Förundrad vände sig qvinnan om
 Mot stugans dörr, der ett barn dröjde.
 Hvem var det väl, som till henne kom?
 Ett litet hufvud sig vänligt böjde,
 Två barnahänder mot henne sträcktes,
 En liten gåfva till henne räcktes.

„Se här“, så ljödo den lillas ord,
 „Här sänder mor dig en julegåfva,
 Det är en kaka ifrån vårt bord —
 Gråt ej i afton, det kan du lofva!
 Se här! ännu får jag hem ej vända,
 Ett juleljus vill för dig jag tända.“

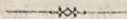
Hon tände ljustet, hon log så gladt —
 Den gamla qvinnan hon knäppte samman
 De magra händer — i bön hon satt
 Försjunken, blickande bort mot flammen.

Det tändes dag i den gamlas sinne,
 Det blef som vår och som sol derinne.

I famnen tog hon den lilla varmt:
 „Gud signe dig för den fröjd du skänkte!
 Mitt gamla hjerta var tomt och armt,
 I kärlek Herren på mig dock tänkte.
 Ej glömd, ej arm skall jag mer förblifva,
 Ty här föll sol öfver vinterdrifva.“

Du unga vän uti lifvets vår,
 Som känner intet af lifvets smärta,
 Tänk på den arma, som ensam står,
 Glömd och förfrusen, med stelnadt hjerta.
 Gå dit att älska, att värma, skydda
 Och sprida ljus uti nattlig hydda!

Se, fastän litet du än förstår,
 Försök att varmt uppå andra tänka!
 Och fastän litet du nu förmår,
 Ett kan du dock, du kan kärlek skänka.
 En liten solstråle kan du blifva —
 Lys, varma sol, öfver vinterdrifva!

~~3/4 1/2. 11. 15.~~

Dr. barnhitt. B.

Furuhjelm

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1559

X

